

Arias

Montanus

1571

LIVRES ANCIENS
ET MODERNES
E. NOURRY
62, Ruedes Ecoles
PARIS (5^e)

Arias Montanus.

300

Belle y estimada edición

PALAU 16466 1ª EDICION

76 Hojs. unho fuerte grabado de un unho 71 gr-
bado a todo plano dentro del text 30 pag.

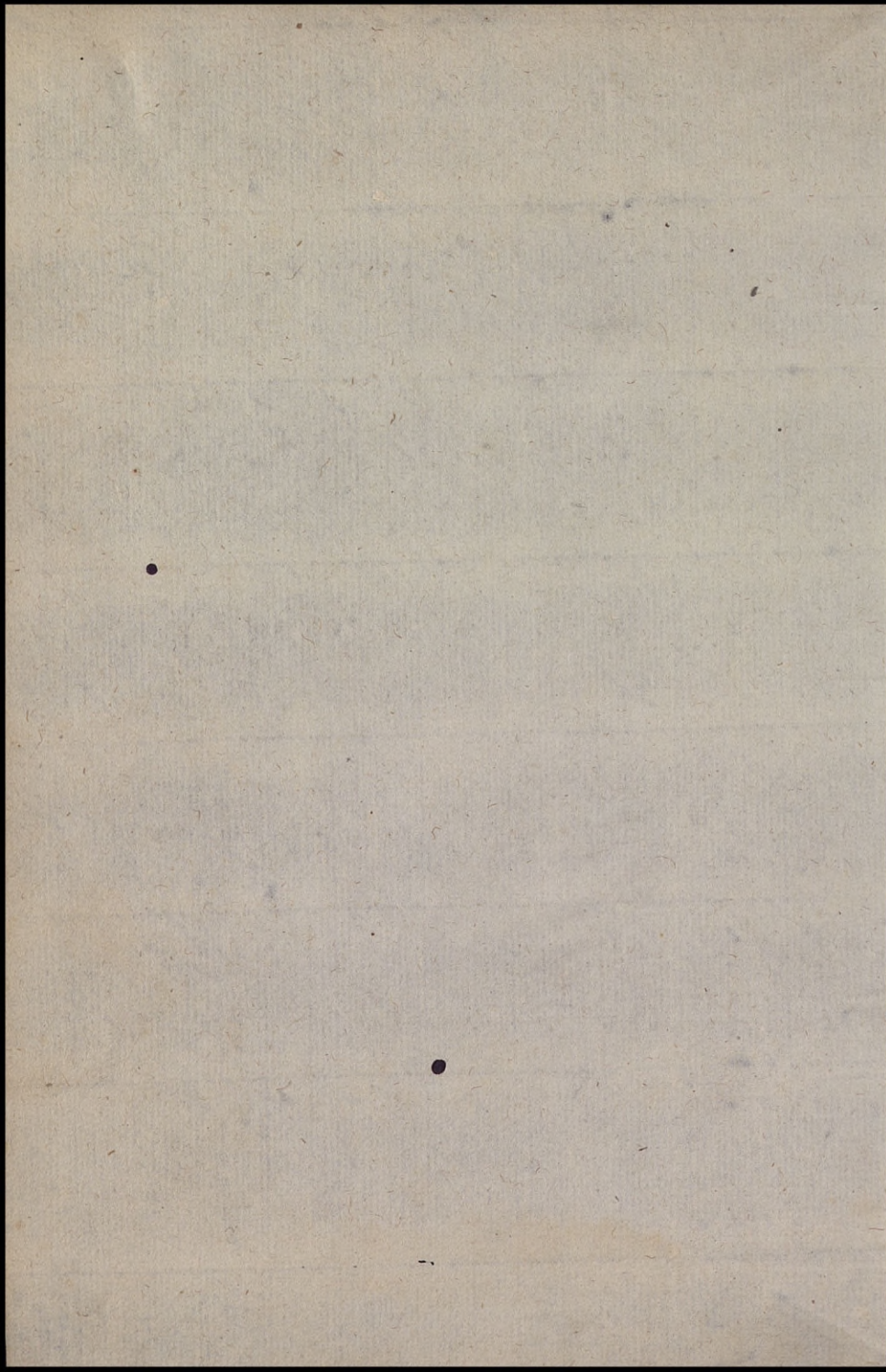
R.C.

N. 42641

Cerv.
1066

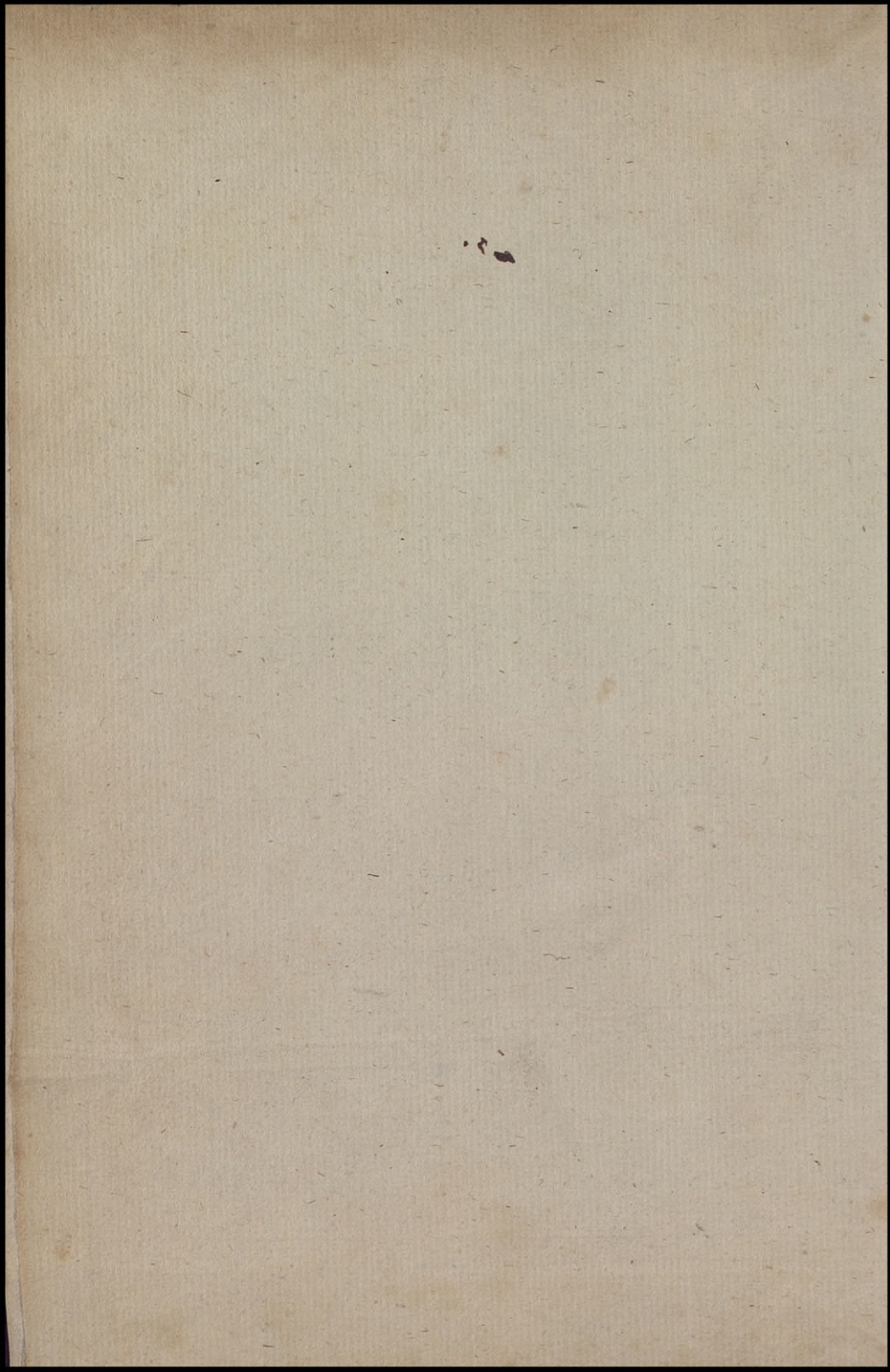

AL-6230.

REGI SECVLOR.
IMMORTALI

S.

PALAIAN

KENAN

HVMANAE SALVTIS MONVMENTA
BARIA MONTANI STUDIO CON-
STRVCTA ET DECANTATA

ANTVERP. EXPROTOTYGRAPHIA
REGIA.

PIORVM
ANIMIS
RECREAN-
DIS

CHRISTOPH
PLANTINVS
D. S. P. C.

1571

REGIÆ CATHOL. M^{ts}. PRIVATA LEGE
BRUXELLIS ANNO D. CLO. IO. LXX.
SEPT. ID. MARTII LATA ET FIRMATA
I. DE LANGHE SVB GRAVI MVLCTA
CAVETVR, NE QVIS, CITRA CHRI-
STOPH. PLANTINI PROTOTYPOGR.
REGII VOLVNTATEM, HÆC SALVTIS
HVMANÆ MONVMENTA, &C. PROX.
SEXENNIO VLLO MODO IMITETVR,
IMPRIMAT, VEL QVOVIS MODO
DISTRAHAT.

CHRISTOPHORVS PLANTINVS
LECTORI S. 299

*V*M omnes cogitationes, studium, operam, atque adeò quidquid in nobis est, candidè Lector, ad Typographiam, qua ceteras artes sua præstantia illustrat, iamdiu contulerimus; nihil nobis charius certè, aut antiquius est, quàm ut bonarum literarum, ac potissimum sacrosancta Theologia studia omni ex parte promoveamus, ac piis, iisdemque multiplici disciplinarum genere ornatis viris, continuo labore, ac industria (quantulacunque ea est) pro viribus consulamus. Neque verò in præbenda studiosis hominibus materia, & copiosa gravissimorum studiorum suppellectile adeò totisumus, quin nonnulla etià oblectamenta gravibus intermixta studiis, lectoribus subinde proponamus. Hoc enim inter cetera nobis semper fuit propositum, ut seriis studiis, & continuis laboribus defatigatos, incunda aliqua, neque ea tamen inani occupatione interdum detineremus. hoc itaque consilio adducti præstantis-

simos, ac probatissimos quosq; Poëtas, tum veteres, tum recentiores: nonnulla etiã alia, in omniferè artium (quarum professoribus nos satis esse facturos existimauimus) ac scientiarum genere opuscula, typis, quoad fieri potuit, elegantibus, excudimus. Cùm verò inter ceteras artes, quas diuina munificentia hominibus elargita est, pictura ea sit, qua tum utilitatis, tum delectationis non infimas partes suo iure quodammodo sibi vendicet, quippe qua res omnes, qua quidem in hac rerum vniuersitate conspiciuntur, ita representet, atque ita oculos teneat, ut ea tanquã vna rerum imagines imperitos etiã ipsos res gestas luculenter edoceant, ipsumq; animum moueant, atq. ad eò aliàs lecta, quarumq; memoria exciderat, sui inspectione in mentem reuocent, ut hac potissimum de causa non paruum hac ars cum typographica nostra affinitatem habere videatur: instituti nostri esse existimauimus Aria Montani publica utilitatis studiosissimi, ac de bonis literis, & disciplinis optimè meriti, Architectura etiam peritissimi (cui enim nisi ingeniosissimo huic viro, tabularum, quas in hoc opere artificiosè calatas conspicias, ad-

mirabilem structurã acceptam referamus?) fecundissimum, & quouis doctrina genere refer-
tissimum opus, id est, unam & septuaginta o-
das, quibus ille felici quadam ingenij dexteri-
tate, carminis elegantia, & gravitate maxi-
mum, & admirabile omnino salutis nostræ
mysterium iam inde ab ipso primi parentis la-
psu ad Evangelistas usque prosecutus est, ad-
hibitis ad eam rem exercitatissimis pictoribus,
& tabellarum, quibus sacra historia aptissi-
mè representantur, calatoribus, summis labo-
ribus, ac sumptibus, quibus profectò, hac potissi-
mum in parte, ut videre est, nõ pepercimus, quæ
potuimus industria, typis nostris excudere: idq;
ita elaboratũ & omnibus sui partibus absolutũ
tibi tandẽ exhibere. Quæ quidem in re si nostros
labores tibi gratos esse comperiemus; longè maio-
ra, Deo dante, tum ab ipso Auctore, tum etiam
à nobis posthac in communem studiosorum uti-
litatem, cui nos totos nostraq; omnia dedicaui-
mus, continuo prodibunt. Vale, & nostrum hũc
laborem æqui consule. Antuerpia Calen. Maij,
Anno à Virginis partu M. D. LXXI.

CHRISTO LIBERATORI S.

CHRISTE tuas laudes, tua magna negotia, parvis
Aggredimur breuibus dicere carminibus.
Ponimus exiguis memoranda exempla tabellis,
Consilium & summi per tua gesta patris.
Annue, dum pictura oculos, auresq; canendo
Pascimus, impleri numinis vsque tui.
Tunc dabitur miranda animis arcana videre,
Creditaque humanam vincere sorte vicem.
Tunc animis fidibusque nouis, meliora feremus
Carmina, de donis munera nata tuis.

In tabulam Mosis Prophetæ.

ODE SAPPHICA II.

CLARA Leuitum soboles, Deo nec
Non viris charum caput, ac puellis,
Quem pater Nilus puerum innocenti
Susulit alueo:

Si quid angusto celebrare versu
Possumus magnum, tibi nostra mixtis
Vox ferat, Moses, fidibus dicati
Carminis hymnum.

Te repromissa proprium salutis
Indicem, ingratus fugat in remotas
Proditor gentes, generum sed hospes
Nobilis optat.

Redditus tandem populo tuorum
Nuncius magni superum parentis,
Rector afflicti & generis minister
Nosceris idem.

Præpotens herbis magicoque cantu
Thana mentitas simulare formas,
Mox tibi veris agitata monstris
Victaque cessit.

Impiger ductor populi timentis,
Pectora ut verbis recreas disertis;
Ipse, quæ nunquam metuis, pericla
Vincere monstras.

Numinis pura placitura menti
Iura, quæ gentes metuantque reges,
Certus interpres capis, obstupendo
Clarus honore.

VERÆ SAPIENTIÆ RVDIMENTA.

*Dux hominum interpretſq; Dei mitiſſime Moſes,
Omnia qui primus tempora ponis, aue.*

A.P.B.

.P.B.

FIDELI MINISTRO POS.

In tabulam præuaricationis parentum.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. III.

EHEV laborum pondera maxima,
Mortale quondam queis premitur genus,
Inuexit orbi tunc recenti
Famineæ leuitatis error.

Postquàm parentum, plura petentium
Quàm vox benigni præbuerat Dei;
Attendit infausti draconis
Credulitas male suada verbis:
Ardor negata dum sapientia,
Summique certans ambitio loci
Angustiores dat videri
Diuitias, cumulúmque celat.

Pellexit arbor rararum frondium
Prospecta, ramis forma micantibus,
Fatale vt auerent scelesto
Dente (nefas) temerare malum.

Conceptus ægro pectore conscius
Succus, patenteis mox referat vias,
Qua culpa lethi seua mater,
Visceribusque, animisque regnet.

Hoc fonte rixæ, dissidia & furor,
Pugna, rapina, seuâque criminum
Turba & dolores in nepotum
Dedecus exitiúmque manant.

AMBITIO ÆRVMNOSA.

Principium errorisq; mali, miseræq; ruinæ
Est præceptori credere nolle Deo.

P. B. 481

FRANCIÆ EXPOLIATRICES MONV. M.

In tabulam Serpentis à Deo maledicti.

ODE DICOLOS TETRASTROPHOS. IIII.

VICTOR dum, patribus perpetuo iugo
Depressis, celebrat gaudia Lucifer;
Præclara & repetit cum grege perfido
Palmæ præmia nobilis:
Duci fata suis audiit absõna
Inceptis stabili consilio Dei:
Cristatùmque gemens puluere verticem
Squamosus posuit Draco.
Nam cur tu invidia fraudibus insolens
Virtutis referas vel sapientia
Laudem? colloquio quod superes nimis
Vano, fæmineum caput?
Iam te sollicitum terribiles metus,
Expers lætitiæ & suspicio manet:
Quæ semper pavidò pectore sentias,
Nec vitare queas ferus.
Quin de fæminea stirpe, tenerrimus
Nascetur valido robore surculus;
Istud comminuat qui cerebrum citò,
Huic dum tu insidias paras.
Exercere malis ingenium dolis,
Et rumpi invidia, perpetuum tibi;
Torquerique animo, quòd propriis malè
Demens consiliis cadas.
Dein victus granibus guttura vinculis,
Aeternòque caput supplicio dabis,
Et commenta fremens stultitiæ tuæ
Flammis vindicibus lues.

CONSILIVM ABSCONDITVM.

*Ingenis hominum cunctis reperire negatum
Surgit opus, magno propositum Artifici.*

1708 P. B.

MISERICORDIAE ASSERTRICI. S.

In tabulam Noë sacrificantis.

ODE SAPPHICA V.

SOL ubi calo faciem sereno
Purus ostendit, decus atque rebus
Redditum est, quales variata formas
Terra tenebat :

(Nuper heu noxis hominum per omnes
Ambitus Lunæ penitus negata his
V'sibus vitæ & pelago innatanti
Iussa latère)

Tunc senex, auctor sobolis futurae,
Cessante instratas pia thura ad aras
Admonet, iungens precibus probanda
Dona superstes.

Annuit votis Deus, ac benigna
Voce, sint, dixit, renouata certis
Cur'sibus, iustos habitura mundi
Tempora fines.

Iam semel vastis periisse in vndis
Secla brutorum sobolemque Adami,
Sit satis; posthac potiora tecum
Fœdera iungam.

FOEDVS INSTAVRATVM

*Fraude hominum Deus offensus cum cōcipit iras,
Consilij clemens est memor usque sui.*

ABE

PB

MISERICORDIAE PROSPECTRICE. 8.

In tabulam peregrinationis Abrahæ.

ODE DICOLOS. DISTROPHOS. AD FIDEM.

VI.

QVEM tu diua fides virum
Viuentem solido pectore finxeris;
Vulgo & sepositum leui,
Arcani imbueris muneribus tui;
Illum non labor improbus,
Ignotivæ loci suspicio tremens,
Aut urbis memorem suæ,
Laudantemue soli commoda cogniti,
Terret, quo minus arduas
Iussus voce Dei perficiat vias.
Quamquam incerta quies loci
Non usquam stabilem contineat domum,
Iamque exusta caloribus,
Iam concreta pigra frigoribus niuis
Ostendet regio metum:
Non sylvæ indomitis horribiles feris,
Non præceps fluviï fragor,
Non obiecta hominum turba nocentium
Frangit propositum graue,
Quin metam teneat victor amabilem.
O virtutibus integris
Dux certa, & superum viribus æmula,
O quæ corpore languidis
Robur sufficere & vim potes integram;
Tu insperata parentibus
Effato senio pignora prospicis;
Tu montes trahere, & maris
Fluctus discicere, & flumina rupibus
Insuetas nova per vias
Deriuare potes; nam bonus omnia
Regnator superum tuis
Et sese voluit tradere nutibus.

OBEDIENTIA CONSTANS.

*Ille sapit, qui diuitias patriamq; genusq;
Qui decus in solo numine proposuit.*

FIDEE DVCI SAC.

In tabulam tentationis Abrahamæ.

ODE DICOLOS TETRASTROPHOS. VII.

SPECTATVM innumeris antè periculis
Vivacis fidei robur, in ultimos
Incurfus stabilis sustinet Abraham,
Aeternúmque meret decus.

Inensus studiis, & docilis sequi
Quicquid vel iubeat vel vetet arbiter,
Calorum bonus & calicolum sator.
Cui se subdiderat pium:

Exhausti senij pignora dulcia
Concessa, ac sobolis semina postera,
Flammis ut properet tradere myiuis;
Præsens voce monet Deus.

Illum non iuuenis vultus amabilis,
Hostis qui gladium siseret, ac manus;
Nec virtus variis unica seculis
Turbat, nec pietas patrem:

Orbandæ aut gemitus coniugis, & gravè
Questu perpetuo difficiles dies,
Aut immensus amor continet editi
Nati non solitis modis.

Promissam sobolem iussa negantia, &
Pugnans pollicitis consilium novum
Non sistit dubium, nec facit exitus
Spem deponere prosperi.

Namque immota fides, cum semel hæserit
Devoto penitus pectore, sustinet
Quicquid vel superum, vel genus inferum
Vel tentare paret Deus.

FIDEI TESTIMONIUM

*Nil nisi quod dixit Dñs sapere, hoc sapientū est
Et nusquam visum fallere consiliū.*

DEO EXAMINATORI. S.

In somnium Iacob.

ODE DICOLUS DISTROPHOS. VIII.

QUÆ patribus firmata olim sunt fœdera primis,
 Nouig³, cœpta ab orbis ante termino,
 Et quæ prima hominum, quæq³, altera credidit ætas,
 Rudi sed vsque peruoluta imagine:
 Hac eadem iam clara magis, monstratâque cernit
 Suo Iacobus expedita tempore.
 Qui dum humilis, fugiensq³, minas fratrisq³, furores,
 Deum vocaret, inq³, vota posceret;
 Et placido iam membra daret recreanda sopori,
 Labore pressa, mente sed vigil magis:
 Encertus docilisq³, poli manifesta videbat
 Patentis ampla permicare limina;
 Innixamq³ solo scalam, quæ vertice summo
 Poli tonantis alta templa vinceret;
 Multifidoq³, gradu terris deduceret imis
 Ad vsque tecta fulgidi orbis aurea:
 Illic supremam sedem, pater ipse benignè
 Fouens, tenebat efficace numine;
 Quo vultu solisq³, ignes, hyemesq³, niuales,
 Et impotentis impetum maris regit.
 Hâc iter ad superos didicit, certamq³, patere
 Viam perennis vsque ad intima ætheris.
 Iamq³, oblata hominum generi commercia diuûm
 Videns, fatetur atque adorat excitus.
 Cernit enim aligeros, non agmina rara, ministros
 Identidem altos ferre per gradus pedem:
 Inde hominum terras inuisere, rursus & isthinc
 Tonantis alta commeare limina.
 Tunc pauet agnoscitq³, domum portamq³, supernam.
 Opus sed astra quod pererrat ultima,
 Quodq³, premens terras, præteruolat æthera, in arctum
 Vocare carmen & referre sit nefas.

HVMANA DIVINITAS.

*Cur tanto genus humanum dignetur honore
Dicere, non nisi qui perficere ipse potest.*

DES PHILANTHROPIAE S.

P H

In testamentum Israëlitis.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. IX.

VICINA letho prouida mens senis,
Et iussa patrum tendere ad inferas
Sedes piorum, quas serenat
Spes patriam recolens supernam:
Et iam secundo proxima lumini,
Soluenda pressi & corporis artubus,
Calique promissis adherens,
Certa boni memor & futuri;
Dilecta prolis pignora postera
Bis sena natos nomina conuocat,
Speraret unde & comparandam
Sideribus sobolis cateruam.
Hus tum vaganti ac hospitibus domo,
Certi nec usquam compositibus soli,
Speranda venturos in annos
Fata canit, numeratque sortes:
Et regna, regum & munera, diuites
Promittit vrbes, & spolia, atque opes:
Gentes, & extinctos tyrannos,
Numinis auxilio potentis.
Mores nepotum, cunctaque ab ordine
Spectanda rerum sacula differit;
Seruanda precepta & secundis
Temporibus dubisque dicat.
Responsa magni mystica consili,
Plenumque priscis pollicitis opus,
Sermone qua aeternam latentis
Mentibus insinuant salutem.
Ille & sepulchri funera debita
Optabat, agris in Iebusum sibi,
Mansurus electos nepotes
Sede piis patribus notata.

FIDES MORTI INSUPERABILIS.

*Constituit rerum certos ex ordine fines,
Vatibus & tradit secla notanda Deus.*

DEO DOCTORI SAPIENTI C.

PH

In tabulam Mosis expositi.

ODE SAPPHICA X.

NULLA vis terris, licet usque denso
Fulta conatu, valet imperantis
Numinis certam variare mentem,
Consiliūmue.

Nam simul iunctis opibus, manūq;
Stulta mens tentat temerare sanctos,
Nescit, ac cali tamen euehendos
Suscipit orsus.

Quiq; deduci monitis supernis
(Que iuuant puras recreantq; mentes)
Abnuit, sumptis, equis ut, capistris
Voluitur amens;

Ne queat sacros retinere cursus.
Impy quondam soboles Chamefi,
Nempe dilectam superis parabat
Perdere gentem.

Quodq; plantarat Deus ipse cultor
Germen augenda pietatis, vndis
Damnat, & monstris fluiū Tyrannus
Destinat atrox.

Sed nefas horret subiisse Nilus,
Audit ut flentis pueri querelam,
Quem dat arcana Deus administrum
Esse salutis.

Ipsē & insontis vigil amnis vndas
Contrahit, parcens properare, & acres
Continent morsus liquido adnatantes
Flumine pisces.

Denique iniustæ populator aula
Qui sit & vindex generi, nocentis
Regis ingrato gremio fouetur,
Crescit & ignis.

TYRANNVS MISERICORDIÆ CONTE

*Casibus in duris rerum, spes certa salutis
Expectare, bonus quid velit ipse Deus.*

PROVIDENTIAE VICTRICI. s. Exod. 2°

OLIM expectata iam nimium diu
Moses & mente, & viribus integris
Non vana speranda salutis
Signa suo generi adferebat:
Pridem nutritus molliter aulico
Sumptu, qui posset delitiis frui,
Et verba concepti fauoris
Vendere, compositumque fumum.
Non quisquam claris doctior artibus
Illo, non belli consiliis prior,
Aequanda summis aucupari
Præmia principibus valeret.
At quantum posset viribus ingeni
Quantum præstanti robore corporis,
Totum paterno dedicabat
Ille Deo & populo suorum.
Tum fratrum casus commiserans graueis,
Quorum pro rebus non timeat mori,
Proponit audax & doceri,
Et facere auxilij periculum.
Illius vires & studium efficax
Sensit (nam liber viderat) improba
Qui Aegyptij vidit sepulchro
Membra, dari nimium superbi.
Sed prona fraudi mens hominum suæ,
Et sæpe oblati inuida commodis,
Momenta monstrata salutis
Spernit & auxilij ministrum.
Hunc iras regis cum generis dolis
Vitantem, grato pignore suscipit,
Seruâtque Midianes ad illa
Tempora, quæ Deus annotarat.

OPTIO INCOMPARABILIS.

*Publica cura animos magnos, & pectora tentat:
Certaq; discrimen corda subire graue.*

SAPIENTIAE ILLUMINATRICE 6. LIB. 7

15D

In tabulam Mosis, rubi incendium mirati.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. XII.

FLAMMAS innocuas non solitum genus,
Incensiq; rubum frondibus integrum,
Audax noscere Pastor
Vel tentare (nefas) caue.
Quamuis tu Phariis cultior artibus,
Celo dinumeres astra nitentia;
Et res noueris vnus,
Quas tellus fouet ac mare;
Humanam fugiunt hæc sapientiam,
Et nostro positos ingenio modos,
Queis attingere mundi
Vix conclusa licet polis.
Quod si tantus amor discere, quam nouam
Mirator speciem conspicias; infimas
Curas exue terra,
Et fastus animi graues.
Fædis ne temeres, ah, loca sordibus;
Quæ cernis sacra sunt plenaq; numinis:
Hæc mente, & pede puro,
Simplex discipulus petas.
Hic iam veridica voce docere,
Quàm magnis valeat viribus efficax
Ignis vertere mundi
Formas in speciem nouam.
Namque ille & tenebras, & chaos, & nihil
Quondam discutiens intulit optimi
Mundi consona membra,
Finesq;, & varium decus.
Idem gratus amor perpetuò bonus,
Flammæ quem specie non temere vides,
Vitam reddere & almam
Lucem terrigenis parat.

DIVINÆ VIRTUTIS SPECIMEN

*Fluctibus in mediis, & tempestatibus orbis
Certa est, quæ charis lux micet alma piis.*

MISERICORDIÆ MEMORI. s. Exod. 3.

In tabulam exitus ex Ægypto.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. XIII.

ISACI pueri integri

Maturi inualidis cum senibus viri,
Mixta matribus ac nurus,

Et quantum populi est ordine ab infimo;
Maturate laboribus

Exire, atque humili seruitij domo.
Aurum, & gemmea pocula,

Argenti & solidi vasa nitentia,
Textæ & vellera purpura,

Et quicquid spoliij possideat ferox
Diri progenies Chami,

Deuictis penitus diripite hostibus.
Nec clementia parcere

Cuiquam, nec statuat pignoribus modum;
Vestrum nam, pauidi mora,

Discessum rediment munere quolibet.
Suetos pondus iniquius

Compulsis humeris tollere sarcinas
Iam nunc non pigeat graueis;

Et vires cumulent diuitiæ nouas.
Summi hinc dextera numinis,

Hinc addant animos gaudia publica;
Sancti hinc auspicium ducis,

Qui vos è tenebris carceris horridi,
Duri & seruitio iugi,

Ereptos retulit luminis in diem;
Arcanis meritam diem,

Dignam & perpetuis carminibus coli,
Vitæ munia libera

Quæ seruis renouat, quæ populi decus.
Summi consilium Dei,

Vos iam magnificis tollite laudibus;
Faustas spes hilares capite

Et sentite, fluant ut leuius dies.

EVANGELII EXEMPLVM.

*Nil non posse datum iis quorum pietasq; fidesq;
Prompta sequi cedit, qua vocat vsq; Deus.*

VERBO EFFICACI SAC. Exod. 17.

In tabulam maris rubri.

HYMNVS HEXAMETER XIII.

QVA maris undisoni longo sinuata recessu
 Littora, diductas propulsant margine rubro,
 Illic Aethiopum terras, Niliq; vagantis
 Irriguos campos; Arabum spirantia thure
 Arua bono, & gemmis illinc palmisq; decora,
 Diuini praefixa olim monumenta triumpho,
 Perpetuo stabilita manent, semperq; manebunt;
 Dum lux, dum caelo constant radiantia puro
 Sidera; & assiduo spirantes agmine venti
 Aërios repetent tractus, pelagoq; tumentis
 Constabunt liquidas non irrita iura per undas.
 His etenim populos quondam seuumq; tyrannum,
 (Sacrilegam sobolem Chami, Phariosq; colonos)
 Militibus Deus euertit, furibundaq; fudit
 Consilia, atque ipsos immensa strage, nec ullo
 Seruatos numero, iussit descendere in atras
 Pallentis lethiq; domos, Erebiq; tenebras,
 Contento studio summis & viribus ausos
 Iudicium temerare Patris, cui maxima mundi
 Corpora concordia parent variantia lege:
 Quisque suum populum promissa ad regna vocatum
 Iusserat, iniustumq; iugum, seuasq; catenas
 (Excelsa quæ cuncta manu confregerat ipse)
 Excutere, & monstrata sequi fatiq; viag;
 Signa, reuertentes gratè memoranda per annos.
 Ergo lecta manus, discissas ducta per undas,
 Vitalem mirata diem, procul aspicit omni
 Littore proiectos hosteis, numeroq; carentem
 Exanimùm turbam in pelago, partemq; profundo
 Coniicit immersam cæno, sabuloq; sepultam,
 Liberâque exultat plebes, laudâtque potentis
 ACTA DEI, ARCANÆQUE CANIT MONVMENTA SALVTIS.

ARCANÆ SALVTIS ARGVM.

*Quis voluit prodesse Deus, Natura benigna est
Omnis, at vlticem fert inimica cohors.*

DEO VICTORI VINDICI SAC. Exod. 14.

QVOD prima nusquam secula viderant,
 Videre cani cum pueris senes,
 Uxorq̄, nubilisq̄ virgo,
 Turba pauens populûsque cunctus,
 Mortalium uti colloquit Deum,
 Et voce sancti numinis indice,
 Præsentis electaq̄ gentis
 Fœdera participem subire:
 Cum liberatam seruitio graui
 Plebem sacratis montium in abditis
 Doctôrque, dictatôrque coram
 Alloquitur, recitatque leges.
 Cui signa præfert sollicitus timor,
 Qui corda miro concutit impetu,
 Clamore perrumpens tubaq̄
 Saxa sono, tremulâsque monteis.
 Hinc ignis alto deuolat æthere,
 Summîque tractus montis & æera
 Collustrat, vrentesque flammâs
 Congeminat, penetrâtque cautes.
 Tunc explicatis vocibus, optima
 Præcepta plebes, iurâque suscipit,
 Aequûmque, prælucensque verum,
 Fâsque piûm, officiique normam.
 Legesque certum qua doceant decus;
 Sed mole monteis concutiant graui,
 Morbôque languentes auito,
 Imperio exagitent tremendo:
 Donec potenti numine, cordium
 Illapsus vrat spiritus intima,
 Præstare & expertes paucis
 Sponte animos meliora donet.

HUMANÆ INFIRMITVDINIS EXAM.

*Lux terris veneranda micat, mortalia sed quæ
Lumina præstringens turbet & usq; premat.*

DEO PVRO SANCTO TERRIE. S. Exod. 74

PENV benigni ex aetheris editam
 Intaminato & munere simplicem
 Miratur annonam legendo
 Plebs alacris, cumulūq; magnum.
 Desideratis quas tulerat dapes,
 Festina sacrum dum sequitur ducem,
 Verbisq; concedens supernis,
 Tesqua petit sterilesq; tractus.
 Tunc providentis consilio Dei
 Educta turmae pennigeræ cohors,
 De rore confectas sereno
 Ambrosiamq; epulasq; promit.
 Nullis parata hæc dona laboribus,
 Lentis vel anni cursibus, aut graui
 Quæsitæ curarum tumultu
 Lucifer exoriens ferebat.
 Sic dormienti, cui superi fauent,
 Adaucta rerum commoda cernimus
 Aedeisq; crescentemq; longo
 Tempore progeniem parari:
 Dum certus ille, & pollicitis pius
 Credens benignis, non timet ardua
 Ferre, atque quâ ducit vocantis
 Mens, sequitur, peragratq; certus.
 Hæc esca plenam numinis & manū
 Atque efficacem pascere comprobat,
 Natura seu iussas ministret,
 Sive neget properata parteis.
 Maiora nostris fercula seculis
 Delata puri culmimbus poli
 Ponuntur, æternæq; vitæ
 Pignora terrigenis petenda.

FIDES · NVSQVAM EGENS.

*Esse homini in terris poterit quæ grata voluptas,
Cui diuina semel contigit Ambrosia?*

PROVIDENTIAE LOCUPLETI S. E. XOD. 160.

ODE SAPPHICA XVII.

NON pauens vanis metus, & viarum
Qui negat duros tolerare casus,
Longa vel deses memorat remoti
Tædia finis;

Sed fides constans animique magni,
Quæ semel certo radiata verbo,
Tramitem ostensum subit, atque cæli
Prospicit alti

Templa, lux unde & fauor, ac potentis
Vis tenax verbi, penetrare præsens
Turbidi fluctus maris, ac secundo
Gratia ductu;

Illæ mirandos superans labores,
Quos inuict quondam meminisse, pulchrum
Præmium summo positum reportat
Culmine victrix.

Tunc probat sortis memor & prioris,
Digna quàm multis fuerint periculis,
Quàmque contento repetenda cursu
Munera dia.

Sic & Aegypti miseris redempta
Vinculis felix manus, advocanti &
Obsequens verbo, tenuit quietis
Regna beata.

Hinc inaccessos trepidare montes,
Hinc opes visa est solito priores,
Largius turbæ venienti in usum
Fundere tellus.

Primus & custos regionis, altum
Sensit ut numen, remeæ morari,
Fluminis portam vitream tumentis
Pandit Iarden.

CONSTANTIAE FRUCTVS.

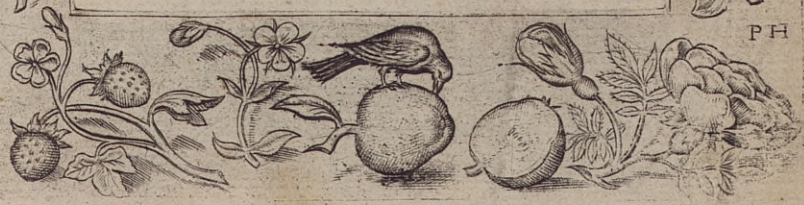
*Felix qui monitisq; Dei verbisq; benigni
Audiit, ille sacra compos erit patria.*

PH

FIDELI DEO S. IOSue 3°

PH

In tabulam expugnataram gentium.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. XVIII.

A V D I T A quantum vox valeat Dei
Conuersis rerum cursibus edere,
Videre, qui dicto audientes,
Castra loci tetigere odori.
Insucta terris turma recentibus,
Vastis neque ampli corporis artibus
Aequanda cum vulgo tumentum,
Quos regio tulerat, gigantum;
Densis sed vnà cum populis tamen
Exercitati robore praelij,
Non parua molitos tyrannos
Consilia exuperavit hospes.
Antiqua namque hos crimina, cum suis
Damnata prorsus gentibus, ultimas
Perferre poenas, atque auitis
Tradiderant spoliare fundis.
Quos non labore, at numine vindice
Dux sternit instans. Adsumus, adsumus
Vltoris aeterni ministri,
Atque suos peragentis orsus.
Vexata tellus frandibus impiis,
Prolem nefandi conuocauit Chami,
Natosq; suscepit fidelis
Hospitis, & memor & beata.
Arcana quo iam nomina maximi
Doctore primum numinis audiit:
Qui secla, caelestesque turmas
Vnus agit moderator equus.
Turrita iusto moenia iudici
Firmata vastis vectibus, & trabes
Cessere, & ingenti ruina
Sponte sua, patuere muri.

ANIMADVERSIÒ MATVRESCENS.

*Non gladio aut numero, non vi, sed numinis alii
Consiliis certis vincere magna datur.*

1774
MAY

P.B.

DEO VLTORI IVSTO Josue 5°

16D

In tabulam terræ distributæ.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. XIX.

DIFFERTA rerum diuite copia
Munita densis gentibus, arduo &
Vallata murorum reductu,
Regna cadunt pereuntque iniqua.
Collata quamuis consilia, & manus,
Et conuocatis fœdera regibus,
Armisque fulgentes iniquas
Munierint populi rapinas:
Solum potentis consilium Dei
Exors refringi, permanet & quibus
Audita præmonstrant vocantis
Dicta viam intrepidæ obsecutis.
Extracta multis oppida sumptibus,
Implerat auro posteritas Chami,
Et gemma & osiri prænitentis
Velleribusque, opibusque magnis:
Sed execrandis fraudibus ac dolis
Quæsta, fœdusq; vsibus addita,
Proscripsit integri potestas
Iudicij dominosque presit.
Hæc ipse nullis indigus arbiter
Nono colono diuidit, & bonos
Commendat exercere in vsus,
Non propria referenda laudi.
Valde stupenti tam citò plurium
Cessisse regnorum imperium sibi:
Et ante quàm possent obiri
Cuncta oculis, potuisse vinci.

PERSEVERANTIÆ EXITVS.

*Quis tam multa breui dicat potuisse domari
Tempore, vir nisi qui credidit & studuit?*

RB AdB

DEO VERACI POTENTI. s. Jovne 15°

PH

In tabulam cultus antiqui.

ODE SAPPHICA XX.

CONSITIS lato studiose in agro
Vitibus, magnam posuisse curam
Principem cali, referenda ad usque
Tempora fructus
Scimus, ac doctos variis ministros
Artibus, certas operas colendo
Commodè addictos adiisse, multo
Non sine sumptu.
Hic apros arcet, genus & nocentum
Vocibus ferroq; abigit ferarum:
Hic fodit; ramos vitio fluentes
Præsecat alter.
Sarcit & sepes alius reuulsas,
Nec tamen nulla subeunt pericla, at
Saucius duro cadit in labore
Sape colonus.
Cura sed maior fuit expiandi:
Nam sacerdotes variante sepe
Distinent cultu repetenda cunctis
Sacra diebus:
Horridi ne quid vitij precatos
Occupet, natum aut penitus medullas
Palmitum carpat, vitiæque pestis
Extera vitem.
Cura qua humanos renouata morbos
Arguens, ipsum vocat auferenda
Compotem labis, dominum & salutis
Artificemq;.
Ergo vos nostro generi fauete, &
Aurea o cali properate secla,
Victimis cunctis positura finem,
Seruitusq;.

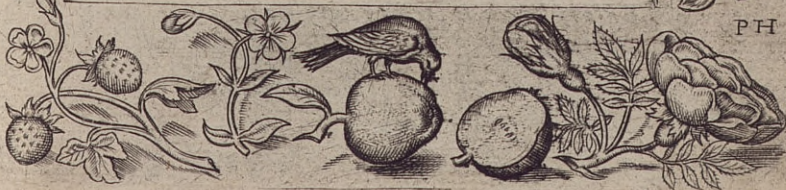
EXPECTATÆ EXPIATIONIS VMBRA.

*Pontificem, quem prisca olim petiere supernum
Secula, nostra tenent, qui litet & placeat.*

DEO CLEMENTI PLACABILI s. in leuitico

PH

HUMANI ingenij licet
 Solers vafricies, callidus ac dolus,
 Celet compositum nefas,
 Aut blandè impositis nominibus leuet,
 Indulgens sceleri suo
 Asperso nitidis mille coloribus;
 At quæ cor hominum tamen,
 Et renes penetrat, cunctaque prouidens
 Pertingit sapientia,
 Et sermo ignifero fulmine acutior,
 Fallax terrigenas genus
 Arctis compedibus præligat, ut neque
 Elabi valeat prius,
 Nec celare notam, nec fugere improbi.
 Nam dum mens nimium sibi
 Ignoscit, vitiumque alterius leue
 Intentis oculis videt,
 Exemplo similis iudicij, malis
 Succumbens propriis cadit,
 Et damnata sibi iura subit prior.
 Felix qui metuit vigil,
 Iras ne horribiles Numinis excitet;
 Et vitam peragit piis
 Intentam studijs, & fidei & precij;
 Certo proximus huic gradu,
 Qui contracta mali criminis expiat
 Probra, & qui monitus bonis
 Vatam consiliis, cedere mollior,
 Mentemque & studium mali
 Permutans, facilem sollicitat Deum;
 Offensamq; gemens grauem,
 Exclusus, patria suscipitur domo.

POENITENTIAE UTILITAS.

Iure perit, qui cunctatur damnare priora
Crimina, & ad veniam sollicitare Deum.

DEO MISERICORDI 3o Regum 12o

150

Ode TRICOLOS TETRASTROPHOS •

XXII.

RECTVM & merentem plurima nouimus
Landis probata premia iudicem,
Deuota quem produxit Anna
Et sterili recreauit aluo.
Illum exigentem iam spatia vltima,
Summi & solutum munere consulis,
Excelsa contentum paterno
Rama lare & tenuem recepit.
Pleno laboris perpetui seni,
Atque inquietos assiduo dies
Nil tadiofi turba vulgi
Excipit, arbitrioue fingit.
Non deserenda (si saperet magis)
Sortis prioris, res populi hunc bonum
Postrema dimisit ministrum,
Et meminit, gemitq₃ semper.
Cuius sacrata quid valeant preces,
Sensit marinus cum populis Dagon,
Quos terror athra fulminantis
Dissoluit, domitosq₃ fregit.
Responsa quondam hic à puero bonus
Firmare certo numinis indice,
Exempla duratura veris
Historia posuit libellis.

SIMPLICITAS MUNDO FASTIDITA.

*Nil conscire sibi nudo, summiisque peccatis
Muneribus, magna haec praemia, magnus honor.*

RHIPVE. MINISTRO INTEGRER. POS.

Regnum ; cap. 8.

ÆTAS beato tempore ducitur,
 Latôsque firmat candida pax dies:
 Cùm ducit, attentûsque clauum
 Versat amans Moderator equi.
 Humana raro nequities tamen
 (Cùm pressit alta frena potentia)
 Ne temnat, excedâtque metam
 Propositam, sibi temperauit.
 Miranda iusto munere regibus
 Exempla pastor fecerat inclytus;
 Nè laudis immensa nitorem
 Pestifera inficeret cupido.
 Suscepta fœdi pondera criminis;
 Inflicta cæco & pectore vulnera
 Obliuosus, nec dolere
 Præbet amor, neque cogitare:
 Donec veternum pectore ab intimo
 Altum sopito excussit amabili
 Sermone Nathan, cui videre
 Facta Deus dabat & futura.
 Quis nunc decori consilij potens?
 Hunc cæcat amens gratia principem,
 Illum sed imprudente dicto
 Asperitas alienat audax.
 Felix, carentem stultitia mala;
 Rex, cui ministrum contigit assequi,
 Et fraude semotum dolosa,
 Numinis & studio calentem.
 Nathan suorum secula temporum
 Scripsit fideli certa volumine,
 Quacunque vel gessere reges,
 Vel populi subiere ducti.

CONSILIOR. INTEGRITAS.

*Simplicitas, veri studium, obsequiumq; fidesq;
Grata Deo, & cunctis commoda temporibus.*

PB

HONESTI DOCTORI GRAVISS. P. R. Reg. cap. 7

In Daudis effigiem.

CARMEN TRICOLON TETRASTROPHON. XXIIII.

DOCTVM *innocenti pectore perpeti*
Casus, labores, exilium, minas,
Iras, furores ac superba
Monstra, virum canimus domantem:
Decepta cui non fœdera centies
Regis minacis & nimium feri,
Ostensa nec vulgi repulsa
Spernq̄, animiq̄, fidem remutant.
Responsa magni & consilium Patris
Dum mente certus concipit integra,
Audax vel obiectos per ignes
Ire valet, superatq̄, victor.
Celo minantis, gentibus & feri,
Horrenda vasti tempora Goliæ,
Assertor atque ultor suorum,
Stravit humi caput & recidit.
Vincenda semper prœlia, & hostibus
Antè inquietis impositum iugum,
Sperare iam primis in annis
Vrsa cadens dabat & leana.
Incisa quondam marmore duplici
Præcepta verbis ac digitis Dei
Curavit, & morem sacrorum
Constituit, celebresq̄, ritus.
Idem efficacis munere barbyti
Victura dixit carmina, quæ Draco
Antiquus audire obstupescat,
Quæq̄, probet Deus & secundet.

DIVINÆ VERITATIS ARGUMENTVM

Otia honesta Deo, cuncta atq; negotia summo
Quæ dicat, hæc multis vita beata modis.

P.B. APB

REGI FORTISS. INTEGRÆ. PIENTISS. VATI DVLGISS. POS. *Argi*

In tabulam Salomonis.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. XXV.

QVOTQVOT prisca tulit, quotquot sperare futura
Rectores concesserit etas,
Diuitiisque, opibusque animi, sensuque profundo,
Tu Salomon praecefferis vnus.
Seu populis dare iura iunct, seu ponere docta
Virtutis praecepta petende;
Seu cupias animo immensum penetrare per orbem,
Ingenio & numerare diserto
Naturae variata modis spectacula miris,
Quaecumque aut radiantia caelum
Astra mouet, vel quae duplici spatiantur in vnda
Plurima monstra, vel omniparens quae
Multiplici profert utero, atque alit ubere Tellus,
Cuncta tibi cessere petenti.
Obsupuit, peregrina tuas conspexit ut artes
Gens acris non indiga sensus.
Victa tuis siluere etiam miracula templis
Quae quondam celebrata sonabant.
Qua patet oceanus, gentes tua carmina discunt,
Et recinunt iuuenesq;, senesq;,
Aeternique Dei nomen laudesque perennes,
Speranda & monumenta salutis,
Cetera & arcanis quae te meditante figuris
Excelsa Sion audiit arce.
O Rex, o felix, nullumque habiture priorem,
Vna tibi & proba si foret vxor.
Vltima nempe fuit vox te dignissima, vanum
Esse, Dei timor unde recessit.

HUMANÆ SORTIS MENSURA GEMINA

Mortales homines & re & sermone iuuare,
Perpetuum magis est principis officium.

P.B. ABB. PRINCIPI SAPIENTISS. PACI REIP. CONSTITVTA POS. S. R. G.

In tabulam Isaiaæ Prophetæ.

ODE DICOLOS TETRASTROPHOS. XXVI.

REGVM progenies Isacidum, breui
Te magnum experiar dicere carmine.
An laudes tacitus dissimulet pudor
Tantis pro meritis leues?

Quem iam præmonitum grandia dicere
Purgavit rutilus spiritus ignibus;
Laturum populo & principibus Dei
Dicta, & terribiles minas.

Prudens præteriti temporis, ac tui
Venturique modos, & seriem canis,
Spectator veluti videris omnia
Depicta in superum domo.

Quis vatam propior cernere ab ultima,
Quicquid magnus habet mundus, origine,
Mores, historias, imperia urbium,
Cuncta & sæcula gentium?

Humano generi munera calitus
Demittenda animis, tu bene nuntias;
Et mæstis releuas corda laboribus,
Et mentes recreas graueis.

Quæ vis eloquij, quæ ingenij queat
Exaquare modos, & decus ac tui
Dicendo rapidum fluminis impetum,
Sensu & multiplices notas?

Vite certa tuo tempora nuntio
Rex prolata videt, ductaque longius,
Cum Sol pollicitus additur arbiter
Decursum relegens diem.

Defuncti celebri muneris exitu,
Contemptorq; trucidis supplicij innocens,
Palmam promeritus iudicio Dei,
Magnus diceris ac bonus.

PIETATIS INDEFESSVM STUDIVM.

*Qui Christum non odit, amet responsa legatque
Amosida : is fiet nam pius & sapiens.*

DIVINAR. REE. IUDICI ADMIRABILI P. 376. 47

PH

In tabulam Ieremiæ Scriptoris.

ODE SAPPHICA. XXVII.

SPIRITV feruens iuuenis, poténsque
Robore immota superare mentis
Fortium, priscis memorata ab annis,
Corda virorum :

Cui nec ignaue puero iuuenta,
Nec sibi tantum decus arroganti,
Creditur munus prius adparatum
Matris ab aluo :

Tu doces quantum valeat superni
Efficax verbum imperij, fideles
Cum subit mentes, penetrátque in altam
Pectoris arcem .

Nam nec immites odiis tyranni,
Nec furor vulgi miseris iniqui,
Nec tibi ignota expedienda gentes
Acta retardant ;

Quin per insanos hominum nocentum
Impetus, victor, penitusque compos
Destruas, vellas, moucas, reponas,
Aedificésque .

Crescit in duro tibi vis labore ;
Carceris diri tenebras lacusq,
Et famem fortis superas, minásque
Mortis amara .

Sic & obiectos penetrare monteis
Nouit, ac rupes, & adacta in altos
Turrium ascensus monumenta, clara
Fulminis ardor .

Integrum ac fortem celebrémque dictis,
Quem sua inuisum male presserat gens,
Seruat, & cultu meliore Princeps
Suscipit hostis .

HONESTÆ INDOLIS DECVRSVS INTEGERR.

Quid non ferre potest, quid non superare, supernis
Qui se permisit nutibus ac monitis ?

LEGATO STRENYO FORTI. POS. Hieron. j^o

H.D

In tabulam Danielis Prophetæ & historici.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS XXVIII.

EXTREMA prisca secula temporis
Videre vatem regibus omnium
Narrare præscriptam dierum
Historiam, seriemq; longam:
Quas nec vagorum conscia siderum
Chaldaea, iactans dicere gentibus
Voluenda venturos per annos,
Explicuit, tetigitue prudens.
Huic providentis consilij Pater
Donavit orbis ponere mobilis
Decreta, mortalesq; rerum
Atque hominum imperiijq; metas.
Non ille, quamvis inferior modis,
Prisciꝝ Vatum luminis v'sibus,
Rerum vel impar mole scriptor,
Vel minor eloquio fideꝝ:
Seu iussa vates somnia detegat,
Seu visa rerum signaq; præcinat,
Abstrusa seu doctor notarum
Perlegat, evolvatq; sensa.
Hunc flamma, cautes aptior vrere,
Sana & Leonum pertimuit fames:
Concessit huic peior nocendo
Invidia imperiumq; præceps.
Miranda sacro scripta volumine
Auctor relinquit, postera quæ legat
Aetas & attendens labore,
Ac memori probe ore Christus.

IN TEMPESTATE SVBSIDIVM.

Qui nouit metuitq; Deum, discrimina nulla
Ille timet, nil non scitq; probatq; boni.

VATI FORTISS. TEMPERANTISS. POS. Daniel.

In tabulam Eſdrae ſcribæ

ODE DICOLOS TETRASTROPHOS XXIX.

PERSARVM populo & regibus inſlytis
Dilectum Arſacides ingenium, tuoque
Optatum generi lumen, amabile
Caloꝝ & ſuperis caput :
Eſdra o progenies pontificum ſacra,
Expectatum auide qui Phinea vetus
Exemplum reuocas, moribus integris
Preſtas & ſapientia.
Redduntur Solymis te duce principes,
Longo quos Babylon carcere preſſerat :
Vafa & ſacrilegum qua rapuit manus,
In ſanciam referunt domum.
Quamuis difficilis non ſolitos vie,
Ignauosq; metu, atque hoſtibus improbis
Inuiſos memori conſilio viros
Ac dictis reficis bonis.
Dum deuota Deo te duce mœnia
Sionis ſubeunt, qua populus frequens
Feſtuo ſociat plurima carmine
Templis dona recentibus :
Illic & vituli ſanguine feruidi
Aras & Libani tingis odoribus :
Et vota incolumis perſoluens tuae
Genti concilias Deum.
Infamata malis ſecula nuptiis,
Admiſſumq; nefas moribus expias,
Antiquasq; iubet diſcere, & aſſeris
Leges, & patrium decus.

PROVIDENTIA INSTAVRATR.

*Esdra sancte via doctor, populiq; magister,
Tu monstras rectum quid valet officium.*

GRIBAE SAPIENTISS. P. AT. PATRIAE. Masgab.

In effigiem D. Matthæi.

ODE DICOLOS DISTROPHOS XXX.

QVI modò inexpletos loculos, fiscumque capace
Assiduusq; tenaxque premebat;
Quique abaco intentus, tabulæq; vacabat auaris
Nummorum captator anhelus:
Quem cupidum variis aliena pecunia curis,
Insidiatorèmq; timebat;
Quem tenuere via, mercatus, flumina, portus,
Multiplicis quoque fœnoris ardor:
Hic subito magni mutatus voce magistri,
Discipulum comitèmq; vocantis,
Diuitiarum & compositi neglector acerui,
Iam libros forulosque relinquit.
Gaudet sorte noua Leui, nupèrque perosam
Pauperiem præfertque, colitque.
Nec socios, famulos, infestæque vincla propinquos,
Rumores vulgine loquacis;
Nec quacunq; bonis obstant contraria votis,
Cogitat incipiensq; volutat.
Nudus, inops, meliora petit compendia rerum,
Diuitias meditans potiores:
Quas nec tempus edax, nec fraus, nec perdere possint
Inuidia commenta maligne.
Edoctusq; nouas rationum scribere formas,
Duratura volumina complet:
Atque notas, numeros, damnosæque nomina delens,
Gesta Dei patrèsque reponit:
Exemplo scriptisque probans quàm splendida Iesus
Gratia sit virtusque docentis.

DIVINA VOCATIO.

Noctes atque dies dictata legenda, nec ullo
Tempore non nobis commoda scripta vides.

P.B.

1751

EVANGELII TESTI FIDELI. P. matth. 9°

E

In effigiem Marci Euangelistæ.

O DE DICOLOS TETRASTROPHOS XXXI.

ET TE, Marce pater, carminis ac lyræ
 Laudes perpetuis temporibus decent,
 Quas Nilo resonent mœnia proxima,
     Illustris Macedum labor:
 Et quas multiugis littoribus mare
 Exultans referat, qua lauat, aut secat
 Quicquid tergeminis Lamecides soli
     Natis disposuit pater.
 Nam nec te assiduis culta laboribus
 Terret discipulum religio recens,
 Nec lassat comitem casibus aut via,
     Aut ponti senior Cephas.
 Tu Christi gregibus credita munia
 Pascendis, studio perficis arduo:
 Aegyptumq; colis, iactaq; semina,
     Quæ seuit Petrus, irrigas.
 Quin & tu exiguo magna volumine
 Arcani referas munera nuntij,
 Atque vnus propriis temporibus breuem
     Aptas principio notam.

SAPIENTIÆ COMPENDIUM.

*Parue liber, quid tu doceas, non percipit omnis
Mundus: at id mites percipiunt animi.*

CHRISTIANÆ VIRTUTIS OBSERVATORI F.

15D

In effigiem D. Lucæ.

ODE SAPPHICA XXXII.

QVI salutari recreabat arte
Membra languenti vitata morbo,
Nunc recurande meliora menti
Munia tractat.
Namque ubi magni monitis magistri
Doctus, humana didicit ruina
Tempora, & causam, & reparantis æuum
Vimq; modosq;
Novit & certo propius periculo
Quid mali Christus releuare morbi
Posset: exultans animum supernas
Vertit ad artes.
Ille inaccesso repetens ab ortu
Gesta mirandi genus atque Christi
Scribit, & quantum renouarit almus
Spiritus orbem.
Additus Paulo socius ministro,
Et comes fidus pelagi ac viarum
Subleuat grato officio labores,
Testis & index.

LVX EXPEDITA.

*Vsus erit magna mentis linguaq; diserta
Optimus, in sacros incubuisse libros.*

VERITATIS EXPOSITORI DISERTO. P.

In effigiem D. Iohannis Euangelistæ.

ODE DICOLOS DISTROPHOS XXXIII.

QVIS te mente noua potens
In calum iuuenem spiritus arripit,
Plenum numine uiuido?
Ut mundo referas progeniem Dei,
Celatam patribus prius,
Obscuròve adeò nomine cognitam.
Namque & te puerum nouis
Annis ingenio nouimus haud propè
Tantis muneribus parem.
Non humana tibi discipulo dedit
Ars vel scire, vel eloqui,
Quæ nullis emere aut diuitiis queas,
Aut longo studio sequi:
Quamquam Socraticos admoneas libros,
Et qua porticus inclyta
Arguto repetit dicta volumine.
At te non hominum reor,
Sed magni monitum consiliis patris,
Percurrisse poli vias,
Arcana & docili credita pectore,
Quæq; orbis stupeat pauens,
Excepisse nouis dicere vocibus:
Dum te testibus è tribus
Dilectum penitus præcipuum parat,
Qui ventis tumido & mari
Viuæ voce potens imperat, efficax
Morbos pellere, & inferis
Excepisse hominum de tenebris genus.
Ille & te sibi conscium
Quàm magna efficere, & qua valeat pati,
Iunctum sanguine deligit.
Te matri moriens substituit suæ,
Charo ut nomine particeps,
Commissi foueas officij vicem.

ABSTRUSA SAPIENTIA.

*Quod legis, haud parvū est, superat terrāq; poliūq;
Si petis hoc, dabitur nosse, sed exue te,*

ARCANOR. INDICI PENITISS. P. matth.

DICTVM ex secundis alloquiis Dei
 Tempus nouandi fœderis adfore,
 Anni recurrentes tulerunt
 Secla viris adamata iustis.
 Aetatis almae principium bonum
 Legatus alto detulit æthere
 Demissus, assuescensque terris
 Sese hominum facilemque præbens.
 Aris sacerdos thura calentibus
 De more pura dum prece consecrat,
 Mortale nil præ se ferentem
 Vultu habituq^{ue} virum tuetur.
 Hic abnuenti credere iam seni
 Prolem paratam nuntiat, & nouum
 Vxoris annosa tumorem,
 Quem populi videant stupentes.
 Ignara luxus, criminis & mali,
 Infantis almi pectora crescere
 Prædicit, & primis ab annis
 Mentis opus meditata magnum.
 Præsentis amplo munere spiritus
 Hic septa certa sollicitus via,
 Turbata curator probandis
 Partibus & studiis reponet.
 Qua vita possit, quaq^{ue} peti salus,
 Admissus vltro qua veniat Deus:
 Nec spernet hic vates colonum,
 Nec metuet fera scepra regum.
 Hac in reductis que videt abditis
 Flamen, moratus plus solito, nequit
 Cùm prodit, admirante turba,
 Prodere, nec potis est negare.

FELICIS SECVLI INITIA.

*Quid deceat, quantũ expediat, quo tẽpore, nunquã
Delige : permittas vt probet ipse Deus.*

DEO CONSVI PERP. SAPIENTISS. S.

ESD

In tabulam annuntiationis.

ODE SAPPHICA XXXV.

VIRGO, quam magni moderator orbis
Excipit charam, penitusq; raris
Instruit donis, propriam sibiq;
Deligit almus;
Omnibus, salve, numeris beata;
Nam tui proles uteri supernis
Viribus præstans misero salutem
Proferet orbi.
Vnus ex certis superum ministris,
Hec Galilææ retulit puella,
Cui parem nullis habuere mundi
Tempora sacris.
Illa se tantis referens minorem
Laudibus, causam stupet, atque supplex
Postulat magni veneranda verbi ar-
cana doceri.
Atque ubi summi didicit parentis
Memem, & occultas operantis almi
Spiritus vires, seriem, modosq;
Audiit ardens;
Nil moror, dixit, Domine ô colendum
Gentibus nomen, tibi me tuisq;
Protinus certam tenuisse dictis
Annue felix.

RER. NOVANDAR. EXEMP.

*Quis sic virgo Deum propriū tibi, sicq; benignum
Præstitit? eximia in simplicitate fides.*

DEO ELECTORI SACR. Luc. j.

In tabulam visitationis Elifabeth.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. XXXVI.

VT vultus rosea virginis aureos
Vxor Leuitici Pontificis videt,
Segni cuius in aluo
Vatum flos latet abditus:
Vires atherci pectore flaminis
Persentit placidis vocibus excite,
Pacemque hospitii alma
Gratis laudibus excipit.
Qua tam fausta mihi munera numinis
Vltro, non meritis hospitii Dei
Adduxere parentem,
Dignam calicolam domo?
Ergo sacra tuam diua modestiam
Auget tanta etiam gloria? cui scio
Nullam in matribus esse,
Nullam in virginibus parem.
Nempe immensa Dei pignora talibus
Consistunt potius sedibus, inuidas
Auersata potentum,
Magnatumque superbias.
Nam quod tu facili pondere perferas,
Quem nec sustineant sidera, nec queant
Percepisse patenti
Mundi moenia cardine;
Effecit vacuum fastibus & dolo,
Contemnensque sui pectus, & ignea
Semper docta, superno
Consentire fides Patri.
Agnosunt vtero quem foueas tuo,
Testanturque nouis vocibus omnia,
Valles, flumina, sylua
Quocunque extuleris pedem.
Quin ipse officij muneribus tui
Gratus letitiam personuit piam
Aluo quem gero foetus,
Et mentem cumulat mihi.

PIETATIS CONCORDIA.

Gaudia, diuitiasq; Dei communia multis
Esse cupit, quisquis numinis instar habet.

40B

P.B

FOEMINAR. SANCTISSIMAE P. Luca. jo

In tabulam Iohannis Baptistæ.

CARMEN DICOLON TETRASTROPHON XXXVII.

*ASTRUM nascitur insito
Fulgens lumine, quem Deus
Solis paciferi indicem
Terris præstitit almus.
Hunc in montibus arduis
Exangui in senio parens,
Mirandis puerum & modis,
Mirando edidit ortu.
Salutis ferat ut nouæ
Lato tempore nuntium,
Et testis bona gratia
Magna sæcula monstret.
Vos quæ diligitis Deum
Matres, vos quoque virgines,
Infanti properè nouo
Laudum nectiteserta.
Nec componite mollius,
Quamuis membra tenerrima;
Assuescat, sinite, aspero
Iam nunc vita labori.*

AVRORA DIEI NVNTIA.

*Dona Deus quanto soleat splendore parare,
Si quisquam obseruet tempora, testis erit.*

DEO PROSPECTORI SAC. LXXXI°

P.H.

In tabellam natalis Iesu.

NATURÆ HUMANÆ NÆNIA. XXXVIII.

VIRGINEO splendens infans ut prodiit aluo,
Atque illæsa dedit templa pudicitie:
Quæ iam uteri intacti stupuit NATURA tumorem,
Nunc pauet insolitum lata puerperium.
Atque nouum mirata genus, variis quoque gaudens,
Blandidulos fertur concinuisse modos.
Nulla mihi in te iura puer, quod gigneris, aut quod
Nasceris, at meus es quod puer & tener es.
Ergo me superas, sine me qui nasceris infans.
Quod si me superas, es puer ergo Deus.
O puer & certè Deus, ô mihi iungeris, ut te
Partibus excipiam, muneribusq; meis.
O Deus, & verè puer, ô tibi iungor, ut aucta
Amplius ipsa tuo numine perficiar.
Accipies ex me curam puer; atque labores,
Mortis onus (tibi sic quod placet) accipies.
A te ego, sed pacem Deus, accipiámque salutem,
Et posse æterna rumpere vincla necis.

SOL IVSTITIÆ EXORIENS.

*In tenebris fulgens lumen diuinay, dona
Simplicitas cernit: non videt ambitio.*

HVMANÆ SORTIS SVSCEPTORI DEO HOMINI

Luce 2º.

In tabulam circumcisi Iesu.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. XXXIX.

QVIS te, sancte puer, flere doloribus
Maturis docuit? scilicet ethere
Descendisse iuuabat,
Ut discas gemitus novos?

Sed tu de patriis sedibus omnium
Spectator fueras, quos patitur genus
Nostrum sidera subter
Aerumna miseris modos.

Ergo sponte venis conscius, & cupis
Riuos purpurei fundere sanguinis,
Non ut ciuibus aethrae
Nomen connumereres tuum,

(Nam tu perpetui regna tenes Dei:)
Ast ut propositis legibus audiens,
Serui munere functus
Adscribas homines polo.

Fies perpetuis ex humili loco
(Quem tu sponte subis) laudibus altior
Celo; terraq; nomen
Infernausq; tremet tuum.

CHARITAS NIHIL RECUSANS.

*Quae tu hominū puro sancturus fœdera cordi es,
Hæc in carne tua commemoranda subis.*

PRINCIPI SVMM, PRO REIP. LIBERTATE SERVIENTI S.

Lucæ 7°

V T Pisgha in altis aetherei ingis,
 Candentis aut de culmine Libani
 Surgentis aurora salubris
 Conspicitur prior usque fulgor;
 At quisquis errat vallibus infirmis,
 Caliginosis nubibus obsitus,
 Hic nocte in atra nescit amens
 Purpurei radios diei:
 Sic dum Tyrannum cum populo leui
 Exercet amentem ambitio impia,
 Praesentis aduentum salutis
 Non Solyme malè cæca sentit.
 Sed qui remotos Persidas incolit
 Parthosq; tractus, hic alienior
 Splendoris exortum sereni
 Prospicit, & veniens adorat.
 Ostensus astri latior aurei
 Fulgor, non antè stellifero in polo
 Conspectus ignis, innotandi
 Auspicium referebat orbis.
 Ergo peractis iam spatiis via,
 Contingit hospes mœnia nuntius,
 Qui dicat aduenisse regem,
 Gentibus & populis colendum.
 Quem mox repertum latior & Magus
 Miratus, ultra quàm soleat puer
 Mortalis, ostendisse sanctum
 Vultum oculis animoque cernit.
 Hinc pronoluto pectore & oscula
 Infantis addens tum pedibus noui,
 Testatus aduenisse numen,
 Munere tergemino salutat.

GENTIVM LVX.

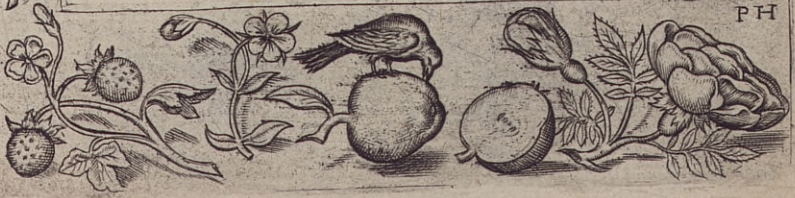
*Qua colit, agnoscitq; Deum, sapientia vera est.
Quem latet hoc, rudis est, quamlibet alta sciat.*

DEO IMMORT. HOMINI VERO REGI LIBERATORI S.

MATH. 2.

PH

In tabulam Iosephi in Ægyptum commigrantis.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. XLI.

DIC mihi quò tenellam
Virginem (nam virgineum conspicio decorem)
Frigore saeviente ,
Hospes incessu fugitivum properante ducis ?
Quod pueri decori
Nomen est ? cur surripis hunc aethereo parenti ?
Namque tuum puellum
Esse mortali genere progenitum refutant
Digna Deo tonante
Ora maiestasq; oculis in teneris renidens.
Quam nemo & silentes
Auditam vocem venerantur , capiuntq; sylva ,
Attonitumq; flumen
Sistit undas precipites blandisono susarro .
Vera rogas ; perennis
Est Dei natus puer ; intactam habet is parentem
Virginem : ego huic ut illi
Traditus custos monitis aligeri ministri
Mœnibus è cruentis
Pignus en sacrum abripio , ne violet ferocis
Invida vis tyranni ,
Ad Phari abiunctas properando procul exul oras :
Pignore quo salutem
Sperat humanum genus , & quo reparanda primi
Damna parentis , & que
Dona nobis Numen erat pollicitum benignè .

DIVINA TUTELA.

*Præsidium in mediis Deus inuenit hostibus huic qui
Sese habet ; à patria sit licet exul humo .*

PRINCIPI OPT. PRO SVIS EXVLANTIS.
matthæi 2°

150

In tabulam Iesu in templo reperti.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS XLII.

DVM virgo casti sollicitis viri
Adiuta curis, querere filium
Desideratum condolenti
Voce rogans loca cuncta lustrat :

Falgente solis lumine tertij,
Templi in reductis adibus inuenit
Inter serum eruditiorum
Non tacitum puerum cathedras.

Confusa circum turba stupentium,
Responsa fixis combibit auribus,
Mirata maturum loquentis
Consilium ingeniumque princeps.

Quæ tanta vis, quid pectore numinis
Celestis, aiunt, in tenero latet?
Quis verba deuoluens diserta
Spiritus ore mouet tenello?

Miranda certè audiuius omnia,
Adhuc nec ipsis nota Prioribus.
Quid? hunc putemus hæc magistro
Ex homine aut didicisse libris?

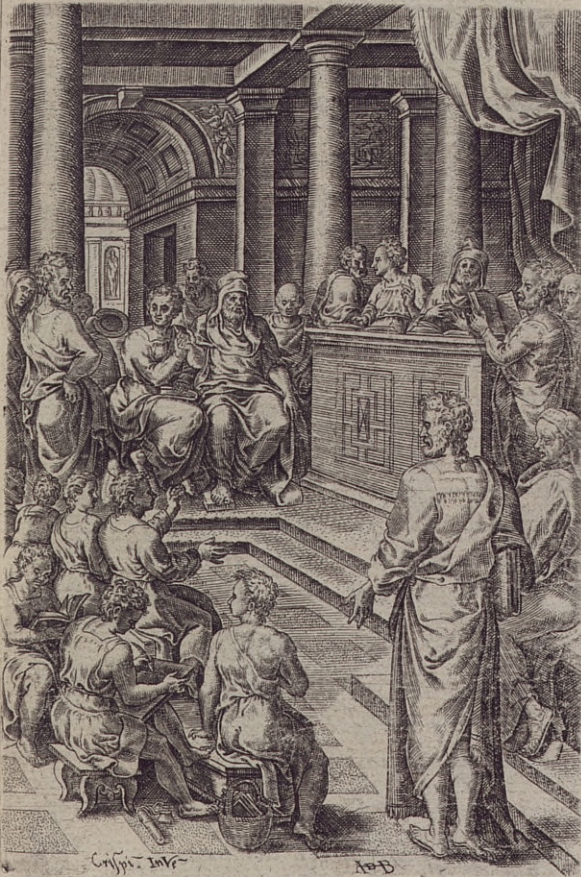
Atqui & profundis consiliis Dei
Præsens videtur nunc animo frui,
Inde & relatos explicare
Quos rogat insinuatque sensus.

Aut illa celo, non nimium diu est,
Mens venit, artus induit & nouos,
Vocésque promens efficaces
Se puerumque, Deumque præbet.

GRATIAR. THESAURVS.

*Diuina studium Sophiæ pulcherrima vita
Esse, puer, nobis munera, sancte, probas.*

Crisp. Invr

1708

DIVINITATI EMICANTI. s. Luca 2°

In tabulam Iohannis prædicantis.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS, XLIII.

VOCEM, salutis quam fore nuntiam
Dixere præscis temporibus pij
Vates, Iarden obstupenti
Flumine percipit usque primus :

Quando efficacis fulminibus soni
Commotus omnis contremuit locus,
Quacunq; distinguunt iacentes
Aequora Gilghediúsque terras .

Hanc & colonus gentibus impiis
Vicina iungens prædia, combibit
Non aure surda, hanc ipsa Iudæ
Posteritas, Solyminumque ciues .

Deducta calo tempora gratiæ,
Mistas & altis pollicitis minas,
Mirantur omnes, ac loquentis
Vultum habitumq; hominis seuerum .

Namque is fidelis credita munera
Legatus, alti & consilium Dei
Dum præco complet, nec potenteis
Suspicit aut metuit tyrannos :

Ostendit vnã & perpetuam sibi
Curam, docendo sistere deuios
Ad limen angustum salutis,
Atque ducem cecinisse certum .

Oblata non huic gloria commouet,
Non durus ensis propositum graue;
Id quippe monstrabat seuera
Mentis honos habitusq; vita .

LVCIS DIV. CORVSCATIO.

*Certa reducendis animis pereuntibus atque
Clara via est, morum cum probitate fides.*

SALVTIS NVNTIO GRAVISS. P. Marzi j^o

PH

In tabulam Christi in Iordane baptizati.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. XLIII.

QVÆ festa lux hæc, dicite montium
Sylva? quid alto gaudia personant
Clamore rupes, quas imago
Percipit, ingeminatque voces?
Quæ tanta præceps pennigerum genus
Exercet alis cura micantibus,
Celi per oras atque acutis
Cantibus instrepitare cogit?
Iam gestientis lætitiæ decus
Quæ causa nuper proferat audio,
Trimi quod inspectanda terris
Numinis emicuit potestas.
Hic nam niuenti lumine spiritus
Delapsus alti culminibus poli,
Candentis aspectum columba
Præbuit auricomumque lumen.
Et vox ab æthra personuit patris
(Quam densa sylvæ contremuit coma)
Audita, præsentemque natum
Dicere, & hunc populis magistrum.
Hunc, quem neque alti conscia numinis
Natura nostrisque ulterius modis
Virtus resurgens administrum
Esse hominum generi retardat.
Hic se minori subdidit hospiti
Amne abluendum, purus & innocens.
Nec ipse quamvis vsque compos,
Id quod erat, tamen efferebat.
Illum stupenti fluminis alveo
Gaudens Iarden suscipit, humidis
Complexus vlnis, & loquaci
Murmure concelebrans salutat:
Et quæ secundo persluit agmine,
Sacrata densò membra volumine
Circundat hærens, & priorem
Vnda sequens premit invidendo.

MODESTIÆ ORNAMENT.

Non decus ipse suum iactat natus, pater ipsi
Adscribit: vera hæc gloria, nulla prior.

IV

CHRISTO DEI FILIO PRONVNCIATO S.
marci j^o Luce Joan j^o

SYLVIS in mediis agmina calitum
 Cernebam famulas adproperantium
 Exercere vices letaq, floridis
 Mensis fercula ponere.

Dumq, ipsi insoliti contremo muneris
 Spectator ardens discere, maxima
 Causam letitiae, cuiq, decus nouae
 Cæna præniteat, rogo:

Vnus pennigerum de iuuenum choro,
 Scitanti hæc alacri pectore reddidit,
 Cui mox tota cohors per iuga montium
 Blandis accinuit modis:

Hic iudex superum maximus excipit
 Natum Nazaridos virginis, & suum,
 Quem nunc tergemini gloria frondibus
 Victorem decorat sacrum.

Hunc nec longa fames, tesqua nec aspera
 Monstrorum horrificis densa cubilibus,
 Non horror gelidæ noctis amabili
 Intentum alloquio ad patrem

Turbauit: sed & hic sustinuit volens
 Usque inuicto animo prælia, quæ ferox
 Tentator solitis artibus, ac dolis
 Audaci intulit impetu:

Qui partem superum traxerat insolens
 Fallaci studio præcipui loci,
 Cui primos homines seclaque postera
 Vnus subdiderat dolus.

Nunc victus triplicis pondere prælij
 Vertit terga gemens, armæque & omnibus
 Posthac discipulis expositas vias
 Vincendi dolet improbus.

SCRIPTURAR. UTILITAS.

Legitimè certare queas, & viceris hostem
Instructus verbis consiliisq; Dei.

CHRISTO DVCI INVICTISS. S.

math. 4°

In tabellam signi à Christo in Cana editi.

ODE SAPPHICA. XLVI.

QV AE pater mundo posuit recenti
Iura sacra ti thalami, deditq;
Iuncta concordì sociare vitæ

Munia lege:

Ille presenti patris ipse natus
Numine antistes decorata, firmat,
Faustus & gratas epulas benigno
Comprobat usu.

Sic & arcanis sociare tedis
Gentis humanae genus expetitur,
Et sibi magnis emere adiungendum

Dotibus ardet:

Possit ut nostræ recreata gentis
Iuncta diuino soboles marito,
Splendidi sedes habitare celi

Regnâque diuûm.

Prima miratrix Galilæa Canas
Obstupet testis renouata rerum
Munera, & magnum probat esse Iesu in
Pectore numen;

Dum videt certas variare formas,
Iurat & prisca latices Noachi,
Fonte quas nuper vitreo fluentis
Hauerat undas.

NATURÆ INNOVANDÆ ARGVM.

*Sordet quicquid habet mundus cū munere Christi
Collatum; nec iam qua placere valent.*

CHRISTO CVRATORI BENIGNO S. Jan. 7

In tabulam Christi prædicantis Euangelium.

ODE DICOLOS TETRASTROPHOS. XLVII.

PRODUCTVM populis de sapientia
Patris consilium filius incipit
Enarrare, bonus dicere & algida
Dictis vrere pectora.

Nam qualis calido lumine ab ætheris
Alta sede humiles sol penetrat domos
Terrarum, variusq; exagitat potens
Tentatas species modis;

Cum plumbi & chalybis grandia semina
Concrescunt validis acta vaporibus,
Sed cere faciles & glacies niuis
Decursu fluido liquent:

Talis sermo Dei mentibus inditus,
Obdurata premens æra superbiæ,
Marcentes animos sed faciles fouet
Vitæ munere prospero.

Non ceca ambitio, non amor improbus
Rerum quas studiis appetit ultimis
Vulgus, non animi luxuries capit
Sancti commoda nuntij:

Sed quos dura hominum sollicitant mala,
Vel vitam puduit ducere turpibus
Infectam vitis, vel timor obligat,
Cura & iniustitiæ tenet.

Hi (quanquam exiguum) pectore viuido
Semen concipiunt quod cumulos creat,
Quæis æterna parens horrea compleat,
Et diuinum exhilaret choros.

DIVINÆ DISCIPLIN. SCHOLA.

*Quas fugitat mundus rerū sunt commoda tāta?
Sic est : sed stultis non sapit ista seges.*

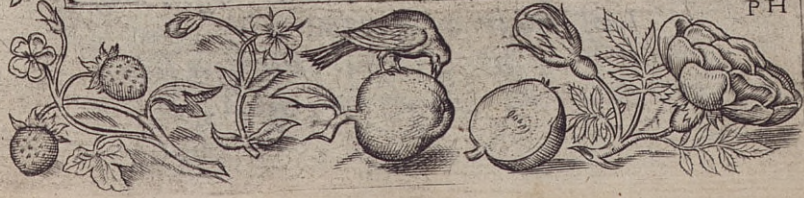
PHB

PHB

SIMPLICIVM DOCTORI OPT. 3. math. 5.

PH

G. 2

In tabulam Christi Apostolos legantis.

O DE XLVIII.

SÆCLORVM veterum, præscripto ex ordine, finem
Certa Deo voluentibus annis
Tempora protulerant; hominum quoq; magna per orbem
Strata seges matura iacebat;
Agricolam iam cana suum cum terra vocaret,
Et falcem expectaret acutam,
Redderet ut fœtas seruandi farris aristas,
Sed culmos quoque rursus inanes:
Tunc Domini messis natus, summusq; minister
Orbis imago auctorisq; nouandi,
Selectorum operi tanto, duodena virorum
Ora tuens, sic fatur amicè.
O mihi præchari comites, sociiq; laborum
Arcanig; sacraria magni,
Non vos parua manent discrimina, vertere missos
Terrarum moremq; modumq;
Queis maris horrisoni fluctus, ac dura viarum
Sunt adeunda pericula sæpè:
Non ut Erythraas gemmas, ostrumq; superbum,
Numorumve paretis aceruos;
Sed magis ut nudi atque inopes, patriaq; remoti,
Vexati, instabilesq;, vagiq;
Vulpibus infestisq;, lupisq; rapacibus, agni
Imbelles, blandaq; columbæ
Sitis, lux tenebris, nimiumq; furentibus ægris
Fomentum medicig; fideles.
Ite igitur fortes, & me duce & auspice magni
Consilium curate parentis.
Aethereas sperate & opes, æternaque sedis
Sceptra mea, & conuiuia mensæ.

LÆTISSIMA ORBI LEGATIO.

*Fortia debilibus superantur, maxima parvis:
Viderat hoc demens mundus, & obstupuit.*

MAGNI CONSILII NICAENO SUMMO s. Marci 16.

In tabulam Christi turbas pascentis.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS XLIX.

EXPLETA mensis turba capacibus
Non antè viso munere ferculi,
Cognouit aeterni magistri
Quantum agitet, valeatq; cura:

Cùm panis atri, & quæ minimus puer
Perferre possit pondera piscium,
Creuisse Christi partientis
In manibus stupefacta cernit.

Cibos an ipsos diuidat, an magis
Masse imparatam materiem creet,
Cognoscere haud queunt ministri,
Ferre onera, & renouare lasi.

Seruanda cœna quæ fuerant super
Dum frustra iussi expendere, colligunt;
Mirantur impensam negantes,
Compositum cumulum canistris.

Et iam palato multiplici satur
Conuiuia, iurat nil sibi dulcius
Sedisse transactos per annos,
Nil melius propriusve vita.

Quis non malarum stulta cupidinum
Deponit ardens & studia, & graues
Curas habendi, si benigni
Verba anido bibit ore Christi?

PROVIDENTIA CERTISSIMA.

*Si potiora Deum postulas, nihil indigeas: si
Deteriora petas, nil satis esse puta.*

HUMANÆ INFIRMITATIS CURATOR. s. Jo. 6°

In tabulam Lāzari ab inferis reuocati.

ODE DICOLOS DISTROPHOS L.

VIRTUTIS alta publicum spectaculum
Christus daturus iam suis ;
Docturus & quantum ardeat mortalibus
Afferre vitam perditis :
Vinci suum absens pertulit charum caput,
Lethi sopore Lāzarum,
Dum notus esset gentibus casus viri,
Signum futuri viuendum.
Cui membra tabo rancido fœdauerat
Quartus sepulta Lucifer,
Hic efficaci percitus Christi sono,
Quem mors & inferi expauent,
Surrexit atro de sepulchri carcere,
Lethi remissis vinculis :
Testatus ardens ferre quid possit fides,
Quid donet & nato Deus :
Nato & salutis nuntio, quem temporum
Prospectat ordo principem,
Ipsi quoque orbi iam senescenti malis
Letos tributurum dies .

49

FIDEI MOMENTVM.

*Nō moritur quē Christus amat, potiusq; quiescit.
Ille cito, quem vult, enigilare facit.*

VITAE AVCTORI EFFICACISS. SAC.

150

In tabulam Christi regis Ierofolymæ declarati,

ODE SAPPHICA LI.

PVLCHRIOR nunquam, licet vsque fastos
Iebusum à priscis repetas colonis,
Sol prius luxit & lymnum beatae aut
Gratior vrbi;

Quàm peroptatis vbi tempus annis
Obrulit magni faciem colendam
Regis, arcano cecinere qualem
Carmine vates.

Cui dedit nutu pater efficaci
Pellere infanda mala damna fraudis,
Et noua ingrato retulisse mundo
Secula vita.

Hunc vt exceptum populi valerent
Cernere, & certis celebrare signis,
Vexit insuetus iuga ferre lentæ
Pullus asella

Principem, non vt quibus intumentis
Folle ventosum vitiosa pectus
Vrget, infestis populo, cupidoq;
Ambitióque.

His potestatum specie superba
Arrogat laudes metus, atque honores,
Multa mentitos malè blandientis
Munera lingua.

Huic sed æternos meruere plausus
Dona doctrina memorata diua,
Atque morosis medicina præsens
Addita morbis.

Vidimus castos pueros canoro, ac
Virgines Regem coluisse versu,
Et salutarem meminisse, & alto
Aethere missum.

Quin & insontis oleæ virentis
Pacis auctori pia turba frondes
Spargit, & vestes properatq;, auetq;
Sternere eunti.

Nam probat sanctum potiusq; dignum
Euehi iunctis humeris colentum,
Quem Deus terris iubet esse regem,
Pontificemq;.

SALVTIS PROPOSITIO.

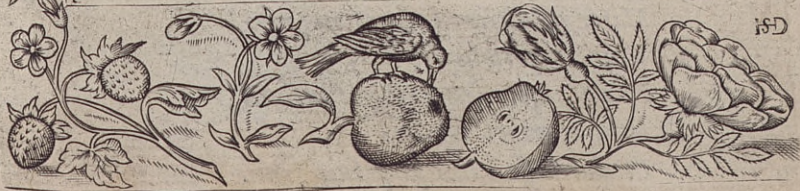
*Christum sponte tibi venientem suscipe mitem .
Si non suscipias , experiere grauem .*

H.W.

P.B.

REGI LEGITIMO DECLARATO S.

150

G.6.

In tabulam cœnæ Domini.

ODE DICOLOS DISTROPHOS LII.

EXPECTATA diu, sibi

Atque optata noui ex orbis origine
Cœna ad fercula mysticæ

Conuiuas homines sollicitat Deus;
Quales agmina celitum,
Si possint, epulas inuideant viris,
Admirata minoribus

Grato munifici consilio patris
Tantum terrigenis decus

Et deducta polo munera porrigi.
Nam quæ ritibus annuis
Abrami soboles festa peregerant,
Contestata iugum graue, &

Depulsos dominos, & miserum metum,
Euasiq; maris diem,

Extinctasq; minas fluctibus impiis;
Veris nunc eadem modis

Instaurata nouat, qui patris integrum
Consors imperium tenet,

Qui vitam proprio numine sufficit,
Defectumq; animat genus.

Hic sese gregibus dum esurientium,
Arcani speciei latens

Panis, suppeditat; dumque rubentia
Vini pocula sanguine,

Occulto at proprio præbet auentibus,
Quicquid mentibus improbus

Ac membris coluber subdiderat mali,
Et quam scire malum petens,

Mater perniciem fuderat improba
Fatalique nepotibus

Pomo, visceribus corrigit intimis;
Et lethi remouet iugum,

Et dat posse bonis perpetuis frui.

CELATVM SECVLIS ARCANVM.

*Has epulas, queis vita Dei, queis munera Christi
Conciliantur, ames, si sapiis; ut capias.*

P.B. 1844

DEI BENIGNITATI ADMIRANDAE S.

P H

QVI solus omnes immeritus luat
Noxas parentum, & crimina posterum,
Nunc agnus orbi postulat, &
Ipse animam iugulumq; præbet.

Namque antè priscis ritibus hostia,
Quacunque cultros imbuerant sacros,
Nec crimen expedire nostrum,
Nec poterant mala dimouere:

Non si secundo à sideribus die
Armenta, quotquot vel pecudes tulit
Tellus, ad aras obtulisses
Ignibus assiduis calentes.

Nam quæ sub alti cardinibus poli
Humana præstet munia quadrupes?
Vel mentis exæquet valorem,
Vel pretio solidante ponat?

Vras auaris ignibus omnia
Armenta semper, non veteris tamen
Consumis vna & membra Adami,
Semina vel malè nata tollis.

Quid quoddà nec illis viuida spiritus
Concessa vis est, qua valeant semel
Extincta respirare in aras,
Atque nouam repetisse lucem?

Possent recepto munere quamlibet
Extare, & artes induerent nouas,
Non illa partes attulissent,
Aut animas rediuiua nostras.

Atqui vetustis debuit artibus
Occisus aquas pendere noxius
Pœnas, & exurgens probanda
Iustus homo rediisse vita.

Ergo efficaci munere duplici
Instructus agnus, quiq; valet mori;
Rursusq; viuens emicare,
Atque sibi sociare mundum;

Hic (omne nostrum qui superat genus)
Firmat volentis consilium Dei;
Et sponte productus, nocentum
Facta hominum subit expianda.

PUBLICA VICTIMA.

Maxima mortalis qui ferret pondera culpa
Asportanda, unus Christus & Agnus erat.

HRW

SACERDOTI AETERNVM VNCTO S.

In tabulam Christi in horto.

ODE DICOLOS TETRASTROPHOS. LIIII.

NON tam densa bonus credere Gedeon
Villis exposuit vellera candidis,
Nocturno penitus rore madentia,
Queis tellus sitit inuidens;
Nec tot sicca iterum combibit area
Diffusas nebula munere roscide
Stillas, quæ domitos exigua manu
Hosteis præmoneant duci,
Quam multis hominum criminibus tener
Agnus comprimitur, qui subit omnium
Culpas immodico pondere plurimas,
Humanumque refert genus.
Dum iusti memores numinis expedit
Iras atque odium, dum veterem parat
Offensam generis suscipere, ut graueis
Pœnas iustitiæ luat:
Ille & iudicij conscius ardui,
Et quantis voueat criminibus caput,
Quas explere petat vulneribus minas,
Horrens procidit & pauet.
Horret parte sui prouidus altera,
Quæ nec nempe mali nescia, nec boni,
Sed mens exuperat certa sequi graue
Magni consilium patris.
Hic dum pressa hominum criminibus tremunt,
Et mentis properant imperium sequi,
Permanant fluidis membra cruoribus,
Et sudore madent truci.

PUBLICI DEBITI GRAVITAS.

*Eheu corda graui nimium sunt pressa sopore,
Pro quibus hinc orat Christus & aduigilat.*

NYMANAE MISERIAE SUSCEPTORI S.

PH

In tabulam Iesu capti.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. LV.

CÆCO carcere prodita
Nocturnæ tenebræ præcipites eunt,
Terras quæ temerent magis,
Et mergant veteri cuncta voragine,
Quam cum procubitu vago
Celabant pelagi confluuium rudis.
Hinc tantum sceleris feri,
Infandumq; nefas concipiunt vaga
Noctis tartaræ agmina,
Ursorum catuli & germina vulpium,
Insidumq; genus lupi:
Dum stricta iniiciunt vincula perditii
Miti agno ætherei patris,
Quem diris lacerant rictibus, & trahunt,
Intentum penitus mori,
Et prodesse etiam carnifici suo,
Illum si tamen efficax
Permutare nectet non refugum cruor.

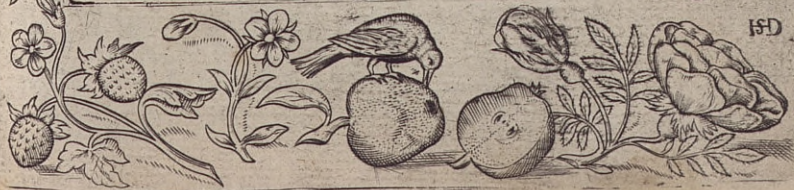

IMPROBIT. PERMISSÆ IMPOTENTIA.

*Traditur à seruo dominus, cui non grauis est tam
Quòd prodit, quàm quòd proditor ipse perit.*

AGNO SALVTARI MITISS. S.

In tabulam Iesu in concilio damnati.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. LVI.

EHEV scelestis caca mens mortalibus
Et culpa dira conscius !
Quid non nefandi concipit praeceps mali,
Quid non scelesti perpetrat ?
Simul tenebris obuoluta turbidis
Veri refugit lumina,
Et blandienti capta sorte commodi
Praesentis in praeceps ruit.
Namq; & senator & sacerdos altior,
Et scriba legumq; arbiter,
Errante plebe doctior insolentior
Sese suosq; perdidit,
Dum missa dono Patris almi pignora,
Agit ream prolem Dei,
Salutis ampla qui ferebat pontifex
Promissa rebus efficax.
Hunc parricidis orta turba viperis,
Illudit indignis modis,
Postquam furentis voce turpi flaminis,
Damnauit amens concio.
Et ora Soli percolenda fulgido
Vesana deturpat manus :
Ac verba ridens miscet insolentia,
Quae dicat infernus furor.

VIRTVS MVNDO INVISA.

*Contemnit damnatq, suam male sana salutem
Turba hominū, postquam decidit in tenebras.*

INNOCENTI PRO SCELERATIS DEVOTO S.

In tabulam Christi ad Pilatum ducti.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. LVII.

QVONAM scelestâ turba non dignis virum
Vinclis reuinctum proripis?
Nam nec cicuta temperator impius,
Nec cade famosus latro,
Nec qui parentis adibus flammâ tulit,
Tantos furores excipit.
Vix ista seua fert tumultus inuidi
Exempla, qui negat Deum:
Vel qui deorum abominanda numina
Ausis prophanis consecrat.
Qui sancta legis abrogat volumina,
His debet excludi modis.
Ast hic salutis certus alma nuntius,
Amica mens mortalibus,
Hic expetitus antè cunctis seculis,
Promissus atque vatibus;
Matura missus nunc referre tempora,
Fructusq; dignos poscere;
Heres colonis execratus improbis
Fundo è paterno pellitur:
Fundo probatis quem noua arte vitibus
Diuina plantarat manus:
Hen peruicacis fraude gentis, & dolo
Exclusus extra vineam,
Vrsis premendus, & feris leonibus
Dilancinandus traditur.
Sed horret atrox gentis impie nefas,
Fera ipsa, & cogitur tamen.
Inuita verbis cogitur minacibus
Seuire in agnum innoxium.

FELICITAS REPVLSA.

*Vtrique infamis populo cum factus Iesus,
Curabat populi res utriusque tamen.*

AGNO A LVPIB LEONI OBIECTO S.

150

In tabulam Christi ad Herodem missi.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. LVIII.

IVSTVM & suorum fraudibus inuidis
In mortis actum crimen ut audiit,
Non prator audebat nefando
Iudicio temerare Iesum.
Exlex & atris noctibus undique
Septus Tyrannus, fas tamen inspicit
Et iura perpendit profanus
Pontificum melius cathedris.
Ille innocentem perdere transferens,
Declinat acti iudicium rei,
Causamq; deuoluit tyranno
Quem Galilium populi timebant.
Hunc nec paterna exempla ferociae,
Nec tuta nunquam cura tyrannidis,
Aut nomen auditum vocati
Regis agunt, properare fraudem:
Postquam superbo iusserat ambitu,
Et curiosa mente poposcerat
Spectator, ac vellet probare
Signa modis celebrata miris.
Sed Christus alta sceptris potentiae
Vultu seuro despiciens, tacet,
Et vana poscentem silendo
Improbat, imperiumq; temnit.
Ergo Latini ad iura Palatij
Fastidientis munere principis,
Et veste derisus nitenti
Opprobrium tulit ipse nostrum.
Probrisq; fœdis pressus, & arduo
Sensu dolorum, non tamen immemor
Prodesse, iungit disidentes
Numine conciliatque reges.

INNOCENTIA SPECTATISS.

*Quot testes habet ex populis innoxius agnus,
Ingratum mundum tot premet arbitriis.*

HUMANAE CAUSAE PROCVRATORI FORTISS. S.

In tabulam Iesu flagellati.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. LIX.

QVID sanctum Iesu corpus atque innocios
Artus aduris carnifex ?
Quid membra, quarto puriora sidere,
Plagis cruentis inficis ?
Non tantus unquam stirpis incensa fragor
Auditur altis montibus,
Nec deuolutus in subiecta marmora
Imber, ferit frequentius.
In me furentem verte si sapis manum,
Et terga cade noxia.
Namque ipse lene legis excussi iugum,
Iussa ipse perfregi Dei:
Heu quanta dignus vincla perferre & neces
Et flagra dura perpeti.
Sed istud, atro quod liuore pernotas
Maiora laturum, caput
(Cui cuncta magni turba præfulgens poli
Addicta paret nutibus,)
Contracta noxæ crimina expiat mea,
Irasq; placat vindices.
Vides ut alto perferat silentio
Quæ sæuus addis verbera ?
Atqui efficaci deprecatur is tuas
Measq; pœnas vulnere.

PACIS HVMANÆ DISCIPLINA.

*Vritur ardenti tortoris verbere Christus,
Quem magis humani torret amor generis.*

IGNOMINIAE PVBLICAE SVSCEPTORI S.

In tabulam Christi Bar-Abæ posthabiti.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. LX.

QVÆ pestilentis, heu, furoris pocula
Deprompta ab inferno lacu,
Malo remixta viperarum sanguine,
Spumag, tabida aspidis,
Incontinente fauce traxit inuidum
Vulgus ferente Belsebo?
Quid non furentis ceca turba consili
Admittit, atque criminum?
En cuius alta summa laudis arbitri
Credatur usque calculus?
Quis nam repente vos probata compulsi
Mutare testimonio?
Aut quæ nouandi spes amata commodi
Vestris inarset mentibus?
Sic improbato regis almi numine
Optare turpe dedecus?
Optare culpam sanguinis, nec omine ex-
cepisse posteros graui?
Quem nuper amplis plausibus susceperat
Regem Deumque creditum:
Quem de paterna sede missum dixerat
Summæ salutis principem,
Experta magnis efficacem fructibus,
Verbisque veracem bonis;
Huic turba lymphis innatante cortice
Et vilis & leuis magis
Audet latronem prætulisse perfidum,
Agnumque postponit lupo.
Et non profanæ plebis heu sententiam
Mens docta calitus oderit?

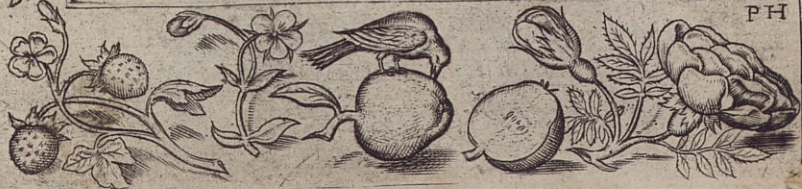
HUMANÆ MENTIS LEVITAS.

*O mens leua hominum que pignora certa salutis
Postponis damno dedecoriq; tuo !*

HABEDI AETerno A SERVIS EXPLOSO S.

PH

In tabulam Christi producti.

ODE DICOLOS DISTROPHOS LXI.

QUEM maria & venti metuunt, quem lucida cæli
Agmina perpetuo venerantur,
Quem vita pacisq; alma lucisq; beata
Pontificem fontemq; perennem
Credimus, & natura probat responsaq; prisca,
Atque index certissimus usus:
Idem hominum scelere infami atque immanibus ausis
Dum tenebra viguere maligna,
Heu facinus, patria depulsus ab aede, profanis
Obiectusq; leonibus, ecce
Funesto ligno grauis opprobriisq; proteruæ
Lingua, cuncta venena vomentis,
Ducitur ingrato populo inuisusq; sacerq;
Infamis quoque fabula vulgo,
Obscurisq; genis colapho effusq; cruore, &
Sumptis toto corpore plagis,
Vultu habituq; omni nimium mutatus ab illo,
Certatim quem plausibus amplis
Legitimè nuper Regem auctoremque salutis,
Vrbs Solymùm venerata canebat.
Nunc adeo veluti cunctis infensus, ab omni
Leditur & perfert probra turba:
Scilicet à cunctis caput hoc damnabile noxis
Mundus, iam video, dabat omnis,
Deuotam & vario multorum crimine cælum
Hanc animam statuitque petitque.
Ac purus natura Agnus delicta suorū
Nunc subit, & luiturus acerbo
Vulnere, personam tenet execrabilis hirci
Damnatus quem deuouet orbis.

LVX INTER TENEBRAS.

*Artibus atque armis in te quæ mouerat hostis
Victus stultitiam sentiet ille suam.*

PB PH

INNOCENTIAE PRO NOCENTIB. TRADITAE S.

PH

In tabulam Christi crucifixi.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS LXII,

CERTVM recenti ex orbis origine
Firmatum & alta mente negotium,
Deliberata morte magnus
Explicat ac peragit Sacerdos.
Amiffa vita munera perfido
Primi parentis crimine degener
Natura cunctis haud valebat
Artibus aut opibus referre:
Vita perennis lux nisi feruida
Lethi vagantis per miserum genus
Intraret horrendas tenebras,
Et caperet premeretque victrix.
Auctor malorum tunc veterum draco,
Hami latentis faucibus additos
Persensit uncus, dum paratam
Aggreditur temerator escam.
Ille & potentem iam male prouidus
Predam libenter mitteret, ac nimis
Luctatus intorsit maligna
Pectora conuoluitq; tractus.
Suspensa lignum membra doloribus,
Atque effluenti sanguine conficit;
Nostram sed attentus salutem
Cogitat is, tacitusque curat:
Donec probante haec pignora numine
Suffecit vnā pro populo hostiam,
Irasq; sedauit tremendas,
Atque poli patefecit arcem.

SACRIFICIUM SVMMVM.

*Infamis suaeis fructus hac sustinet arbor,
Quae vite possunt commoda certa dare.*

SACERDOTI MAXI. PRO POPV. LITANTI. S.

In tabulam Christi de cruce depositi.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. LXIII.

QVALEM reuulsis frondibus aesculum,
Quam saeva ventis bruma niualibus
Orbauit umbroso nitore,
Terra parens doluit videndo:
Quam post remissis frigoribus breuis
Hora recepto robore viuadam,
Ramosq; crescentem priores
Sperat auens bene prodituram;
Namque illa firmis indita stirpibus,
Vires tenaci cespite protulit,
Qua vna subiecti caloris
Vis penetrat, recreatq; terras:
Talem dolenti pectore, & inimis
Perculsa virgo visceribus, truci
Demissa ligno membra nati
Conspiciens, gemit, atque fulcit.
Quem culpa nostri sanguinis & nefas
Omni carentem crimine presserat,
Floremq; delectum parenti
Contuderat furiata turba:
Ast efficaci numine compotem
Vita valentem munera mortuis
Præbere membris, & remotam
Corporibus reuocare lucem,
Tantisper almus dum veniat dies,
Et cedat atris nubibus obsita
Nox illa, defunctum labore
Certa fide genitrix manebat.

INIMICITIAE COMPOSITAE

*Cuncta, Deus dixit, trado tibi, quod mihi seruum
Tute ad mortiferam gesseris usque crucem.*

JHW

P.B

INFEROR. EXPEGNATORI EXPOLIATOR. Q. FORTISS. 3.

In tabulam Sepulchri Epitaphium.

CARMEN ELEGIACVM LXIII.

MIRATVRA citò rediuiuum surgere corpus,
Marmorei silices antraq; parua tenent.
Pignore deposito multum ò felicia saxa, at
Pignore reddendo saxa beata magis.
Membra fouete hominis, quibus est nil purius vsquam,
Membra extincta hominis, viuida membra Dei.
Neu tabem, neu vos turpeis metuatis odores,
His procul ista malis est aliena caro.
Iam quod erat nostra culpæ, mors eluit; ultra
Mortem pro nobis debuit ille nihil.
Nunc sibi (namque potest) vitam propriam ipse reponet;
Perpetuo & nobis viuere posse dabit.
Compositas igitur saxum hoc restabitur iras,
Et renouata orbi fœdera amicitie.

IESV NAZARENO PRO MVNDI NOXIS OC-
CISO, REGNI CÆLESTIS HOMINVM CAV-
SA ASSERTORI DEI FILIO VIVENTI,
HOMINI MORTVO EFFICACISS. SEPVLCH.
NOVVM AD TEMPVS BREVE. EX DIV.
CONS. DESTINAT. EST.

HVMANI GENERIS DIVITIÆ.

*Pressa labore grani pugna dum membra quiescunt,
Expoliat Barathrum Spiritus & tenebras.*

PH

In tabulam Christi resurgentis.

ODE SAPPHICA LXV.

IAM nouo felix nitet orbis ortu,
Clara festinat solito priores
Ianuas nato referare primæ

Nuntia lucis.

Cunæta sollennes variare lusus
Cernimus: dulci volucres Camæna
Personant syluas & amicta verno

Prata nitore.

Quæq; crudelem dolière mortem
Nuper auctorisque hominum, suiq;ue,
Sidera obdueto tenebrata calo

Ruptaque saxa,

Hunc vident vita reducem; cruenti &
Compotem belli, & grauis eminentem
Casibus lethi, meriti ac triumpho

Munere clarum.

Is breui magnos spatio labores
Perferens dura necis, ac sepulchri,
Victor & furuas Acherontis vnus

Diruit arces.

Inde funestum domitor tyrannum
Fraudibus parta minuens corona
Traxit, & regnum spoliauit amplum

Mortis amara.

Criminum auctrices furias, metusque
Visus aratis cohibere vinculis,
Efficax alma sociare mundo

Commoda vita.

VITA ORBI ALLATA.

Vidit ut extantem Satan de funere Christum,
En, ait, hic homines, non mea regna, novos.

IN XPO MUNDI MORT. INFEROR. Q. VICT. POTENTISS. S.

FD

In tabulam Christi discipulis conspecti.

ODE DICOLOS DISTROPHOS LXVI.

IMPROVISA simul nigro lux ignea celo
Fulguris emicuit :
Turbatos horrore animos hiemisq; malignæ
Nubibus astiduis
Exterret , trepidosq; oculos præstringit , & acri
Lumine sæpe ferit :
Ut quanquam certus radiantis ex æthere fulgor
Sensibus incubuit ;
Obtenebrata tamen stupefactaq; lumina tristis
Tempora noctis agant .
Non secus occisi tempestas dura magistri ,
Exanimisque metus
Discipulos tristes effecerat , ut neque certis
Visa oculis Domini ,
Vel species vel verba novam testantia vitam
Perdoceant pauidos .
Non haustu mens arcta hominum comprehendere primo
Munera tanta valet .
Illa tamen seu tarda putes ignarave rerum ,
Cordave dura nimis
Multiplices usus , ventura in sæcula mundo
Expediere boni .
Nam quicquid fidei obiiciunt errorque metusque ,
Ingenium vel inops ,
Impietas & suspicio male credula veris ,
Vel dolus illaqueans ;
Omnia præsentis exemplo , iam testibus illis
Exuperata iacent :
Nec quicquam reliquum dubij est mortalibus ultra ,
Credere quin valeant ,
Quicquid prisca almo adscripsere oracula Christo ,
Quicquid Apostolica .
Felices adeo , dubio quos exiit omni
Sæpe oculata fides .
Dicta Dei sed qui credit , felicior ille est ,
Nec petit inspicere .

VERITAS SPECTATISSIMA.

*Non vinum dubitate ultra, sed credite, vobis
Posse dari per me vincere mortis opus.*

IN
P.B.

CHRISTO VIVEM. PERP. OMN. DOM. SPELL. S.

HSD

In tabulam ascensionis Christi.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS LXVII.

EXPERS amarae mortis, & hostium
 Victor, triumphis perpetuis potens,
 Solisq; peruincens nitores,
 Astra petit patriamque Christus.
 Qui patris amplum spontè reliquerat
 Regnum, quietas & superum domos,
 Mortalis & vitæ labores
 Pertulerat vigilisque curas:
 Celante numerum corpore maximus
 Hospes, paratus seruitium graue
 Terris subire, atque inquietos
 Usque dies tolerare & annos:
 Et sumpta nostra sortis, & ordinis
 Incomparandis membra laboribus
 Intendit, exercetque patris
 Nutibus, imperiisque summi.
 Ergo peractis ipse periculis,
 Seruus probatis officii bonus,
 Audire dilectusq; natus
 Promeruit, solique consors:
 Prasensq; nostris partibus addidit
 Virtutis, alti & munera nominis,
 Carnique diuinos honores,
 Et proprium decus arrogauit.
 Miratur ardens discipuli cohors
 Certo petentem numine sidera;
 Nubesque subiectas prementem,
 Vix oculis celerem sequuntur.
 Regemque celi suscipiunt suum
 Victoris auctum laudibus inclytis,
 Celsiq; plaudentes ministri
 Concelebrant hominem Deumq;.

EMERITA GESTORVM GRATIA.

*Ipse via est, ductorq; bonus, qui venerat alta ex
Arce, redit, nobis vt paret ipse domum.*

CHRISTO TRIUMPHANTI S.

In tabulam Spiritus sancti.

ODE SAPPHICA LXVIII.

QUICQUID optandum cecinere vates,
Principes quicquid cupidi petebant,
Attulit mundo celebranda Christi

Pontificis lux:

Clara lux flammis radiata miris,
Quæ malè extinctum renouauit orbem,
Quæq; deiectum leuat impoenti

Pondere Adamum.

Dextera Christus patris efficaci
Redditus, chara comitum cateruæ
Impetrat magnis meritis reperta

Flaminis almi

Dona: quæ postquam sociata castis
Mentibus, mortem perimunt priorem,
Et graues noctis tenebras corusco

Lumine mutant;

Error & tristes fugiunt pauores,
Quæq; cor fluctu quatit inquieto,
Pacis infelix inimica sentit

Frena cupido.

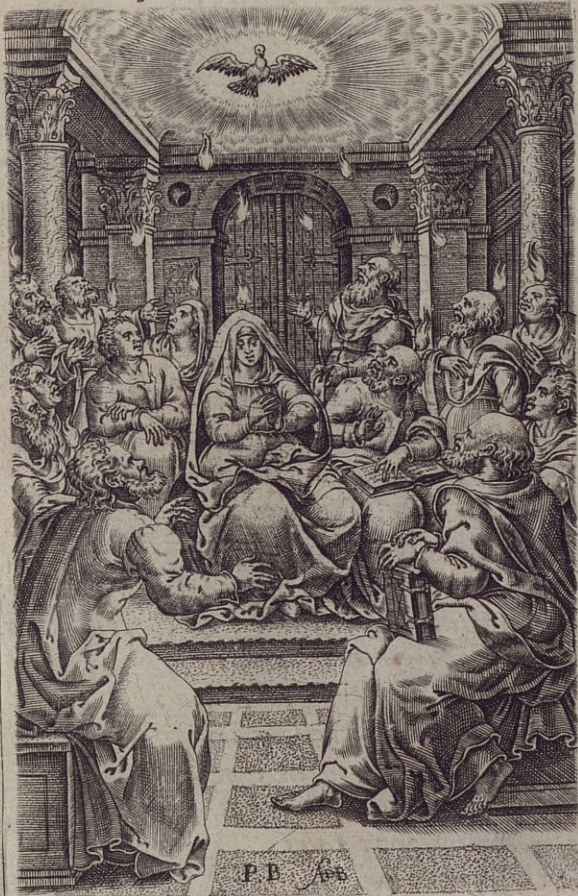
Constat exemplo facilis benigno
Christus, & nostris eadem parare
Saculis, si quis meruit probando

Premia cursu.

HVMANI GENERIS RENOVATIO.

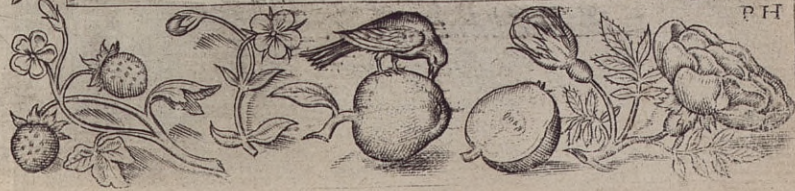
*Huius flamma animū penetrās quē corripit ignis,
Aurum fit, viles exiit & cineres.*

P.B. 1758

CHRISTO REGI POTENTISS. DIVISS. LIBER-
LISS. HOMINVM DEIFICATORI S.

PH

In tabulam Petri de Christi numine perorantis.

ODE TRICOLOS TETRASTROPHOS. LXIX.

*VIR ut minori pranteat viro,
Virtutis & quid, quid sapientia
Diuinus humano suorum
Spiritus ingenio reponat:
Ille & probavit, qui pauidus prius
Dignum magistrum laudibus, ac fide
Rogantis ad vocem puella,
Nosse hominem male pernegabat:
Vulgaris & qui consilij potens,
Celoꝝ terra commoda praeferens,
Vitam daturum morte nostram
Stultus auct reuocare Iesum.
Postquam imbuentis munere spiritus
Mutatus, idem liquit inutiles
Curas, & accensus superno
Igne, noua nituit figura:
Fastus tumentes despicit, & minas,
Nec Christo iniquum concilium timet;
Turbamque, sermonesq; vulgi
Temnit, & imperium superbum:
Praesens docere & dicere feruidus,
Christum efficaci numine compotem,
Magnisq; sublimem triumphis
Aethereas decorare sedes.
Vnde & sequaces nobilitet suos,
Auctosq; magnis artibus instruat
Miranda narrare, & stupendam
Reddere debilibus salutem.*

CHRISTI VIRTUTIS SPECIMEN.

Anne vides, quā magna valet, cui munere Christus
Obtigit immisso & sapere, & facere !

P.B. IV

CHRISTO IN PERPETVVM SALVTARI S.

In tabulam Saūli à Christo reuocati.

ODE DICOLOS DISTROPHOS LXX.

QV AN QV AM seua furens lupus
Rictus horrificos ac sitientia
Feruens pectora sanguinis,
Eructetque minas & rabiem truce[m]:
Quanquam proposito graui
impulsus, pecoriq[ue] & populo pio
Infandum meditans, parer
Cedes, insidias, & trepidam fugam;
Actus stultitia & boni
Fallaci studij nomine percitus,
Cui dentes acuit traces
Vulgi, & mobilium gratia principum:
Mutatus tamen audiit
Agni consilium, iussuq[ue] mitia:
Sese & praeuit integrum
Propugnare greges, quos male presserat:
Praco & nominis optimi,
Et qui signa sacra militia ferat
Iuda ad progeniem feram,
Regesque & populos & maris insulas.
Non illum retinet metus,
Non aut propositi cura tenax sui,
Mutati & studij pudor,
Postquam Nazarida iam monitis boni
Correptus melius sapit:
Cum praeceps media succubuit via,
Mentemque & rabiem malam,
Ac sese penitus deposuit grauem.
Tantum vertere praeualet
Christi diua manus, duraque mollibus
Mutans, fortia firmitus
Formare & melius pectora, si modo
Et veri & studiis boni
Incensus, cupias falsa relinquere.

69
CHRISTIANÆ SIMPLICIT. VICTORIA.

*Ambitio, vanum studium, Zelusq; superbus
Exemplo hoc quicquid mundus habet, sileat.*

CHRISTO VINDICI EFFICIENTISS. S.

In tabulam Iudicij.

ODE DICOLOS DISTROPHOS. LXXI.

CONSILIIS stabilita Dei firmataq; iustis,
Dies paratur adferenda saculo,
Exoptata piis, satis ac non credita prauis,
Tremore pectus incussura perfidum:
Quam neque terribiles valeant superare tyranni,
Cauere turba nec superba diuitum;
Quamq; animi laudent mites, despectaq; mundo
Sibique iuris vsque corda conscia:
Expositura dies sortes mercedibus aequas,
Modumq; rebus additura gentium.
Hinc epulae semper dulces, & gaudia certa
Pis feruntur expetenda praemia.
Illinc aeternis subeunda incendia flammis,
Nouusq; semper additus malis dolor.
Hic lata superum voces, laudesq; perennes,
Choro beata concinente carmina.
Ast illic turpes gemitus, luctusq; frequenteis
Sonat furente mixta turba Demone.
Hi fines rerumq; vices, aut praemia diua
Marent salutis, aut perennis exiti;
Vel quos fas, pietasq; iuuat, vel perfidus error
Vtrosque rege iudicante caelitum.
Vtram igitur placeat, nostrum est, contenderemetam,
Capax petatur, arcta seu magis via.

HUMANAR. RER. NECESSARIUS

*Qui timet hoc solum, felix : felicior illo est
Qui Christum regem non metuit, sed amat.*

CHRISTO REGI BENIGNISS. VLTORIQ. IVSTISS.

K. 2

IUDICIUM D. DOCTORIS
Hunnai Canonici Louaniensis, Regij pro-
fessoris Theologi, ex Collegio censorum Lo-
uanienfium.

HUNC feptuaginta vnus Odarum librum
ab eruditiffimo viro Bened. Aria Monta-
no Doctore Theologo & pœta laureato
decantatarum, vnà cum tota Monumen-
torum constructione diligenter perlectum
& examinatum, teftor nihil habere quod
catholicum lectorem meritò offendat, fed
plurima quæ conducere lectori pio, eumq;
oblectare poterunt. Louanij clō. Iō. LXXI.
xvi. Kalend. Apriles.

Augustinus Hunnaus
Professor S. Th. Regius.

I V D I C I V M   S I L V E S T R I

*Pardi Theologiae Licentiati, Canonici Ant-
verpiensis, ex Collegio censorum Regia au-
toritate & Episcopali electione Antverpia
instituto:*

*Unacum Episcopi Collegij ipsius presi-
dis confirmatione.*

H A E C humanae salutis monumenta docta sunt &
pia, omnibusque, ut in vera religione exercean-
tur, pernecessaria. quare utiliter imprimi posse iu-
dico. Datum Antverpiæ Kalendis Martiis.
An. M. D. LXX. stylo Brab.

*Ita testor Silvester Pardo S.
Theologiae Licentiatus, Ca-
thedralis Ecclesie Antver-
piensis Canonicus.*

I D E M iudico & ego subscriptus,

Franciscus Sonnius Epi-
scopus Antverpiensis.

BENED. ARIÆ MONTANI
CARMEN VOTIVVM AD
CHRISTVM IESVM.

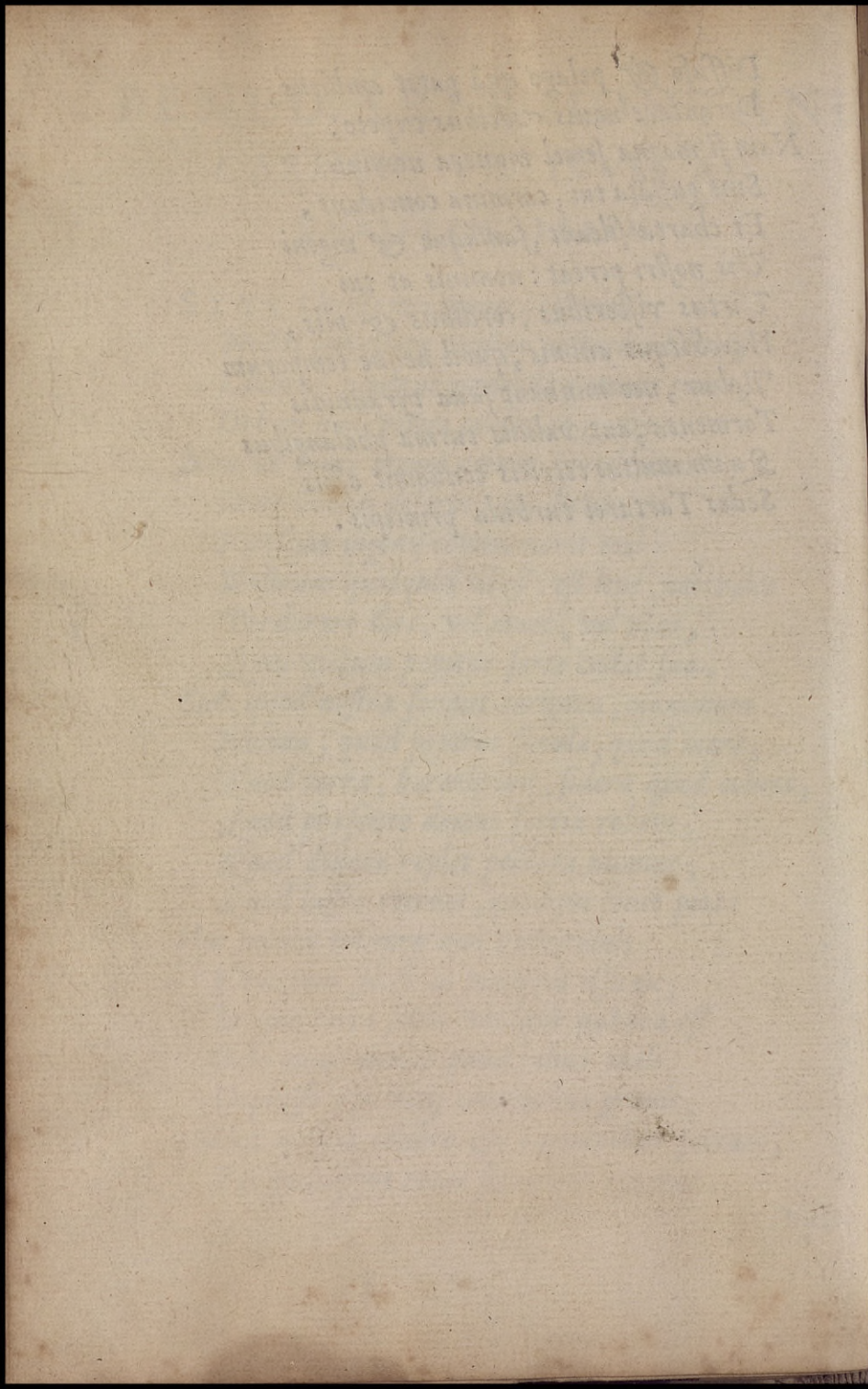
SI TV. *Christe mei munera carminis ,
Nostri & vota probas pectoris abdita ,
Laudes (namque potes) da pateant tue
Orbem quâ veteri consocias nouum :
Non vt fama meum nomen in Ultimas
Oras Oceani deferat , aut decus ,
Virêsq; ingenij commemoret mei .
Nostrum quidquid id est , est leue , nec valet
Perdurare dies , vel mare , vel vias ,
Quin victum penitus sorte cadat sua .
Sed , quod nostra sonant carmina , maximum
Nomen , quod superat secula , quod mare ,
Quod terre , barathrum , sidera quod colunt ;
Quod præsentè domat fortia robore ;
Quod deuota replet pectora numine ;
Quod lassos recreat , quôdque fouet pios :
Hoc nomen numero non numerabili
Virtutum solidi ac muneris efficax ;
In quo certa salus vitæque publica est
Orbi nunc nimis ponderibus mali
Depresso & vitij criminibus grauis ;
Hoc nostris celebre & carminibus sacrum ,
Per gentêsque meas ferre per exteras ,*

Diffuso & pelago quàm patet ambitus,
Decantare nouis Vocibus expeto.

Nam si magna semel munera nominis
Sint gustata tui, carmina concidant,
Et chartæ sileant, famæque & ingeni
Vis nostri pereat: nominis at tui
Virtus visceribus, cordibus & piis,
Herebitque animis, quod neque temporum
Robur, nec minuant seu tyrannidis
Tormenta, aut validis turma phalangibus
Quam multas tetricis conuomit ostiis
Sedes Tartarei turbida principis.

CHRISTOPHORVS PLANTINVS LECTORI S.

IMVLAC ea, quæ à nobis nuper excusa sunt, Humanæ salutis Monumenta, à Benedicto Aria Montano excelsi ingenij viro, non minùs elegantì quàm docto Poëmate conscripta ad multorum doctissimorum & amplissimorum hominû manus peruenerunt, non potuerunt illi summam hominis doctrinam, rerum diuinarum cognitionem clarissimam, & grauissimum illud argumentum admirabili carminis suauitate & dignitate tractatum summopere non admirari. Eorum enim omnium, quæ vel ab ipso Adamo ad Christi D. N. postremum vsque iudicium, in sacris libris ad nostram salutem necessaria habentur, seriem et summam, tanta certitudine & facilitate complectitur, vt à nemine vnquam tanto splendore ac doctrina, atque à præstantissimo hoc viro tractatam esse mihi suis verbis sint testati. Plerique tamen ex iis non potuerunt suum animi dolorem ita continere, quin eum quoq; mihi patefacerent. Videbant quippe homines sapientissimi, fore, vt sancti illius argumenti tractatio, eaque non solùm utilis & iucunda, verùm etiã omni literatorum generi planè necessaria, propter rerum quæ in ea continentur, celsitudinem, non à quouis ita facilè intelligeretur: doctum enim (aiebant) pium, & valde attentum, beneq; in sacris libris & pietate exercitatum lectore ea desiderat. Quod cum animaduerteterem, nec possem, pro eo quo me esse sentio erga rem literariam propenso animo, studiosorum, atq; etiam clarissimorum hominû, quos dixi, honestissimo desiderio non satisfacere; operæpretium me facturum existimaui, si vnus & septuaginta illarum odarum, quibus humanæ salutis mysteria elegantissimè descripta sunt, argumenta, & sensum breuibus aliquot annotationibus indicarem, & aliquo modo explicarè. Hanc verò prouinciam non ideo suscepi, quòd meo ingenio fretus aliquid à me præ cæteris præstari putem; sed quia nõ dubito quin plerisque in locis, qui multorum sententia difficultate carere non videntur, mentem ac sensum auctoris, quo quidem, pro ea qua præditus est morum facilitate, familiariter vtor, non sim assecutus. Hisce igitur laboribus, lector, frueri: & si quid, quo tua studia promoueri posse existimes, hic à nobis præstitum esse cognoueris, Deo sapientissimo, ad cuius gloriam omnia sunt referenda, totam laudem & honorem tribue.

Vale Antuerpiæ, Calend. Augusti. c l o. l o. l x x i.

DVPLEX in hoc libro continetur monumentorum genus: VNUM est planè Architectonicum, constans picturis & imaginibus locorum, personarum ac rerum gestarum: hoc architectorum orationibus illustratur; quarum triplex in vniuersum ratio est; aut enim summum totius depictæ rei argumentum describitur, & ea doctrinæ pars, quam didascalicam vocant, viurpatur; cuius generis orationes inscriptiones dicuntur: quibus vel virtus vel vitium illius imaginis contemplatione annotatur: aut personæ vel rei gestæ auctoritas indicatur, eaque per dedicationes exponi solet. aut vsus aliquis capiendus ex ipsius operis inspectione spectatori proponitur, idque plerunque disticho aut monosticho, vel aliàs breui epigrammate expeditur. Totum autem hoc dicendi genus breue, graue, significantissimum atque antiquitatis plenum esse debet, neque cum poetico, aut oratorio, aut comico, aut historico stylo conuenire: sed suis numeris & diffinitionibus, hoc est, architectonicis cōstare; aliàs ieiunum, & frigidum, languensque futurum, id quod nemo plenè assequi imitariue feliciter potest qui architecturæ artis peritus non sit.

ALTERVM verò genus est Poëticum, quod non imaginibus, vt illud alterum, sed verbis rem omnem depingit, atque ea etiam spectanda legentium sensibus proponit & describit, quæ nullo picturæ artificio effingi possunt, vt sunt voces, orationes, animorum corporumque motus omnes, & cogitationum studiorumque formæ. Vtrunque hoc in libro ita ad amissim expressum est genus, vt obseruata pietatis & religionis sanctimonia ac dignitate, nihil desiderari possit, quod vel ad architectonicam grauitatem, vel ad poëticam elegantiam, & sententiarū ponderosam plenitudinem faciat. Hæc antequam explicationem aggredimur, admonitionis causa indicanda duximus.

T A B V.

T A B V L A I I.

ARGVMENTVM.

Verae sapientiae rudimenta.] *Christum Dei sapientiam Paulus appellat, 1. Cor. 1. 24. Idem etiam Gal. 3. 24 legem antiquam, cuius minister Moses fuit, paedagogum hominibus ad Christum fuisse dicit.*

Inscriptio.

Fideli ministro.] *Mosis elogium Dei responso pronuntiatum, Numer. 12. 7.*

Ode II.

Mosis laudes canit, quem ab ipso vsque ortu Dei consilio delectum, variis per omnem aetatem amplitudinis testimonijs ornatum, tandem libertatis ducem declaratum, & legislatorem summa auctoritate constitutum fuisse ait.

Nobilis hospes.] *Iethro Madian sacerdos, & vt Chaldaeus paraphraste interpretatur, apud suos magistratum summum gerens.*

Præpotens herbis.] *Aegyptiorum sapientiam & detestabilem magiam diuina virtute per Mosem superatam indicat, vltro confessis Aegyptiis ipsis, & quamuis inuitis; tamen ob poenarum sensum cedentibus, Exod. 8.*

Numinis pura.] *Lex sancta est, Deoq; grata; hominibus vero, dum peccati impotentia imperat, propter maledictionem & damnationem horribilis est, Rom. 7. & pluribus in locis.*

Obstupens clarus honore.] *Gloriam & auctoritatem ex Dei colloquio*

Mosi additam indicat, Exod. 34. 21. 2. Cor. 3. 7.

Tabulae III. Argumentum.

Ambitio arumnosa.] *Prima cogitatio, qua parentes olim ad crimen admittendum inducti sunt, gloria cupiditas erat, vnde inobedientia nata, ex qua scelus susceptum, hinc mors cum miserijs omnibus consecuta. dehortatur igitur ab ambitione tabella argumentum.*

Inscriptio.

Fraudis expoliatrix.] *Non virtute, sed fraude illa hominum ruina parata est, ab antiquo serpente mendacij patre, quem ab initio mendacem fuisse Christus docet, Iohan. 8. 24.*

Ode III.

Grauisimorum dolorum, arumnarum, mortis, malorumq; omnium originem primam femina adscribit, quae a serpente seducta, virum suum ad commune crimen pellexit. Causam vero fidei defectionem fuisse ait, quod vterque magis serpentis fallacia, quam diuina cautioni & praedictioni crediderit. ostendit praeterea voluptatis nimium studium stimulos etiam addidisse illis, ad suscipiendum crimen, sicut scriptum est: Vidit igitur mulier, quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectuq; delectabile, 1. Tim. 2. 14.

Tab. IIII. Argum.

Consilium absconditum.] *Vt ex*

morte vita oriretur, atque ex veteri in nouum Adam homines transformarentur, consilium fuit celatum à generationibus, & seculis, & noui testamenti tempore reuelatum sanctus, Colof. 1, 26.

Inscriptio.

Misericordiæ vindici.] Namque recõciliationis humanæ consilium ex misericordia Dei profectum est, Tit. 3. 4. 1. Iohan. 4. 10.

Ode IIII.

Indicat consilium Luciferi in negotio primi hominis à se perditum fuisse, non tantum humanum genus in suam tyrannidem redigere, sed etiam cum Deo de sapientia velle contendere. Hoc autem magnum mysterium est, quod ipse auctor aliàs plenius & apertius exponet. Huic verò Luciferi consilio diuinum oraculum opponitur, quo calliditatis illius commenta omnia superanda esse præcinnuntur, cum summa ipsius doli auctoris perturbatione, & stultitiæ redargutione ac pernicie.

Tab. v. Argum.

Fœdus instauratum.] Nam quæ de misericordia erga homines Deus proposuerat, antiquus serpens turbari & irrita reddi curauerat, auctis in vniuersum hominum flagitiis, & mundo ad vastitatem ex diuini iudicij sententiæ addictò: sed vt propositum Dei maneret, fœdus cum Noe rursus est renouatum, vt exponitur Gen. 9. 9.

Inscriptio.

Misericordiæ memori.] Dicatur Tabula Deo, qui cum iratus fuerit, misericordiæ recordatur, Habac. 3. 4.

Ode v.

Poetica elegantia describit orbis instaurationem, ex misericordia Dei iram remittentis, & de æterna ac temporali humani generis salute cogitantis: ostendit piorum sacrificia Deo gratissima esse. Demonstrat quantam orbi calamitatem hominum peccata afferant, quantam Dei misericordia rursus salutem.

Renouata certis cursibus, &c.]

Namq; tempora omnia diluuij vna tempestatis facies nimirum informis hiems & nox tenebat, quam diuina prouidentia in quatuor anni commodissima tempora conuertit. sicut scriptum est: Cunctis diebus terra, sementis & messis, frigus & æstus, æstas & hiems, nox & dies non requiescent, Gen. 8. 22. atque hæc ætas iuxta rationem Noe diuinitus præscriptam, ad Abraham vsque ætatem pertinet.

Tabul. v. Argum.

Obedientia constans.] Vera obedientiæ exemplum Abraham proponitur, qui fide instructus nihil omnino laborum detrectauit, in mandatis Dei quamuis difficillimis facessendis. De hoc argum. lege Iacobi Apostoli epist. c. 2.

Inscriptio.

Fidei ductrici.] Quidquid ex fide suscipitur, rectum est, & fallere non potest pium suscipientis animum: adest enim Deus fidei virtuti sibi gratissime, quam nunquam deserit, quã nusquam non ad optimum exitum perducit, modo fides ipsa viua sit, qualis in carmine describitur. Huius inscriptionis sententia latè disputatur à Paulo Heb. 10.

Ode v. i.

Ode v i.

Inscriptio.

Quem tu diua fides virum.] Fidem viuam non esse otiosam ostendit, sed obedientia rationibus & negotiis perpetuò deditam, neque tantum opera vulgaria præstantem, sed planè heroica, vel diuina potius gesta suscipientem, atque adeo in omnium rectè faciendi, tum dura & difficilia tolerandi materia, aut exercitatisimam, aut exerceri paratisimam. Est elegans ode, plena argumentis in sacra scriptura obseruatis: alludit ad multas historias diuinorum librorum, lege Hebr. 10.

Superum viribus æmula.] Mira, sed verissima amplificatio, quando videmus Iacob fide instructum angeli colloquentis vim sustinuisse, ac tandem superasse, dicentis: Dimitte me, quia ascendit aurora, Genes. 32. 26. Sunt & alia exempla longè etiam hoc illustriora.

Tabul. v i i. Argum.

Fidei testimonium grauius.] Credentis fidem viuam opera testantur, alioqui mortuam arguit fides, nisi per dilectionem operetur. Ostende, inquit Iacobus, fidem tuam sine operibus, & ego tibi ostendam ex operibus fidem meam, Iacob. 2. 18. itaque opera fidei testimonium à Paulo vocantur, Hebr. 11. 39. Atqui maximè erga fidem periculi facti exemplum in Abraham scriptura statuit, iusso filium sacrificare, & rem tantam indubitanter facessente. Ideo grauisimum testimonium hic appellatur, Gen. 22.

Prouidentiaæ consultrici S.

Deus enim obtemperantibus sibi opportunissimè prouidet, quanquam maximis rerum difficultatibus illi, dum obediunt, implicentur. Ita per suaserat sibi Abraham, cum filio de victimâ roganti respondit, Dominus prouidebit sibi victimam, fili mi. Lege de hac re Psalmum 90. Qui habitat in adiutorio Altissimi.

Ode v i i.

Plurimas difficultates commemorat, & grauisimas, quas Abrahæ fides tentata peruenit; illud vnum secum statuens, obediendum esse Deo per omnia, rerumque exitus illi esse permittendos, qui optimos semper efficere solet. Lege de hac re Psalm. 45. Deus noster refugium. Cuius sententiam omnem poëta hoc loco refert. Hoc tempore pactum salutis cum Abrahamo est confirmatum, cuius argumentum Iacob per quietem postea cognouit, vt in sequenti tabula indicatur.

Tabul. v i i i. Argum.

Humana diuinitas.] Videns Iacob mysterium ecclesia, in qua habitaturus erat Deus trinus & vnus, Verè, inquit, terribilis est locus iste, & non est nisi domus Dei, & porta cali. Cum autem Deus in hominibus inhabitat, homines ipsos deificat. Videte, inquit Iohannes, qualem charitatem dedit nobis pater, vt filij Dei nominemur & simus, 1. Iohan. 3. 1.

Inscriptio.

Dei philanthropiaæ.] Tantam dignita-

gnitatem deificationis nostræ diuino erga homines amoris acceptam referendâ esse indicat. In hoc est charitas, inquit Iohannes, non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos, 1. Iohan. 4. 10.

Argum. Odæ VIII.

Omniū promissorum, quæ olim patribus facta fuerant, de serpentis capite conterendo, de benedictione familiarum terræ in semine Abrahæ, summam quandam iam speciali quodam modo relatam, in illa ostensa Iacobo imagine indicatam fuisse ait. Quandoquidem omnia illud continebant arcanum, Deum, diaboli deleta tyrannide, in hominibus, vt in propria sibi que sanctificata domo, regnaturum, magnamque futuram esse spirituum celestium, & hominum amicitiam, & familiaritatem. Est hoc magna significationis mysterium, de quo pœta aliâs plenius soluta oratione disse- ret. Adeo autem excellentis argumenti est, vt celum vsque ad ipsum Dei thronum penetret; quamobrem eleganti figura in ipso amplificationis incremento Ode ipsa finem sibi præscripsit.

Tab. I x. Argumentum.

Fides morti insuperabilis.] Adeo firmus & constans fuit Iacob in diuinis promissionibus integra fide excipiendis, vt non modo ipsa maxima promissa, quæ ad vitam & salutem pertinebât, sed horum promissorum figuras, nempe terræ Chanaanorum possidenda pollicitationes, quanquam moribundus, iam tamē constanter tenuerit, & alonge, vt Paulus ait, salutauerit, filiisque suis, vt cer-

tissimas non modo expectandas tradiderit, sed ipse etiam regionum & munerū partitione facta, testamento possidendas reliquerit. Est enim fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium, Hebr. 11.

Inscriptio.

Deo sapienti doctori.] Futurarum rerum certa cognitio Deo propria est, neque quisquam, nisi à Deo doctus, quid cuique sit futurum, certis rationibus præscriptum prædicere potest. Id probatur in Iacob, qui iam fermè moriens, singulis filiis suis ad lectum vocatis, certissimas sortes præcinnuit, à Deo, cui crediderat, edoctus. Sic enim ille præfatus est: Congregamini, & audite filij Iacob, audite Israël patrem vestrum. id est, eum cui virtutem & potentiam Deus concessit, audite, Genes. 49. 2. Lege de hoc argumento secundum caput lib. Danielis.

Argument. Odæ I x.

Canit quem admodum Iacob in diuinorum promissorum fide decedens, futuræ posteritatis suæ res perinde cognouerit, cognitâsque filiis suis prædicens enarrauerit, acsi ipse iam præsens illarum spectator esset, eiusq; fidei & expectationis hæredes reliquerit filios suos, adeo sibi certæ & constantis, vt ob eam rem suum defuncti vita corpus in Chanaanam regionem sepultura causa deferri mandauerit: eo modo posteritatem suam præcessurus, atque corpore & ossibus compositis possessionem etiam temporalem illam conseruaturus, & spiritualem animo cum patribus suis versante expectaturus.

Tabu-

Tabulæ x. Argum.

Tyrannis misericordiæ concedens.] Cogitabat Aegyptius tyrannus Israelitas perdere, quos Deus ad misericordiæ ostendendæ exemplum comparabat. non potuit tyrannis infringere Dei propositum; immo ipsa vltro insciens, misericordiæ illius ministram se præbuit, infante Mose educando, cuius opera salus illa & libertas Israelitis est allata, cum summa hostium & tyrannorum pernicie, Hebr. cap. 10. & 11.

Inscriptio.

Prouidentia victrici.] Non potest humana prudentia, quantumuis excogitatis consiliis, diuinæ prouidentia instituta impedire. Dixerant Aegyptij aduersus Israelis populum: Venite, & sapienter opprimamus eum: sed stultam fecit Deus mundi sapientiam, 1. Cor. 1. 20.

Argum, Odæ x.

Ostendit nullis consiliis, nullis opibus, nulla denique facultate humana posse diuino consilio obsisti; cui non modo hominum tandem imbecillitas & inscitia cedat, sed natura rerum hominibus insuperabiles vltro administra obsecundet. Poëtice autem omnem rem describit, docens Chamestis sobolis, id est, Aegyptiorum voluntatem & conatum fuisse, omnes infantes Israelitarum aquis summersos perdere, atque ita genus illud delere; tamen Deum effecisse, vt ipsi vltro ex mediis aquis ignem eruerint, hoc est, Mosem, qui seipsum suasq; res omnes tandem esset absumpturus. atque huic rei ministros sese præbuisse. Ni-

lum fluuium, & Nili pisces, aliàs monstrosos & feros, qui infanti, quominus noceretur, prospexisse videntur.

Tabul. x i. Argum.

Optio incomparabilis.] Optauit Moses magis affligi cum populo Dei, quam temporalis gaudij habere incunditatem: sententia est D. Pauli Apostoli Hebr. c. 11. vers. 25.

Dedicatio.

Sapientia illuminatrici.] Significabat apertè Deus Israelitis tempus salutis appropinquare, cum viderent summum virum, & regi Aegyptio gratum Mosem, vindicem iniuriæ, in sua gentis hominè illatæ, aduersus Aegyptium sese præbere: sed illi hanc Dei significationem noluerunt intelligere, vt S. Stephanus protomartyr docet, Act. 7. vers. 25.

Odæ x i. Argum.

Diuinum erga hominum salutem consilium certum constansque esse, & sapientissimè procedere ostendit; sed stultitia & culpa hominum ipsorum, de quorum salute agitur, aliquando retardari aut impediri. Huius rei exemplum statuitur in Mose, qui promissa Israelitis salutis ministerium iam meditari inceperat, cum, relicta illa ambitiosa aulici splendoris conditione, qua ille apud Aegyptios valebat, omnem cogitati sibi de fratrum salute negotij euentum, animo constanti præuisum, experiri statuit; & tandem ingratis ab iis, quibus bene consulebat, exceptus, in exilium voluntarium, adhuc in eodem permanens proposito, profectus est; humanusq; est ab alienis hospes quam à suis fuerat vindex susceptus.

ceptus simul etiam ostendit providentiam Dei ibi presentissimam esse, ubi p̄j viri pietatis colenda causa durius & angustius agere hominibus putantur. In hac Ode illud tetrastichon est difficilius intellectu. Illius vires & studium efficacax, &c. sententia est: Illum Israelitam, qui ereptus fuerat per Mosem è manibus Aegyptij, dixisse aliis Israelitis quo animo erga se vindicandum, quo robore esset is quem illi non perinde atque oportuerat, exceperunt.

Tabul. xii. Argum.

Diuinæ virtutis specimen.] Ignis ille quem Moses vidit, cuius vi rubus ardens non vrebatur, diuinæ virtutis specimen quoddam & velut typum fuisse ait. Fovet enim diuina virtus pios, modestos atque se aduenientem excipientes, eosdemque calore efficiencie suæ animat, sanctosque reddit, & à vulgari & prophana consuetudine remotos, ut illo igne totus locus olim calefactus sanctus dictus est. Idem verd ignis superbos & contumaces, atque sceleratos vi sua exurens consumit: alteram vim Israelita ex Aegypto educti, alteram Aegyptij illorum hostes experti sunt.

Dedicatio.

Misericordiæ memori.] Nunquã enim Deus proposita à se, & promissa misericordia obliuiscitur, sed oportuno tempore ipsis rebus efficiendis ac præstandis recordatur. Quamobrem frequens mentio in scripturis est misericordiæ memori, ut apud Habac. cap. i. vers. 3. & quod Mater illa veritatis canebat: Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordiæ suæ.

Oda xii. Argum.

Inducto colloquio cum Mose velut Angeli alloquentis indicat, diuina misericordiæ mysteria maxime quæ ad salutem hominum pertinent, maiora esse quàm vt humana sapientia absque Dei ipsius doctrina assequi possit. Illa enim cum ex singulari & arcano Dei consilio profisciscantur, Deum doctorem sui postulant, qui tamen facilis & benignus contingat iis, qui fide, charitate, modestia, & ceteris oportunis virtutibus probatos se discipulos præbeant.

Tabul. xiii. Argum.

Euangelij exemplum.] Quod qui audierunt, credentesq; secuti sunt obedientia adhibita, ex antiqui hostis tyrannide liberati sunt. Hac enim ex Aegypto libertas, illius spiritualis salutis figura fuit.

Dedicatio.

Verbo efficaci.] Diuini verbi virtus in credentium & obedientium salutem, & rursus in aduersariorum perniciem, satis apertè declarat liberatio ex Aegypto.

Oda xiii. Argum.

Pulcherrima exhortationis figura ostendit Ode publicam & communem totius Israelitici populi libertatem è misericordissima seruitutis conditione, non solum autem libertatem, sed multarum diuitiarum ab hostibus, verbo Dei victis & expoliatis, abductarum facultatem: simul gratulatur illis nouæ ac iucundioris vitæ usum, adscribēs omnia hac beneficia diuinæ misericordiæ.

Tabul. xiiii. Argum.
Arcanæ salutis argumentum.]

Illustris illa salus Israelitis olim facta humana salutis mysteria & symbola omnibus suis partibus continebat. Omnia enim, vt Apostolus ait, in figura contingebant illis, 1. Cor. 10. 6.

Dedicatio.

Deo victori.] Fuit enim illud bellum Deo duce gestum aduersus Satanam, eiusq; milites Aegyptios, per magnos illi ministros, virtutes Dei, mare, ventos, noctem, nubes, lucem & tenebras. Sicut Moses dixerat: Dominus Deus vester pugnabit pro vobis, & vos ratabitis, Exod. 14. 14.

Od. XIIII. Argum.

Eiusdem sententiæ cum dedicatione est hymnus hic, significat omnem naturam creatam ministrã se præbere Deo, tum ad pios iuuãdos & seruandos, tum ad impios vlciscendos & perdendos.

Tab. x v. Argumentum.

Humanae infirmitudinis examen.] Lex per Moſen lata, sancta quidem illa, & spiritualis, quæ virtutis & pietatis cultum ostenderet & exigeret, sed quia non erat scripta in cordibus hominum, nisi in tabulis tantum, accusabat quidem conscientias, & exercebat eas ad pietatem, non tamen persciebat: imo magis ostendebat humanam infirmitatem ex natura antiquo lapsu natam: indicabat autem ex consequenti Christum expectandum, qui quod impossibile erat legi, in suorum animis efficeret. Est hoc grauissimum, & magni momenti argumentum: de quo plurima & admiranda disputatio in totis noui testamenti libris est. Lege cap. 8. Epist. ad Rom.

Dedicatio.

Deo, puro, sancto, terribili.] Hæc omnia ipsa lex lata, & apparatus ille ignis, caliginis, fumi, tubæ sonitus & vocis è calo auditæ, deinde motus populo factus declarauere. Lege Epist. ad Hebr. cap. 12.

Odæ x v. Argum.

Magnum beneficium à Deo in homines collatum canit, quod in tantam tenebrarum caligine, & naturalis legis obliuione sese Deus ad colloquium cum hominibus ineundum demittens, voluntatem suam lege lata declarauerit, & æqui iusti, pietatisq; rationes sanctissimas exposuerit. Idq; magno apparatu & presentiam suam testante effecit. In fine autem Ode dicitur illam legem interim integrè colendam fuisse, quoad spiritus sanctus, Christo salutis pontifice, in corda hominum missus legis optimam obseruationem imperaret, facillimque redderet semotis illis ceremonijs, quæ in illa lege velut vmbra futura veritatis continebantur.

In Tab. xv i. Argum.

Constantiæ fructus.] Non hastandum in Dei promissis, sed summa constantia expectandum esse euentum, docet hæc tabula. Ex magna enim illa hominum multitudine, qui ex Aegypto deducti fuerant, illi tantum promissam terram ingressi sunt, qui vel constantes initio fuerant, vt Iosue & Caleb; aut qui postea incredulitatis expertes, totos quadraginta annos perdurauere. Quæ dere primum & secundum caput Deuteronomij plenè differit: & D. Paulus ad Hebr. cap. 3.

Dedicatio.

Fideli Deo.] Impossibile enim est Deo mentiri, aut promissis deesse suis, nisi illi, quibus facta sunt, sibi ipsis desint, Hebr. c. 2. vers. 2.

Oda xvi. Argum.

Docet, non timidis, otiosis, pigris & incredulis, atque laborum detrectatoribus diuinorum promissorum euentum vsúmque contingere, sed iis qui fide & charitate iunxi propositum sibi studiũ fortiter percurrunt, summa spe reportandi præmij concepta, ex diuinis sermonibus efficacissimis ad animos fideli addendos, quibus omnis difficultas frangatur & superetur. Significat prætereà diuinorum beneficiorum, quæ promissionibus continentur, tantam esse dignitatem, amplitudinem, & iucunditatem, vt eos, quibus cõtigerit, nullius anteacti laboris pœniteat. Exornatur carmen illo miraculo Iordanis fluij, qui aditum aperuit Israelitis, terram promissam adeuntibus.

Tabul. xvii. Argum.

Pœna matura grauisissima.] Deus gentes illas, diutissimè expectatas ad pœnitentiam, tandem rebelles & contumaces grauisimè puniuit, dilato supplicio per quadringentos & amplius annos, donec vel eorum scelera, quæ per pœnitentiam non expiabantur, per contumaciam & asiduitatem complerentur. Fuit prima Iericho huius diuini iudicij tunc testis, quæ omnis corruit & arsit, omnisq; cum suis rebus anathemate est damnata.

Dedicatio.

Deo vltori.] Qui non tardat promissa sua, sed patienter agit, nolens aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reuereri. Contumacibus autem & proteruis, suamque malitiam mordicus tenentibus, tandem iudicem vltoremque se prabet. lege Epistolam Iacobi Apostoli cap. 2. vers. 13.

Oda xvii. Argum.

Confirmat, nihil valere humana consilia, aut præsidia, quamuis maxima & operosissima, aduersus Dei iudicis & vltoris sententiam & virtutem, quandoquidem sine vllò humano negotio aut labore, nisi tantum sola Dei voluntate, vel maxima hominum opera ad regnorum potentiam tuendam comparata, subito euertantur & corruant, vt in Iericho vrbs munitissima muris spõte ante Dei populum corruentibus est manifestum: qui populus nullam aliam artem ad expugnandum adhibuit, nisi fidem cum obedientia præscripti sibi ambitus vrbs per septem dies, & sonitum tubarum & clamorum victoria, Hebr. cap. 11. vers. 30.

Tabul. xix. Argum.

Perseuerantiæ exitus.] Non enim qui incipit, hic saluus erit, sed qui perseuerauerit vsque in finem. Neque palmam coronamque refert, nisi qui legitimè certarit, qui diuinis in promissis hesitarunt, à terra possessione exclusi sunt. qui verò sese Deo permittentes totos crediderunt, & laborum temporumque molestiam, & impediendiũ hostium difficultates pertulerunt: hi terræ

Israe-

Israelitica diuidenda compotes fuerunt,
Matth. 10. 22. 2. Tim. 2. 5.

Dedicatio.

Deo veraci potenti.] Quidquid
Deus ex misericordia promittit, re ipsa
suo tempore præstat, nullis omnino dif-
ficultatibus impeditus. Quamobrè mi-
sericordia & veritas frequentissimè Deo
adscribitur, Psalm. 24. 10. Isaia 55.
vers. 10.

Odæ x i x. Argum.

Ostendit, hominum opes & diui-
tias, per iniuriam & auaritiã partas
vnã cum dominis suis perire, idq; tan-
tum prodesse, vt hostibus à Deo vindice
missis maioris prædæ materiam suppe-
ditent, cuius rei exemplum in illa expu-
gnatione gentium, tanta cum festina-
tione facta, ostenditur, quorum domus
multis diuitiis referta, & agri cultis-
simi Israelitis in vsum cesserunt, ad-
mirãtib; diuinorum promissorum præ-
stantiam & constantiam, & damnan-
tibus patrum suorum incredulitatem,
qui tantis rebus & diuina prouiden-
tiæ beneficiis sua sese culpa priuaue-
rant.

Tabulæ x x. Argumen- tum.

Expectatæ expiationis vmbra.]
Significat tabula sacerdotia antiqua,
cum sacrificiis, quæ inquinatos ad e-
mundationem carnis (vt Diuus Pau-
lus ait) sanctificabant, non sua natu-
ra, sed expectati Christi sacrificij vir-
tute, & significationis valuisse: quam
virtutem, velut vmbra corpus, vel lu-

cem referebat totus ille sacrorum ritus,
postea præsentem iam lumine ipso Christi
abolendus. Hoc argumentum per to-
tam Epistolam ad Hebræos multis &
grauius verbis differitur.

Dedicatio.

Deo clementi placando S.] Ma-
gnum beneficium in illa sacrorum ri-
tuum veteri institutione hominibus à
Deo exhibitum significat, qui quam-
uis illis antiquis sacrificiis nunquam pla-
catus est propter ipsorum imbecillitatem
ad destruendum peccati corpus minime
idoneam: tamen præter externas quo-
tidianorum errorum expiationes, spem
etiam illa sui repetitione faciebant, fo-
re aliquando, vt Deus omnino placar-
etur, admota illa victima, cuius in-
finita virtute omnis ille antiquus cultus
esset consummandus. Ideoque antiqui
nunquam cessabant offerre, per singu-
los dies, ex diuino instituto: quod a-
pertè indicabat, Deum esse clementem,
& tandem finem iræ sue, & illis vete-
ribus laboribus positurum. Alioqui, in-
quit Paulus, cessassent offerre, Hebr.
cap. 10. vers. 2.

Odæ x x. Argu- mentum.

Describit canens, quantum cura
Deus adhibuerit Israeliticæ vineæ co-
lenda & promouenda, missis variis co-
lonis, prophetis, iudicibus, regibus, &
ducibus, quorum singuli suo munere di-
ligenter sancti sunt: multietiam colen-
dæ vineæ causa extrema pericula sub-
icere. ceteris autem laboribus cunctis
diuturnior & assidua magis dicitur
fuisse sacrificiorum cura, quibus po-
puli peccata expiabantur, & humani
animi

animi infirmitas & miseria declarabatur, cum professione expectati Messia, qui summus salutis Pontifex futurus erat. Quem vates entusiasmo raptus (ac si illo tempore antiquo carmen componeret) cupit quam maturimè venire.

Tab. x x i. Argum.

Pœnitentiæ vilitas.] Propositum Davidis exemplum, quantum vera & ex animi incenso studio suscepta pœnitentia impetrare apud Deum possit, apertè ostendit.

Argum. Dedicationis.

Dei benignitati.] Misericordiam quoque & benignitatem diuinam erga eos, qui concepta clementia spe ipsum recta pœnitentia placare student, Davidis exemplo obseruare licet: cui illud etiam ad amplificationem accedit, quod Deus ipse sponte hominem lapsum suæ ruinæ monet, & ad salutem petendam aduocat.

Odæ x x i. Argum.

Docet humana malitia, simulatione, & calliditate homines fortasse alios falli posse; Deum verò nunquam falli, qui prudenti consilio vel tergiuersatum peccatorem sua ipsius rogata sententia redarguit, & conuincit, vt in parabola Davidi à Nathan proposita ostenditur. Deinde ait, optimum & felicissimum esse, à peccato abstinere omni cura & diligentia; sed si quis ex imbecillitate in peccatum labatur, proximum felicitatis gradum esse, per pœnitentiam placato Deo restitui in gratiam: vt Diuus Iohannes docet 1. Iohan. 2.1. vnde à Theologis Pœnitentia secunda tabula

post naufragium rectè appellatur.

Antiquorum scriptorum tabulæ.

Argum. Tabul. x x i i.

Simplicitas mundo fastidita.] Nihil est quod magis deceat pios homines, & populum Dei, quàm integra in rebus agendis, atque aded in vita omni simplicitas, qualem Samuel in munere iudicis & prophetae atque consulis maximi obeundo seruauit. Sed hanc virtutem mundus superbia & fastus amator fastidit, & repellit, regesque sibi & regium fastum optat; quæ tamen non sine magno sumptu & labore, atque aded seruitutis & tyrannidis periculo suscipit.

Argum. Dedicationis.

Optimo Reipub. ministro.] Fuit enim Samuel innocentissimi & integerrimi, atque etiam diligentissimi præsidis exemplum.

Odæ x x i i. Argum.

In genere demonstratiuo compositum carmen ostendit Samuelem, & integerrimum & facillimum populis iudicem fuisse, qui nullam omnino exceptionem, etiam à vulgo cui fastiditus est, tulerit. fuisse etiam ducem felicissimum, qui Palæstinos hostes voto & precibus apud Deum susus vicerit. Demum eum sacrarum historiarum sui temporis scriptorem agnoscit.

Argument. Tabul. x x i i i.
de Nathan.

Consiliorum integritas.] Is profecto optimè consulere potest, qui nec metu, nec odio, nec gratia à veritatis

& decori studio abducitur : huiusmodi consultus integerrimus Nathan tempore Davidis fuit ; qui ob eam rem in dedicatione Honesti doctor gravissimus appellatur.

Odæ xxiii. Argum.

Beatam esse atatem canit , in qua publicarum rerum præfecti pietatem , innocentiam , & integritatem studiose colunt : sed quoniam potentia ipsa humana homines aliquando dementatos ad licentiam traducit , ait regibus & præfectis optandum curandumque esse , ut sapientes amicos consultosque habeant , à quibus nec propter gratiam corrumpantur , nec propter agrestem asperitatem , atque importunam libertatem exacerbentur . Cuiusmodi multi consulti esse solent . Vtriusque verò rei rectè instituendæ exemplum in Davide & Nathan statuit ; quorum alter optimus rex fuerat , sed tamen qui ut homo grauter corruit ; alter optimus & integerrimus consilij minister , qui diuinam veritatem liberè & prudenter docuit . Fuit etiam Nathan suorum temporum scriptor .

Argum. Tab. xxiiii.

Diuinæ veritatis argumentum.] Contemplator Davidem ex puero quoddam pastore ouium , deinde propter inuidiam à Saule rege primùm exagitatum , atque omni fere populo iniusum , postea à principibus gentis suæ à familiaribus , atque adeo à propriis filiis vexatum , & tamen omnia tolerantem spe & fide verbi à Deo excepti , demum in regium thronum cum summa tran-

quillitate & gloria deductum , in habitu regio carminibus diuinisq; laudibus vacantem : atque hoc satis validū tibi exemplum fuerit diuinæ virtutis , & efficientiæ erga eos , qui verbis ac promissis Dei credentes in suis obediunt .

Argumentum dedicationis.

Regi fortissimo , integerrimo , pientissimo , vati facundiss. P.] Davidis regis historia , optimum exemplum fortitudinis in bellicis rebus , pietatis & integritatis in religione colenda , & repub. administranda proponit : & ab eodem conscripti Psalmi summam sapientiæ , eloquentiæ , & decoris referunt laudem .

Odæ xxv. Argum.

Laudes Davidis decantat Ode , quem patientissimum iniuriarum , & magni tolerandis rebus aduersis animi fuisse dicit , vltionis minimè cupidum , ad ignoscendum propensum : constantissimæ erga diuinum verbum fidei , in bello fortissimum , atque à pueritia vincendis periculis & laboribus exercitatum : egregium scriptorem & expositorem diuinæ legis : Sacrorum rituum & ordinum instauratorem : Demum diuinorum & efficacissimorum psalmorum auctorem .

Argumentum Tabul. xxv.
de Salomone.

Humanæ sortis mensura gemina.] Omnium rerum , quæ in orbe expetuntur , summa in Salomone continetur , videlicet , sapientiæ , diuitiæ , opes , potentia , gloria , & voluptas . Atque in eodem

eadem etiam statutum est exemplum magni casus, in quem deueniunt, qui à timore Dei recesserint.

Argumentum dedicationis.

Principi sapientissimo, vitæ mortalis magistro.] Non modo sapientia & eruditione, sed propria etiam experientia auctus Salomon libros scripsit, quibus omnis humana vitæ & recta & peruersa ratio continetur.

Oda xxv. Argum.

Laudatur Salomonis regnum, sapientia, diuitiis, & rerum omnium cognitione, præter cetera vel priora; vel posteriora exempla, præstantissime felix; tamen illa exceptione imminutum, quod ob sceminarum amorè admissio vanorum deorum cultu sulerit obscuratū: & tandem nihil præstantius in vitæ esse, quàm Dei timor, probatur.

Argument. Tab. xxvi.

de Isaia.

Pietatis indefessum studium.] Huius rei exemplum in Isaia statuitur egregium, qui creditum sibi propheticū munus summa fide, magna pietatis & publicæ salutis curâ, vsque ad mortem diligentissime gessit. Ille futurorum temporum scripsit historiam, hoc est, partem librorum Regum.

Argumentum dedicationis.

Diuinarum rerum indici admirabili.] Nam nullus antiquorum prophetarum de diuinis rebus, de humana salutis ratione arcana, de Christo, de omni denique Euangelio plenius & significantius scripsit quàm Isaia.

Oda xxvi. Argum.

Continet Ode breuem summam rerum in Isaia libro scriptarum, laudæque ipsius propheta, à genere, à muneris auctoritate, & actionum dignitate, ab Euangelij significatione apertissima, à diuina prorsus eloquentia: demum à constantia pro diuina veritate supplicij genere grauissimo perseverando.

Argument. Tabul. xxvii.

de Hieremia.

Honestæ indolis decursus integer.] Hieremias à Deo ad propheticum munus antè electus quàm natus, religiose educatus, magnum fortitudinis & strenuitatis exemplum, omni vitæ & muneris sui parte exhibuit. Id quod in dedicatione etiam significatur.

Dedicatio.

Legato strenuo, forti, & infra-cto.] Namque & diligenter & strenuè creditum sibi propheta munus gessit, nullis vel minis, vel laboribus, vel regum & populorum inuidiis perturbatus.

Oda xxvii. Argum.

Quantum possit tenax animi propositum cum fide coniunctum, & facere & ferre ac vincere, ostendit Ode laudibus Hieremia vatis decantandis. Deinde ostendit virtuti, quamuis à propriis ciuibus repulsa, suum locum tamen, ex Dei prouidentia, honestissimum apud hostes esse.

Argum. Tab. xxviii.

In tempestate subsidium.] Captiuis Iudæ filiis tamen diuino beneficio Daniel

Daniel interest, qui prophetiæ munus
vtilissimum ad salutis spem magna au-
thoritate tueatur.

Dedicationis Argum.

Vati fortiss. temperantiss. exer-
citantiss.] In ferendis aduersis rebus for-
tissimus fuit Daniel, qui captiuus mul-
torum principum virorum inuidia, vs-
que ad varia mortis pericula, laborauit.
Quantum à vitiis & voluptatibus idem
abstinuerit, historia declarat: exerci-
tissimus autem in publicis rebus præ-
cipuè ad pietatem pertinentibus fuit.

Ode xxviii. Argum.

Docet hæc Ode circa finem ferè an-
tiquorum temporum, cum minus fre-
quens prophetiæ munus esset, extitisse
Danielem, qui præteritarum, præsen-
tium & futurarum in orbe rerum se-
riem exponeret, eundemque verorum
somnia interpretem, magnum &
certum fuisse significat, & visionum ex-
plicatorem admirabilem: cuius senten-
tias omnes & euentus ipse probauit, &
scripta etiam sancta verag, esse Chri-
stus confirmauit.

Argument. Tab. xxi.

Prouidentia instauratrix.] Nihil
eorum, quæ diuina prouidentia insti-
tuit, imperfectum manet, quamuis ma-
gna difficultate impeditum, aut inter-
ruptum putetur. Res Iudæorum detri-
tas & profligatas Deus, excitato Esdra,
restituit: vt tandem in Iudæa locus pa-
raretur Messia, salutis auctori prope-
diem venturo.

Dedicatio.

Scribæ sapientiss. patri patriæ.]

Namque Esdras religionibus, rebus cu-
ratis, legibus sacris instauratis, moribus
emendatis, populoque per pœnitentiam
expiato, diuinam clementiam erga suos
mouit, & gratiam reconciliauit.

Ode xxi. Argum.

Laudes Esdræ decantat Ode, quem
gratia apud Barbaros populos, & re-
ges illustrem fuisse dicit, ex diuino vide-
licet beneficio. eundem genere sacerdo-
tali, & munere scribe præclarum præ-
dicat, atque officio erga Deum, & pa-
triam, gentemque suam faciendo insi-
gnem: cuius tempore atque aded præsi-
dio, & opera, Iudæi in patriam restituti,
templum denuo constructum, sacra
procurata, mores publicè ac priuati
correcti fuerint. Atque hæctenus de an-
tiquorum seculorum scriptoribus, & de
omni veteris testamenti serie est actum.

Sequitur sacrosancti Euangelij fe-
ries ab initio instituta, quæ qua-
tuor scriptoribus grauissimis à
Spiritu sancto credita est, conte-
xenda.

Tabul. xx. Argument.

Diuina vocatio.] Efficacissima est
in iis qui obtemperant, quos neque pau-
peries, nec mors, nec vincula terrent.
Huius rei exemplum est Mattheus pu-
blicanus, qui & Leui.

Dedicatio.

Euangelij testi fidelissimo.]
Non solum oculatus testis fuit Mat-
theus, sed qui testimonium Dei in se
habuit, & proprio etiam experimento
reddidit.

Ode

Oda xxx. Argum.

Doctè & eleganter describit publicanorum, & eorum qui diuitiis comparandis inhiât, cupiditatem & studium. Postea comparatione mutationis magnæ ostendit, quàm efficax sit Christi vocatio, & quemadmodum apud Deum facile sit, diuitem à diuitiarum cura reuocatum, ad earundem contemtionem, & potiozem diuitiarum amorem traducere.

Argument. Tab. xxxi.
de D. Marco.

Sapientiæ compendium.] Breuius chartis Christiana virtutis, & totius Euangelyi summam complexus est Marcus, ea tantùm ex tota historia contextens, quæ salutis humanae consequentes rationes spectarent. Huc etiam pertinent, quæ in dedicatione leguntur.

Oda xxxi. Argum.

Deberi Marco laudes ait, quas Alexandria excipiens celebret, cui ille, à Petro relictus, Episcopus præfuit, & quas etiam omnis orbis commemoret. Laudum autem argumenta indicat, quòd Christianam disciplinam multis laboribus colendam, libenter Marcus suscepit, quòd Petro comitem sese præbuerit, quòd creditam sibi Aegypti ecclesiam optimè fuerit moderatus, quòd Euangelium scripserit breue, sed perspicuum, incipiens ab ipso Euangelyi initio, hoc est, à Bâptismo Iohannis.

Argument. Tab. xxxii.
de D. Luca.

Lux expedita.] Quæ alij Euangelistæ breuiter & magna significatione

scripsere, Lucas principio altius repetito exposuit, ita vt ipse aliorum contestis, & commentator sit. Quamobrem illo titulo dignissimè insignitur, quem dedicatio addit: Veritatis expositori dîserto.

Oda xxxii. Argum.

Lucam ex magno physico medico, in optimi medicina generis professorem euasisse, Ode canit, nempe Christo præceptore edoctum, quanam sit maxima hominum aegritudo, quæ causa morbi, quo medico, quibus modis & remediis leuari curarique possint. Eumque explicati Euangelyi auctorem commemorat, & gesta Apostolorum scripsisse, cuius libri summa ratio est, diuini spiritus sanctificationis virtutem indicare. Demum Pauli Apostoli comitem, & rerum gestarum testem, & scriptorem eundem canit.

Argum. Tabul. xxxiii.

Abstruso sapientia.] Diuinam naturam vnicam, personis trinam, consiliis altissimam, actionibus omnipotentem, humanam etiam regenerationem admirandis modis Iohannes Euangelista, scriptis à se Euangelio, Epistolis, & Apocalypsi tractat: ita vt nullus auctorum sacrorum tam altè penetranda mysteria chartis exposuerit; ideo penitissimus arcanorum index in dedicatione appellatur.

Oda xxxiii. Argum.

Admiranda Euangelyi & caterorum Iohannis scriptorum argumenta, admiranda etiam verba, non ab humano ingenio aut studio profecta, sed di-

uino spiritu dictata fuisse asserit Ode, eumq; ex piscatoria humilitate ad illustrissimam conditionem discipuli charissimi, testis integerrimi diuinitatis & humanitatis suæ, itē filij & custodis matris suæ à Christo fuisse delectum canit.

Argum. Tabul. xxxiiii.

Felicitis seculi initia.] Aurea noui Testamenti & Euangelij ætas à conceptu & ortu Iohannis Baptiste inchoata est, vt docet D. Lucas.

Dedicationis Argum.

Deo consuli perpetuo sapientissimo.] Illius enim de humana salute consilium perpetuum fuit, atque ita sapienter institutum, vt oportuno tempore explicari cœperit.

Odæ xxxiiii. Argum.

Tempus illud expectatum atque exoptatum piis omnibus, quod à Deo iterum humanam naturam alloquente, & renouandam pollicito (vt constat ex Genes. cap. 3. vers. 15.) significatum est, iam ex eo tempore cœpisse indicat poëta, cum Angeli terras, & hominum colloquia familiarius frequentarent. Cuius rei exemplum editum est in legatione ad Zachariam per Angelum delata, quæ hoc loco eleganter narratur; simul & Iohannis Baptiste animus, mores, virtus, & munus prædicantur, & visionis certa fides populo facta ostenditur.

Argum. Tabul. xxxv.

Rerum nouandarum exemplū.] Quod virgo concipiat, virgo pariat Deū & hominem, ex Spiritus sancti opera & Altissimi virtute hæc fiant: exemplū manifestum est posse renouari humanā naturam, in melioremq; traduci conditionem, idq; à Deo adornari.

Inscriptio.

Deo electori.] Qui humiles exaltat, & nouit eos, quibus magna nomina imponere constituat, vt noti gloriatur omnis caro, sed ipsi auctori gloria adscribatur.

Odæ xxxv. Argum.

Inducit Angeli salutantis orationem, & virginis audientis honestatem, modestiam, prudentiam, ac viuam fidem decantat.

Argum. Tab. xxxvi.

Pietatis concordia.] Qui vera pietate calent, ad eum non inuidet aliis magnas dignitatum, & munerum, beneficiorumque acceptorum à Deo facultates & conditiones, vt studiosissime gratulentur.

Inscriptio.

Fœminæ sanctissimæ.] Maria, quam beatam dicent omnes generationes, sanctitatem Elisabethæ testimonio celebratam hæc tabula continet.

Odæ xxxvi. Argum.

Canit Elisabeth iam ex diuino miraculo grauidam, maiori Spiritus vi auctam fuisse visa virgine Maria, quam Dei matrem agnouit, & beatam prædicauit; quæ summa modestia & honestate, summa fide ac virtute hospitium in se parauerit Deo, idq; non suo tantū, sed infantis in vtero suo contenti sensu comprobatur, cuius lætitia ipsa etiam exultauerit.

Argum. Tab. xxxvii.

Aurora diei nuntia.] Aurora non est ipsa lux, sed à die & sole efficitur, quem præcedit annuntians: sic Iohannes quamuis lucerna ardens esset, non erat

ille lux, sed vt testimonium perhiberet de lumine.

Dedicatio.

Deo prospectori.] Magno enim apparatu signorum & miraculorum in conceptu & ortu Iohannis Baptiste significabat Deus humana salutis negocium à se maturari.

Oda xxxvii. Argum.

Genethliacum carmen est, quo Iohannis Baptiste auctoritas, dignitas, munus, officium, & vitæ genus horridum, & à voluptatibus mundanis alienum celebratur; idq; eleganti dicendi figura.

Argum. Tab. xxxviii.

Sol iustitiæ exoriens.] Christus orbem in tenebris iacentem illustraturus, virtutis suæ signum ipso ortu suo dedit, luce per noctem illustrante, & Angelis canentibus, pastoribusq; simplicibus admirandum spectaculum vocatis.

Dedicatio.

Humanæ fortis susceptori Deo homini.] Qui factus est homo ex semine David, formam serui accipiens, per omne infirmitatis humanae genus (peccato excepto) tentatus.

Naniæ Argument.

Natura humana mirata nouum genus infantis, agnoscit Deum in mundū venisse hominem, qui, infirmitatibus ipsius susceptis, renouationem admirandam efficiat.

Argum. Tab. xxxix.

Charitas nihil recusans.] Hanc maximam præfuit Christus, qui exinanivit semetipsum, vltro suscipiens vitæ mortalis labores, & legis seruitutem pro hominibus, quorum salutis causa in mundum venerat. idq; ex dedicatione

etiam declaratur: Principi summe pro reipubl. libertate seruienti.

Oda xxxix. Argum.

Mirandum esse ait, quod Deus voluerit experiri labores & dolores; quibus humana mortalitas premitur; cum tamen ille optimè cognosceret è cælo, quàm magni illi, & quàm à diuina natura alieni sint. Vnde consequitur, Dei filium sponte venisse, & suscepisse illam seruitutē, atque sese legi subdidisse, circumcissione accepta, quæ signum erat adscriptionis in populum Dei; non vt ipse adscriberetur, sed vt homines seruos, quibus similem se præbebat, in gratiam conciliatos, cælesti regno ciues adscribe-ret. Absoluitur Ode significatione nominis à Christo per illam suam summam modestiam & humiliatorem reperti.

Argum. Tab. xl.

Gentium lux.] Christus lumen fuit ad reuelationem Gentium, Luc. 2. qui statim vt natus est, magis affulsit cognoscendus.

Dedicatio.

Deo immortalis, homini vero, regi liberatori.] Indicat significationem munerum à Magis prolatorum.

Oda xli. Argum.

Solem exortum antea videri ab iis, qui in montibus versantur, quàm ab iis qui in nebulosis vallibus errant: ita Christi numen & nomen prius cognitum est Gētibus, qui Deum ex natura obseruatione verè et simpliciter querebant, quàm à Iudeis, malitia, ambitione, & cupiditate excæcatis, & à propria veraq; doctrina ob propriam culpam alienatis.

Argum. Tab. xlii.

Diuina tutela.] Nihil consilia, studia,

dia, commenta, potentia humana nocere possunt iis, quos Deus suscipit seruandos, quosq; providentia tuetur sua. Lege sententiã distichi huic tabula inscripti.

Inscripção.

Principi optimo pro suis exultanti.] *Ut ex figurato figura adimpleretur, sicut scriptum est, Ex Aegypto vocavi filium meum.*

Ode xli. Argum.

Inducit Ode viatorem quendam, qui cum Ioseph de itinere differat, quod institutum videt cum virgine honestissima, & puero mortalem vicem superante. Ille exponit quis sit puer, qualis mater, quis ipse, quò properet, cuius consilio, & quam ob rem; nimirum Dei consilio se petere Aegyptũ, ut ibi asseruet pignus publicæ salutis, resarciturum omnem humanam iacturam abundantissimè tempore à Deo constituto.

Argum. Tab. xlii.

Gratiarum thesaurus.] *In Iesu Christo enim sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei absconditi. Coloss. 2. vers. 3.*

Inscripção.

Diuinitati emicanti.] *Pueri prudentiam, & profundas cogitationes admirati senes illi peritissimi diuinæ naturam interpretari debebant.*

Ode xlii. Argum.

Inducit adstantium & asidentium puero Iesu admirationis plenam orationem, qua planè illa respondentis pueri sapientiã diuinã esse probatur.

Hactenus lucis exordia & solis in terra orti demonstratio.

Nunc iam deinceps Euangelij series contextitur.

Argum. Tab. xliii.

Lucis diuinæ coruscatio.] *Pœnitentiã à Iohanne indictã initium fuit boni nuntij de hominum publica salute iam orbi allati. Non enim Iohannes erat lux, sed vt testimonium perhiberet de lumine.*

Inscripção.

Salutis nuntio grauissimo.] *Magna & planè diuinã auctoritate Iohannes præditus fuit, vt præsentem orbis redemptorem testaretur, quem cateri propheta futurum prædixerant.*

Ode xliii. Argum.

Cantit Ode salutis aduentus testimonium et præconium per antiquos vates prædictum, & indicatum à Iohanne secundum Iordanem; idq; in magna & celebri populorum frequentia; ab eodemque de duplici Euangelij efficientia dissertum fuisse: totum denique Iohannis officium indicat.

Colonus Gentibus impiis vicina iungens prædia. *Periphrasis est Galilææ.*

Argum. Tab. xliiii.

Modestiæ ornamentum.] *Iesus à Nazareth veniens, nihil de se profertur magnificentissimum, sed, vt alij, baptissimum petit, quo tamen non indigebat. Ea modestia admirando Dei præconio & testimonio ornata est. Id aded in dedicatione significatur, Christo Dei filio pronuntiato.*

Ode xliiii. Argum.

Pœtica elegantia & eleganti veritate describit letitiam publicam ab omni natura rerum celebratam eo die, quo CHRISTVS à Iohanne baptizatus est, vbi Trinitatis persona apertis

argumentis probata fuisse, & illa profunda charitas Christi ostensa; qui cum in forma Dei esset, formam serui accepit, & per omnia factus est obediens patri, & sese minoribus, hoc est, hominibus subdidit.

Argum. Tab. xlv.

Scripturarum utilitas.] Probatissima aduersus impetus diaboli arma verbum Dei est; quamobrem Christus ad doctrinam nostram diabolicas tentationes petitis ex sacra scriptura telis superauit.

Dedicatio.

Christo duci inuictissimo.] Quæ præeuntem & docentem atq; adiuuantem qui sequentur & imitabuntur milites, ab aduersario non superabuntur.

Odæ xlv. Argum.

Christo victori Angeli accedentes ministrabant, quos omnis prælij commissi, & triumpho per Christum reportati narratores inducit Ode.

Argum. Tab. xlvi.

Naturæ innouandæ argumentum.] Vinum ex aqua factum, idq; optimum.

Dedicatio.

Christo curatori benigno.] Vbi ille præsens est, nihil desiderari potest, modò commodum oportunumq; sit.

Odæ xlvi. Argum.

Docet hoc carmen Christum præsentia sua nuptias legitimas à Patre suo institutas ornasse, & significasse etiam amorem suum erga Ecclesiam, quam sibi spiritali & arcano matrimonio copulare instituerat; deinde huius rei confirmationem & virtutis Christi signum primum celebrat, aquam in vinum conuersam.

Argum. Tab. xlvii.

Diuinæ disciplinæ schola.] Constat magna veritate & simplicissima sapientia à mundi opinionibus aliena; constat etiam discipulis simplicibus, & veri ac boni tantum cupidis. Huc & dedicatio pertinet, Simplicium doctori optimo. Vnde Paulus nihil se scire velle nisi Christum aiebat, 1. Corinth. 2.

Odæ xlvii. Argum.

Canit Ode Christi doctrinam ex Patris sapientia profectam, duplici virtute præditam, illustrandi & fouendi mollia corda; idq; ex efficacia sua: rursus contundendi & premendi atque obdurandi crassa & terrena pectora, idq; ex consequenti euentu; atque adeo ex ipsorum culpa qui difficiles sese præbent: illis fructum esse vitam, his mortem.

Argum. Tab. xlviii.

Lætissima orbi legatio.] Sicut scriptum est, Quam pulchri super montes pedes annuntiantis, & prædicantis pacem, annuntiantis bonum, prædicantis salutem, Isaia 52.

Dedicatio.

Magni consilij nuntio summo.] Christi titulus hic est, quem Euangelij summum ministrum circumcisioni promissum & datum Paulus appellat, Roman. 15. ille alios salutis annuntiandæ causa subdelegauit.

Odæ xlviii. Argum.

Docet opportunam Christi & sollicitam curam mittendi Apostolos, qui salutis nuntium, cum magnis miraculorum ad confirmationem beneficii, Gentibus, nimia veritatis audiendæ penuria laborantibus, afferrent: atque adeo ipsi cum multi-

multiplīci & graui sui ipsorum incommodo mundum doctrina salubris medicamentis curarent, spe præmij non in rebus terrenis, sed cælestibus propositi.

Argum. Tabul. x l i x.

Prouidentia certissima.] Oſtendit Chriſtus certiffimam eſſe prouidentiam erga eos, qui ſe doctorem ac ducem ſequuntur; quibus nihil vnquam deerit eorum que neceſſaria ſint & commoda, tamen ſi ſuperflua non ſuppeditentur.

Dedicatio.

Humanæ infirmitatis curatori.] Chriſtus enim ipſe vltro proſpicit vita ac neceſſitati hominum, qui ipſum quaerentes petunt. Miſereor, inquit, ſuper turba, &c. Marc. 6.

Ode x l i x. Argum.

Expoſitione miraculi in tanta hominum multitudine, tam exiguo ſumptu paſcenda, arguit humanam ſtultitiam, que terrena multo labore querit, cum eadem copioſa magis, longeque ſuauiora, & iucundiora contingant iis qui ſpiritualia à Chriſto petunt.

Argum. Tab. l.

Fidei momentum.] Lazarus ſuſcitatus ex mortuis illuſtre admodum exemplum eſt efficacitatis fidei viuæ; que cum confeſſione ſororum oſtenderetur, impetrare potuit à Chriſto quatruiduo iam mortui hominis reſtitutionem.

Dedicatio.

Vitæ auctori efficaciffimo.] Illo miraculo Chriſtus confirmauit ſe eſſe vitæ ſpiritualis auctorem, vt in Euangelij ſuis exponitur.

Ode l. Argum.

Eiuſdem ſententiæ eſt Ode cum inſcriptione & dedicatione Tabule.

Argument. Tabul. l i.

Saluus oblatio.] Vltro nos Deus dilexit; vltro filium ſuum in mundum miſit, vt diſſolueret opera diaboli: vltro filius ipſe ſpectandum agnoſcendūque ſe præbuit.

Dedicatio.

Regi legitimo declarato.] Quem Deus certis ſignis ſpectandum per prophetas indicari ac prædici curauerat.

Ode l i. Argum.

Canit latiſſimam illam diem Ieroſolymis illuſiſſe, qua rex Chriſtus pater futuri ſæculi, & ſalutis pontifex urbem ingreſſus eſt, agnoſcendus ſignis per prophetas prædictis, humilis & manſuetus, non faſtu illo mundano regum & principum damnoſo & graui. Quibus vulgus vel ſpe, vel metu, vel leuitate magis aliquando quàm iudicio blanditur & adulatur. Sed Chriſto turba plaudebat propter memoriam miraculorum & doctrinæ.

Argum. Tab. l i i.

Celatum antiquis ſæculis arcanum.] Quod in illa ſacroſancta cœna & corporis ſui cum hominibus communicatione actum eſt myſterium antiqua ſæcula nunquam intellexerunt.

Dedicatio.

Dei benignitati admirandæ.] Qui filium ſuum nobis dedit, non ſolum vt ſuam naturam nobis communicaret, ſed vt noſtram culpam ſuſcipiens luereſ atque expiaret.

Ode l i i. Argum.

Canit admirandum conuiuium à Chriſto exhibitum hominibus, ſibi etiam deſiderio deſideratum, in quo præſtata olim liberationis ex Aegypto lux ipſa &

veritas spiritualis liberationis apparata fuerit miro modo. Perstringit autem multa mysteria de virtute, & efficientia sacrosancti sacramenti corporis & sanguinis Domini, qua longam desiderant explicationem.

Argum. Tab. LIII.

Publica victima.] *Hosiam & oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi: holocaustomata & pro peccato non tibi placuerunt: tunc dixi, Ecce venio: Hebr. 10.*

Dedicatio.

Sacerdoti aeternum vncto.] *Idem enim fuit victima, idem Sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedec.*

Oda LIII. Argum.

Comparat infirmitatem antiquorum sacrificiorum & victimarum ipsarum, cum Christi victima & sacrificio: & Philosophicis, ac Theologicis argumentis ostendit oportuisse Christum pati ad mundi tollenda peccata, qua illis antiquis seruitutibus destrui non poterant: obiter autem indicat magnum illud mysterium redemptionis, in morte & resurrectione Christi.

Tabul. LIII. Argum.

Publici debiti grauitas.] *Hac arguebat illa deprecatio Christi ter repetita.*

Dedicatio.

Humanæ miseræ susceptori.] *Christus enim miseram illam conditionem hominum ex peccato ortam cum peccatis ipsis in se suscepit, grauisimum quidem onus, sed quod tales postulabat humeros. Isai. 53.*

Oda LIII. Argum.

Exponit causam illius anxietatis &

sudoris sanguinei Christi orantis: quam indicat fuisse peccatorum mundi, tum multitudinem innumeram, tum grauitatem immodicam.

Tab. LV. Argum.

Improbitalis permissæ impotētia.] *Furit humana improbitas vbi potestas tenebris facta est, atque in innocentissimum seuit importunissimè.*

Dedicatio.

Agno salutari mitissimo.] *qui coram tondeute se obmutuit, de salute eorum cogitans, à quibus crudeliter tractabatur. Isai. 53.*

Oda LV. Argum.

Ferociores & noxias magis tenebras fuisse ait, qua tempore passionis Christi grassata sunt, quam eas qua ante mundum conditum abyssum occupabant. ille prisca tenebra, vel nihil, vel abyssum premebant, ex qua oritura erat res corporea: ha verò innocentissimum Christum vitæ fontem vexabant.

Tabul. LVI. Argum.

Virtus mundo inuisa.] *Tantum lucem tenebrae ferre nequeunt, quam obrem innocentia à nocentibus, simplicitas & virtus, atque modestia summa ab auaris, ambitiosis & peccatoribus damnatur.*

Dedicatio.

Innocēti pro sceleratis deuoto.] *Ipsè enim sese deuicit patri pro nobis, atque pro omnibus, etiam iis, à quibus damnabatur, si tamen illi vellent aliquando suum malum agnoscere, & illius beneficio indignos non se praberent.*

Oda LVI. Argum.

Ostendit magistros & praefectos ambitione, & suorum commodorum studio

excaca-

excacatos, non modò ipsos impiè & sceleratè agere, sed reliquo populo magnorum scelerum & iniuriarum auctores esse. Cuius rei exemplum manifestum est in illa Christi damnatione apud pontificem.

Argum. Tab. LVII.

Felicitas repulsa.] Christus in propria venit, & sui eum non receperunt suo ipsorum magno malo.

Dedicatio.

Agno à lupis leoni obiecto.] Gētibus Christus est traditus Iudeorum scuisimorum dolo. Gentes serarum instar habuere, atque ita crudeliter à gentibus Pilato & militibus tractatus est.

Odæ LVII. Argum.

Indignationem continet carmen, aduersus eos, qui beneficentissimum & multis exemplis utilissimum probatum salutis auctore Iesum, immanibus modis exceptum, tanquam nocentissimum & execrandum malefactorem tradebant iudici iniquo. Hoc autem indicat humanam peruersitatem, & diuinam bonitatem.

Argum. Tab. LVIII.

Innocentia spectatissima.] Traditus Christus etiam inuidis & suspiciosus tyrannis, & remissus ad Pilatum testimonium vnde quaque exploratissima innocentis, & omni exceptione superioris vite refert: ex quo consequitur, eum alienas culpas luere, non suas, quas nullas habebat, idq; in dedicatione significatur.

Humanæ causæ procuratori fortissimo.] Qui nihil probrī & contumeliæ, atq; laboris & plagarum non subiit,

& pertulit hominum causa, quam ut perferret, nulla vel grauissima retardatus est re.

Odæ LVIII. Argum.

Pilatus index metu actus iudicij à se iniquè in Christum exercendi, reum Herodi mittit iudicandum. Herodes nihil dignum inuenit morte in eo, sed curiose experiri virtutem cupit: cui cum nihil responderet ad illam leuem cupiditatem Iesus fastiditus, magis ob illam integritatem & stultus iudicatus, quam damnatus, remissus est ad Pilatum; atque idem apud vtrumque constitutus, admirabili quadam virtute & arcana vtrumque ex inimicis reconciliauit.

Argum. Tabulæ LIX.

Pacis humanæ disciplina.] Christus attritus propter peccata nostra, indignationem Dei ergo homines iustissimam & grauissimam sua obedientia & innocentia placauit.

Dedicatio.

Ignominia publicæ susceptori.] Ignominiosum fuit flagellari hominem sceleratum: summa verò ignominia innocentem pro scelerato plagis affici, has plurimas Christus innocentissimus pro sceleratissimis pertulit.

Odæ LIX. Argum.

Conqueritur innocentem ita crudeliter verberari à nocentissimo carnifice, qui nihil commertus fuerit, quam obrem verberaretur: & interim illis plagis acceptis, sanet alienas noxas, atque adeo in hoc intentus sit, ut vel ipsi tortori suis vulneribus profit.

Argument. Tabul. LX.

Humanæ mentis leuitas.] Quo

innocentem, & beneficum, atque omni ex parte vtilem agnitum, manifestario & publico malefactori posthabet.

Dedicatio.

Heredi eterno à feruis expulso.] Tantum humana cupiditas & ambitio mali suadet hominibus.

Odæ LX. Argum.

Vulgi leuitatem detestatur Ode, qui nullo consilio à bona sententia in pessimã mutatur; & viros pios ac probos omnes hortatur, ne vllum sibi honorem in populi ac vulgi opinione constituant, nisi in virtute atque beneficentia, cui coronam nec addere, nec detrabere vulgus potest.

Argum. Tabulæ LXI.

Lux inter tenebras.] Qui peccatum non nouerat, inter peccatores vt execrabilis ducitur, ita tamen, vt in medijs iudicis erroribus, & accusatorum insaniis illius innocentia fuerit restatissima.

Dedicatio.

Innocentiæ pro nocentibus traditæ.] Hac enim hostia mundi peccata expianda decreuerat Deus.

Odæ LXI. Argum.

Summam Christi potentiam, virtutem, & amplitudinem maximam, ad mortem vsque crucis pro nobis humilem & obedientem, miratur Ode. Describit autem tum dignitatem propriam, tum humilitatem susceptã appositisima antihesi.

Argument. Tabulæ LXII.

Sacrificium summũ.] Antiquorũ cultuum & sacrificiorum cõsummatio: vnã enim offerens hostiã Christus id effecit & impetrauit, quod antiqua legis sacrificiis impossibile fuerat. Hebr. 10.

Dedicatio.

Sacerdoti maximo pro populo litanti.] Idem enim & efficientissima victima, & gratissimus pontifex fuit, qui Aaronis sacerdotium in eternũ Melchisedechi mutauit.

Odæ LXII. Argument.

Negotium salutis humana decretum à principio mudi, quod natura ipsa propter infirmitatem efficere nõquam posset, Christus sacerdos Dei filius ex amore proprio, paternaque gratia præstitit, factus maledictum pro nobis, & subiens tenebras mortis, vt nos educeret in lucẽ. Hoc arcanum nunquam intellexit Sathanas, donec iam ita constitutum fuisset, vt sero sapientem se perturbaret conatum impedire per somnia & terrores vxori Pilati iniectos, sed frustra.

Argum. Tabulæ LXIII.

Inimicitia compositæ.] In Christi cruce & morte reconciliatus est Deo mundus, qui antea erat inimicus, nisi tamen ipse à reconciliatione sua culpa alienetur.

Dedicatio.

Inferorum expugnatori expoliatori fortissimo.] Mortuus Christus non cessat, sed inferas sedes, quas moriẽs expugnauerat, petit, & expoliat, redemptis iis qui in illius fide ac spe mortui fuerant.

Odæ LXIII. Argum.

Ostendit Ode à virgine matre magnam dolorem ex occisi filij spectaculo acceptum fuisse, nunquam tamen eiusdem resurrecturi fidem, spem, atque expectationem abfuisse. Id autem elegantis similitudine decantat ex rerum natura perita.

Argu-

Argum. Tabulæ LXIII.

Humani generis diuitiæ.] Christi sese ad mortem vsque demittentis inopia diuites facti sunt, quicumque in ipso mortem baptizati sunt, 2. Cor. 8.

Dedicatio.

Dedicatio continet epitaphium rerum à Christo susceptarum & præstatarum, dignitatis & efficientiæ illius summam complectens, atque breui futura resurrectionis spem confirmans.

Carminis LXIII. Argum.

Elegiacum carmen inscriptionis instar habet hoc loco: alloquitur saxum viuum sepulchri vt testem perpetuum futurum mortis, & incorruptionis, ac resurrectionis Christi, atque etiam inimicitarum inter Deum & homines compositarum morte & resurrectione Christi.

Argum. Tab. LXV.

Vita orbi allata.] Christus mortuus est propter scelera nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram, Rom. 4.

Dedicatio.

Iesu Christo mundi, mortis, inferorumque victori potentissimo.] Qui potest gratiam suis impetrare & impertiri vincendi ea, quæ ab illo victa sunt, Iohan. 16.

Odæ LXV. Argum.

Canit die resurrectionis Domini naturam omnem exultatione & plausu restatam fuisse, nouam hominibus vitam per Christum deuicta morte allatam.

Tab. LXVI. Argum.

Veritas spectatissima.] Christi resurrectio non potuit non notissima esse tanta copia testium.

Dedicatio.

Christo viuenti perpetuo omnium Domino appellato.] Data est mihi omnis potestas.

Odæ LXVI. Argum.

Eleganti similitudine proposita ostendit discipulorum turbatos metu, & consternatos dolore animos ita habuisse, vt non nisi multis testimoniis & periculis factis, Christi resurrectionem crederent. Magnam verò vtilitatem hominibus aliis ex discipulorum longa dubitatione allatam probat, quòd nulla iam alius ratio sit relicta dubitandi. Concludit autem illos fuisse felices qui sensu ipso sepe certiores facti sunt Christi resurrectionis; sed beatos fore qui non viderint, & crediderint.

Argum. Tab. LXVII.

Emerita gestorum gratia.] Christus obedientia sua vsque ad mortem, & resurrectionis triumpho gratiam emeritus est, quam venerat acquisiturus Ecclesie, cuius caput ipse est. ideo in caelum ascendit, vt ad dexteram patris sedens, perpetuum suis regnum conseruet. Itaque ipse peperit sibi nomen quod est super omne nomen: captiuam duxit captiuitatem, hominibus gratiam à patre suo impetrauit.

Dedicatio.

Christo triumphanti.] Triumphator Christus victa morte calum ascendit, Ecclesiam suam Spiritus sancti inmissis muneribus ornaturus.

Odæ LXVII. Argum.

Canit Christum ex seruitute, quam factus homo obiisset, in eam euasisse gloriam, vt humane sue nature nomen & præconium filij Dei publicè celebrandum

parauerit, simul & diuinos honores hac etiam parte fuerit promeritus, ita vt caro humana Christi, diuina etiam caro appelletur. Deinde narrat admirationem discipulis tali spectaculo factam, & Angelorum testimonium de Christi auctoritate & maiestate.

Argum. Tabulæ LXVIII.

Humani generis renouatio.] Spiritu sanctificationis à Christo immisso, noui homines, noueque creatura re ipsa fiunt; quos credentes, & obediētes sibi, tanto honore dignatur Deus.

Dedicatio.

Christo regi potentissimo, ditissimo, liberalissimo, hominum deificatori.] Ex plenitudine eius accipiunt homines spiritum illum sanctificationis & adoptionis filiorum, quo charissimi effecti, filij Dei nominantur, & sunt, 1. Iohan. 3.

Odæ LXVIIII. Argum.

Canit Ode admirandam illam donorum Spiritus sancti distributionem, à Christo ad Patris dexteram sedente in suos factam, quam antiqui omnes pij utcumque præcognitam ipsi etiam optauerant, & gratulati posteris præcognauerant futuram. Deinde indicat effectum Spiritus sancti in eos, quos penetrat. Postremò hortatur omnes pios ad huiusmodi dona expetenda, & contento pietatis studio à Christo impetranda. Nihil enim ille magis cupit, quam vt hic ignis, quem venit mittere in terram, accendatur, Luc. 12.

Argum. Tabulæ LXXI.

Christi virtutis specimen.] Cuius absentis nomen tantam vim habet, vt in signum veritatis illius sanitas red-

datur is, quos secundum naturam sanari impossibile erat.

Dedicatio.

Christo in perpetuum salutari.] Cuius virtutem perpetuam esse testantur miracula, orbi à discipulis post eius in celos ascensionem facta. Namque ille caelestium status non mutatur, aut minuitur; vnde in perpetuum seruari potest accedentes ad Deum per ipsum, Hebr. 7.

Odæ LXXI. Argum.

Docet magnam atque admirandam hominum mutationem, eorum quos diuinus spiritus imbuerit; exemplo Petri, qui non ita pridem ad puellula vocem negauerat se nosse Iesum, metu correptus. Idemque Christo dissuadere volebat mortem pro mundi salute subeundam: & paulo post tempore in eam fortitudinem euasit, vt humana omnia, quæ vel timeri, vel appeti solent, superauerit, & magna virtute miracula Christi nomine ediderit.

Argum. Tabulæ LXXII.

Christianæ simplicitatis victoria.] Saulus exemplum sapientiæ, prudentiæ, contentioniisque humane auditio Christi mandato superatus, ex lupa agnus redditur.

Dedicatio.

Christo vindici efficacissimo.] Qui molestiam suis exhibitam ipse ita sibi exhiberi, grauemque esse affirmat, vt vindicet etiam. Saule, Saule, inquit, quid me persequeris?

Odæ LXXIII. Argum.

Mutationem illam admirandam Pauli ex persecutore Ecclesie in propugnatorem canit Ode, ostendens quid impellat

impellat error, & studium, & persuasio popularis atque magnatum. Rursus quid possit Christus mutare & efficere, Spiritu sancto immisso in eos qui sibi obediunt.

Argum. Tabulæ LXXI.

Humanarum rerum necessarius exitus.] Nullus hominum effugere poterit, quin reddat rationem eorum, quæ fecerit in corpore, siue bonum, siue malum: omnes enim manifestari oportet ante tribunal Christi, 2. Corinth. 5.

Dedicatio.

Christo regi benignissimo, vltiori que iustissimo.] Qui reddet vnicuique iuxta opera sua. Lege secundum

caput Epistola ad Romanos.

Odæ LXXI. Argum.

Hominum res aliqua ex parte in hoc mundo turbatas certam diem habere ad examinandum, atque pro iusti iudicij ratione vel premio, vel supplicio compensandum Ode canit. Qua die nihil optatius piis, nihil impiis minus optatum esse potest; cum aliis virtutis & pietatis cultæ corona, aliis impietatis, & improbitatis exercite pœna imponenda sit. Hortatur demum omnes, vt sibi consulant, & brevis vita recte exercite spacio magnum æternorum laborum incommodum vitet, magnumq; maximorum bonorum compendium faciant.

DIVI.

DIVINI DE HVMANA SALVTE
CONSILII SECVLORVM SERIE EX-
PLICANDI INDEX.

- P** R I M V S proponitur Moses antiquorum arcanorum explicandorum, & futura salutis significanda vates à Deo constitutus.
- 2 Hic mundi creationem, & hominum ruinam narrat.
  - 3 Initium seculorum omnium, quæ ad humanæ salutis negotium referuntur, adnotatur ab eo tempore, quo Deus hominum ruinam misertus, salutem adferendam, dignitatemq; amplificandam in se recepit. Hac est fœderis promissio.
  - 4 Fœdus malitia hominum serè interruptum cum Noë instauratur, sicut scriptum est: Ponam pactum meum tecum.
  - 5 Idem fœdus iam propius & clarius Abrahæ expositum primum vocato promittitur. s. s. E. Et benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum.
  - 6 Postea eidem Abrahæ fidei experimentis probato confirmatur. s. s. E. Benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, Genes. 15.
  - 7 Deinde etiam Iacob dormienti scala per quietem visa admirando arcanoque modo significatur. s. s. E. Benedicentur in te, & in semine tuo cuncta tribus terræ, Genes. 28.
  - 8 Iacob moribundus diuinum de humana salute consilium filiis arcano testamento obumbratum significat, & spem fidemq; suam hereditario præcepto posteris relinquit, Genes. 49.
  - 9 Salutis, & libertatis Israëlitarum, quæ humanæ figura expressa futura erat, dux & procurator natus Moses diuina providentia à periculo liberatur, Exodi primo.
  - 11 Moses fide antiquarum promissionum fultus, salutis specimen meditatatur Aegypto occiso.
  - 12 Deus figuram humanæ salutis edere incipit & moliri in rubo ardenti Mose ostensus.
  - 13 Liberati Israëlita ex Aegypto humanam salutem futuram referunt, quæ iam populo comparato instrui inceperat, ex quo populo salutis Pontifex nasciturus erat.
  - 14 Mare rubrum absolutè salutis figuram obtinuit ex resurrectione mortuorum Iesu Christi.
  - 15 Lex in Sina data populi fœdus cum Deo conciliatum probat futura nouæ legis signum.
  - 16 Manna in desertum missa admiranda celestis providentiæ signum fuit erga eos, qui diuinæ salutis compotes euasissent.

- 17 Ingressi in promissam terram Israëlita, requiem promissam spiritualem certam piis fore significabant.
- 18 Expugnatio hostilium urbium victoriam sanctorum significabat de principibus, & potestatibus, & hostibus omnibus reportandam diuina virtute.
- 19 Terra diuisio caelestis patriæ possessionem portendebat.
- 20 Testamenti veteris exercitationes omnes & occupationes, venturum salutis auctorem significatum, expectandum predicabant.
- 21 Vnum ex officiis eorum, qui salutem expectant, est poenitentia studium legitimum.
- 22 Omnia quæ in libris sacrarum historiarum continentur, ad illam veteris testamenti conditionem referuntur, cuius scriptores & prophetas appingere satis fuit. Fuere autem
Samuel.
- 23 Nathan.
- 24 Dauid.
Salomon.
- 25 Isaias.
Ieremias.
Daniel,
Esdras.

Atque hæcenus antiquorum librorum summa est. Deinde Euāgelij scriptores quatuor sunt, Matthæus, Marcus, Lucas, & Iohannes, à quibus negotium salutis coeptum, predicatum, & expeditum hoc ordine narratur.

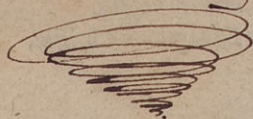
- 34 Præcursor Christi natiuitas annuntiat Zacharia.
- 35 Deinde nuntius caelestis ad Virginem mittitur, matrem futuram Seruatoris.
- 36 Virgo in vtero gerens Christum, Elizabeth gratulabunda salutat.
- 37 Præcursor nascitur.
- 38 Christus nascitur matre virgine.
- 39 Christus circumciditur.
- 40 Rex Iudæorum pronuntiatus Christus adoratur à Magis.
- 41 Ioseph à Deo monitus migrat in Aegyptum cum puero & matre.
- 42 Christus puer, duodecim annos natus, diuinæ sapientiæ argumenta exhibet.
- 43 Iohannes annuntiat Christi præsentiam, præparat animos ad salutis fidem & spem.
- 44 Christus baptizatus à Iohanne declaratur Dei filius voce caelitus audita.
- 45 Christus tentatus vincit Satanam, & specimen dat maximæ victoriae futuræ.
- 46 Initium signorum Iesu Christi in nuptiis.
- 47 Deinde incipit predicare Euangelium Christus.

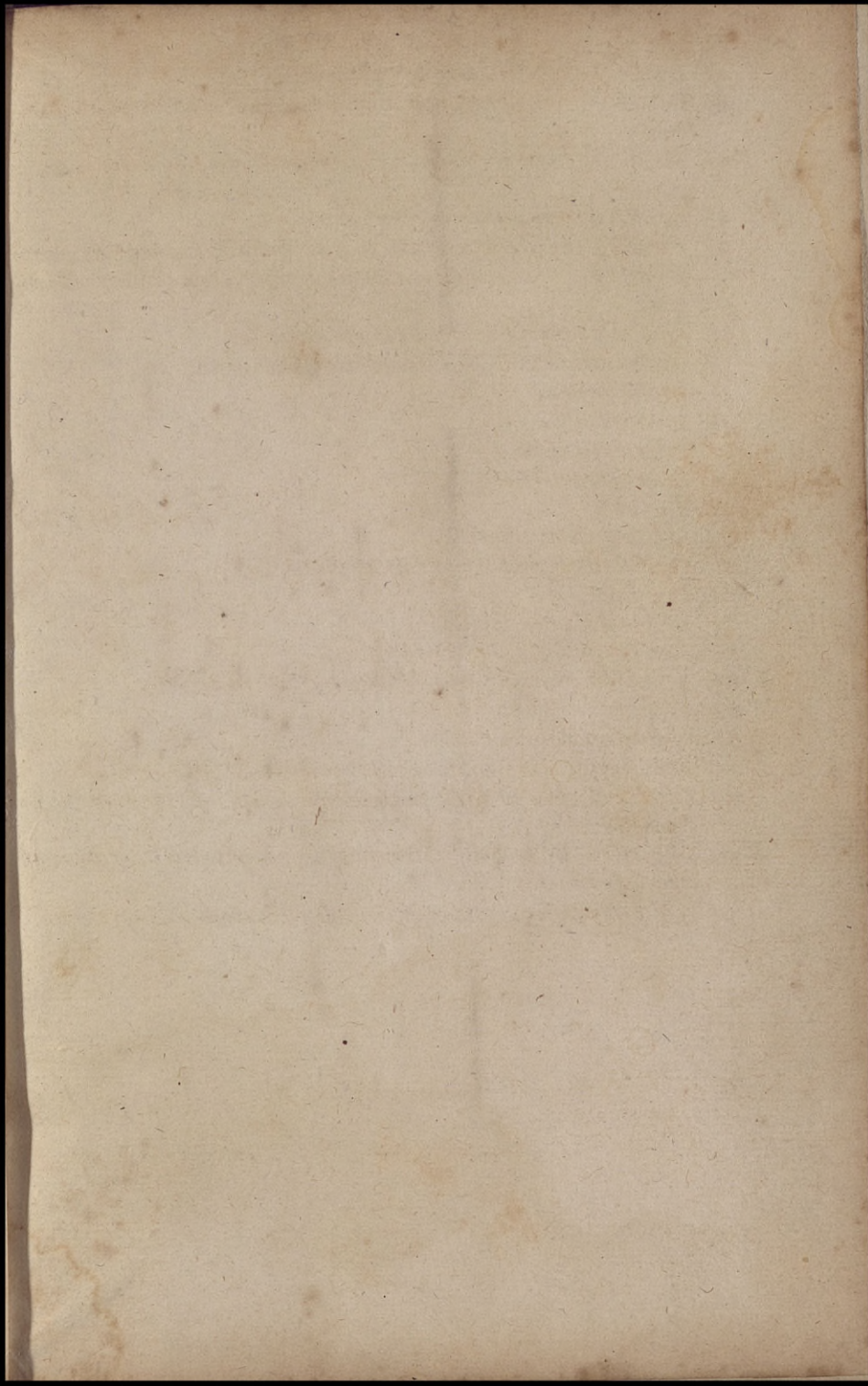
- 48 Duodecim à se electos Euangelij predicatores delegat.
- 49 Testatur miraculo edito se discipulis suis prospicere, & omnibus qui se sequantur.
- 50 Lazari excitatione à mortuis testatur se vitæ auctorem, atque aded vitam esse ipsam.
- 51 Christus rex indicatur à Deo iuxta vaticinia.
- 52 Christus in cœna seipsum exhibens in cibum spirituale sacramentum mortis suæ instituit, in quo magnum consilium Dei editur, antea celatum hosti antiquo.
- 53 Christus se Patri offert victimam pro mundi delictis.
- 54 Christus orat, commendat se, obedientiamq; suam Patri.
- 55 Christus capitur.
- 56 Damnatur à suis.
- 57 Traditur Gentibus.
- 58 Deducitur ad Herodem.
- 59 Flagellatur.
- 60 Postulatur ad mortem à suis.
- 61 Traditur crucifigendus, innocens pronuntiat.
- 62 Crucifigitur.
- 63 Deponitur mortuus de cruce.
- 64 Sepelitur omnia hæc secundum scripturas.
- 65 Resurgit secundum scripturas, victa morte, & inferni regno.
- 66 Conspicitur certissimis testibus.
- 67 Ascendit triumphator in celum.
- 68 Mittit Spiritum sanctum, pignus regni à se obtenti, & suis acquisiti.
- 69 Testantur Apostoli Christi regnum & virtutem miraculis editis, & sapientissimis orationibus.
- 70 Deligitur ex hostibus Christiani nominis sanctissimus in testem locupletissimum virtutis & veritatis Christi.
- 71 Finis mundi & scripturarum omnium statuitur in aduentu Christi iudicis.

F I N I S.

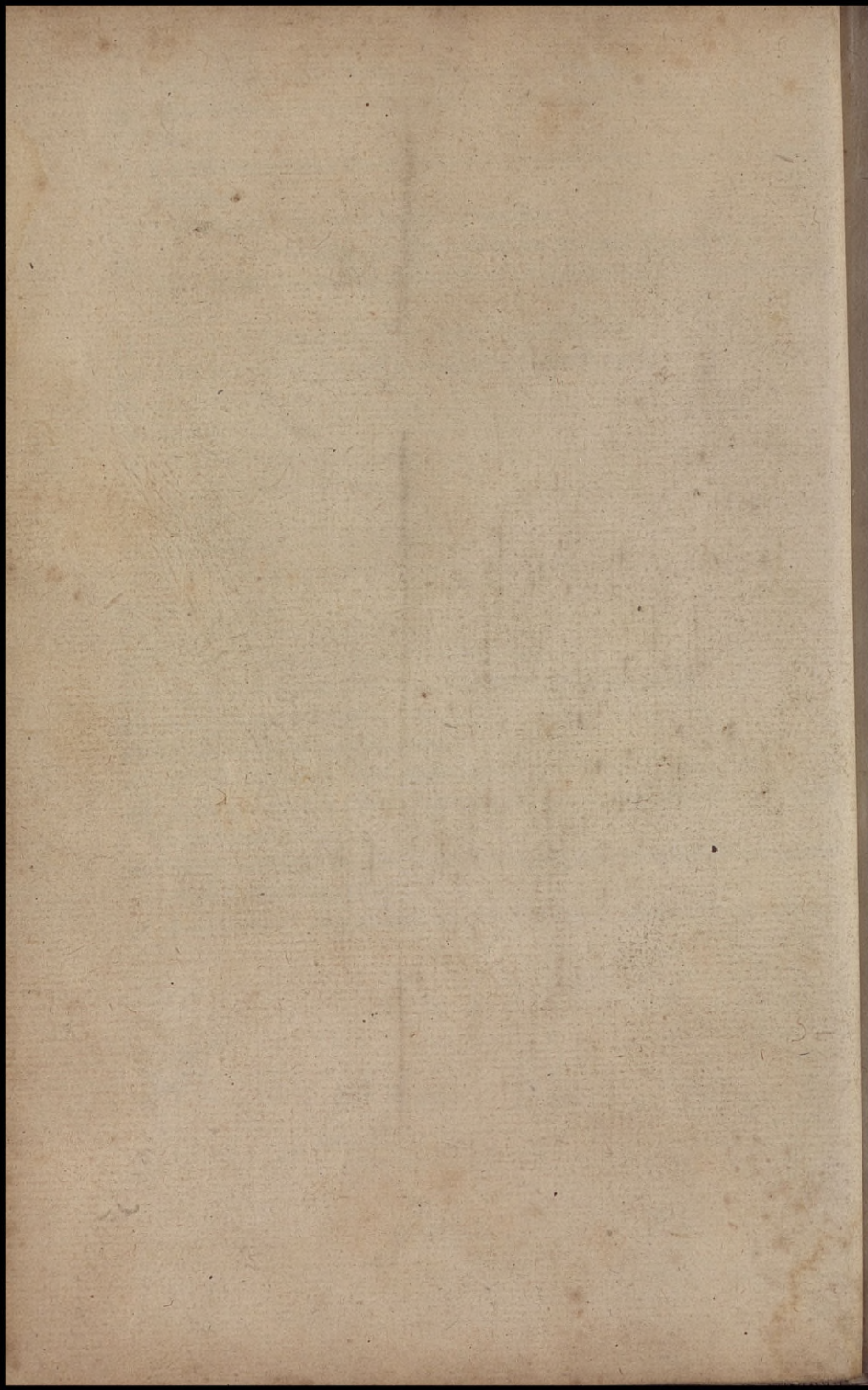
Hic liber est fratris Dominici Casparis
ord. sss^{na} Trinitatis Religiosi. i. Gij.

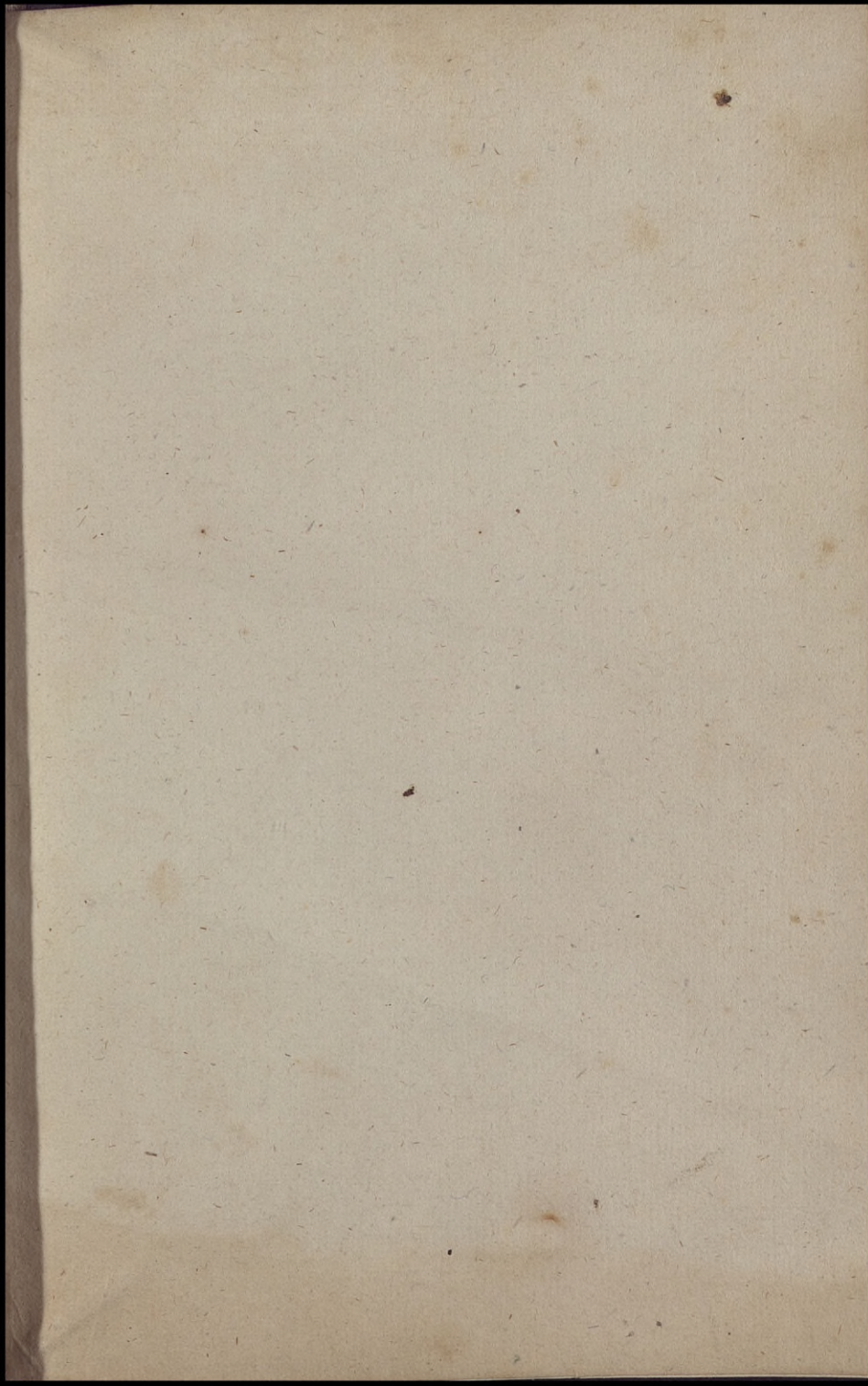

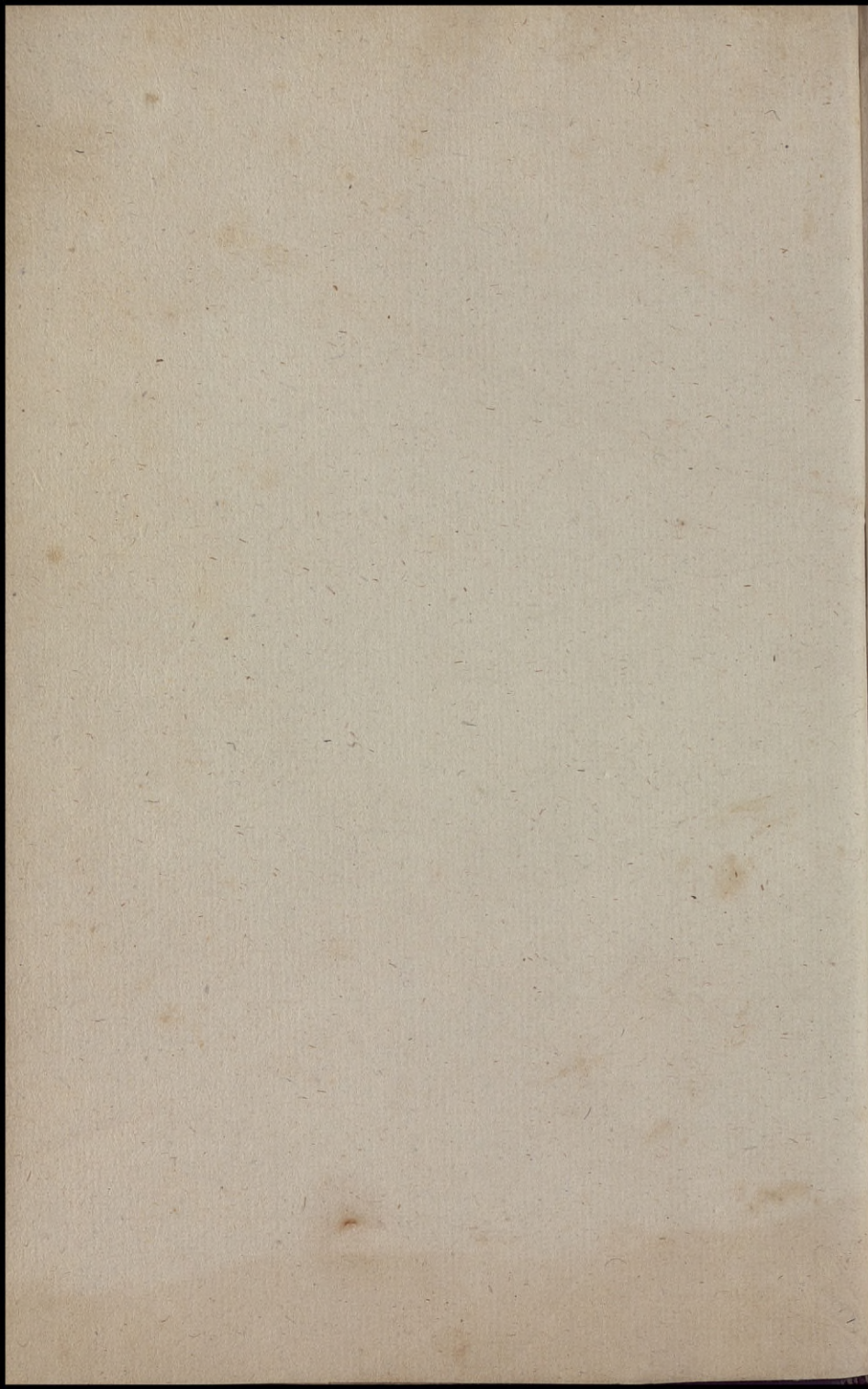

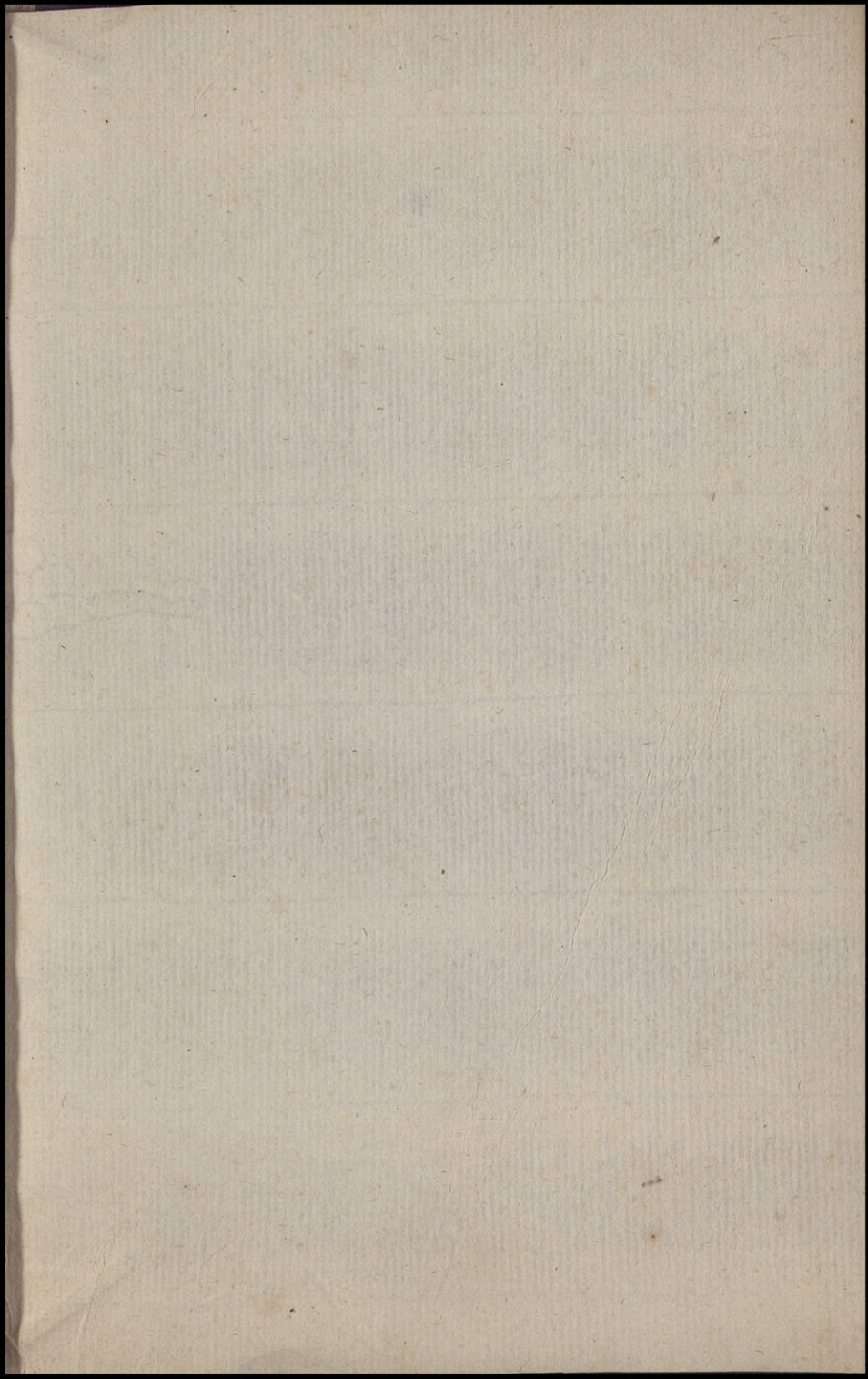

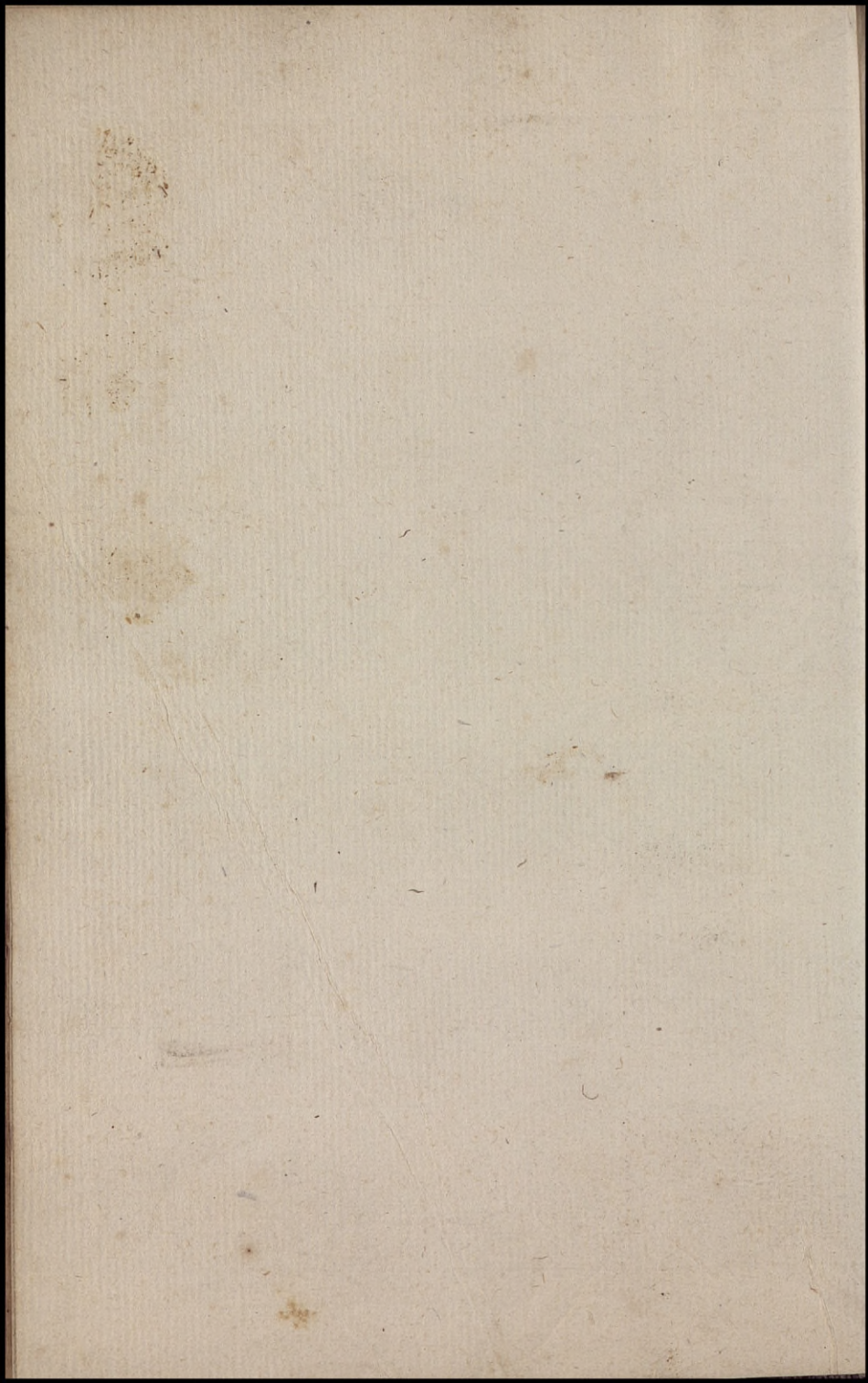

MUSEO NACIONAL
DEL **PRADO**

**Humanae salutis
monumenta B.**

Cerv/1066

1116099